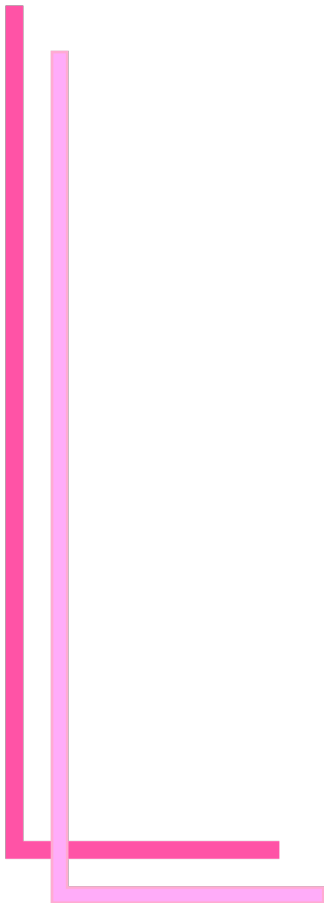




Språk, diaspora, makt

Flerspråkiga resurser och diasporaidentiteter
bland unga vuxna i Sverige

Josefina Eliaso Magnusson



Språk, diaspora, makt

Flerspråkiga resurser och diasporaidentiteter bland unga vuxna i Sverige

Josefina Eliaso Magnusson

Akademisk avhandling för avläggande av filosofie doktorsexamen i tvåspråkighet vid Stockholms universitet som offentligen kommer att försvaras måndagen den 23 november 2020 kl. 13.00 online via Zoom. Zoom-länken kommer att publiceras före disputationen på <https://www.su.se/svefler/>

Abstract

Language, diaspora, power. Multilingual resources and diaspora identities among young adults in Sweden

Based on three separate studies, this thesis explores diaspora identities among young adult Assyrians/Syrians in Sweden, mediated through language. The focus is on how multilingual young adults use their languages and reflect on their use of language. The young adults' experiences of, and perceptions of, languages are studied in two different socio-geographic locations in Sweden. The theoretical concepts applied in this thesis pave the way for nuanced conceptions of diaspora. Foucault's understandings of concepts such as resistance, power and discourse have been applied, as have Bourdieu's notions of field, capital and habitus. With these concepts, the thesis investigates and highlights subject positions and power relations that emerged in the young adults' language practices and meta-reflections on their use of language. Furthermore, concepts from linguistic anthropology and sociolinguistics have been applied as important complements to Bourdieu and Foucault. This theoretical and conceptual combination clarifies how the young adults' perceived linguistic opportunities and limitations are closely linked to status and power, habitus and language ideologies. Study I deals with the construction and positioning of native and non-native speaker of a language and illuminates ideological beliefs that come with language. Highly fluent multilinguals provide key data on notions of nativelikeness and near-nativelikeness that are of value for understanding processes of acquisition and use. The study shows that relative judgments of nativelikeness are interactionally accomplished (membership) categorizations made on the basis of specific linguistic features relative to particular linguistic markets. This suggests the necessity of revisiting notions of nativelikeness and account for the phenomenon in terms of register, voice, and identity relative to different symbolic and linguistic markets. Study II examines under what conditions the minority language Suryoyo can be connected to symbolic power and become linguistic capital for young Assyrian/Syrian adults. Fieldwork in two different socio-geographic places made it possible to identify some general tendencies in the data. In order to understand the complexity of linguistic and social strategies that are developed among the young adults two notions are introduced, *peripheral centre* and *context-specific repertoire*, that combine individual- and space bound repertoires. Study III, finally, deals with social categorization experienced, reproduced, and resisted in everyday life, by observing and analyzing an interaction between one of the participants and his classmates. By applying intersectionality as the key notion in the analysis, the study indicates that valued capitals are never just about one single category. The study shows how everyday linguistic and cultural practices and various forms of capital, such as ethnicity and language, together locate individuals, according to their representations of everyday encounters across difference. In conclusion, the present thesis provides insight into the circumstances under which different languages are used and developed, and make visible some of the conditions for integration in today's Swedish society. Thereby, it contributes to increasing our knowledge of the relationships between language, diaspora and power.

Keywords: *multilingualism, young adults, language ideology, linguistic anthropology, sociolinguistics, diaspora, power, habitus, identities.*

Stockholm 2020

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-185219>

ISBN 978-91-7911-300-1
ISBN 978-91-7911-301-8
ISSN 1400-5921



Stockholms
universitet

Institutionen för svenska och flerspråkighet

Stockholms universitet, 106 91 Stockholm

SPRÅK, DIASPORA, MAKT

Josefina Eliaso Magnusson



Stockholms
universitet

Språk, diaspora, makt

Flerspråkiga resurser och diasporaidentiteter
bland unga vuxna i Sverige

Josefina Eliaso Magnusson

©Josefina Eliaso Magnusson, Stockholms universitet 2020

ISBN tryckt 978-91-7911-300-1

ISBN PDF 978-91-7911-301-8

ISSN 1400-5921

Tryckeri: Universitetsservice US-AB, Stockholm 2020

*”Skäms inte för att du är människa, var stolt!
Inne i dig öppnar sig valv bakom valv oändligt.
Du blir aldrig färdig, och det är som det skall.”*

”Romanska bågar” ur diktsamlingen *För levande och döda*
(1989) av Tomas Tranströmer.

Tackord

Det är många som följt mig och hjälpt till på vägen, och bidragit till att denna avhandling nu blivit klar. Först och främst vill jag tacka mina handledare. Christopher Stroud, för att du delat med dig av dina omfattande kunskaper som varit en källa till inspiration och inte minst för att du sett till att jag blivit självständig i min forskarroll. Disa Bergnéhr, för ditt intellektuella och orubbliga stöd, och din uppmuntran. Jag vill också tacka Kenneth Hyltenstam, för att du följt mitt arbete och gett mig goda råd på vägen, framför allt när jag varit del av forskningsprogrammet *Avancerad andraspråksanvändning*, finansierat av Riksbankens Jubileumsfond och forskarskolan *Flerspråkighet, litteracitet och utbildning*, finansierat av Vetenskapsrådet. Dessa centrala forskningsmiljöer har jag att tacka för värdefulla synpunkter från forskarkollegor på delar av avhandlingsmanuset, men även för delfinansiering som möjliggjort fältresor och deltagande i konferenser. Tack också för att jag fått vara del av Centrum för tvåspråkighetsforskning som är en akademisk stimulerande miljö, och till alla tidigare och nuvarande kollegor för intressanta och roliga samtal på seminarier och runt lunchbord. Jag vill tacka Catrin Norrby, för att du bidragit med värdefulla kommentarer på delar av manuset. Jag vill också rikta ett tack till Charlotte Johansson, Natalia Ganuza och Caroline Kerfoot, för era insatser under olika skeden i arbetet. Stort tack även till Niclas Abrahamsson, för ditt stöd under hela den långa process som lett fram till en färdig avhandling. Mitt allra ödmjukaste tack till alla deltagare, för att ni tillåtit mig dokumentera er vardag, utan er hade den här studien inte kunnat genomföras.

Andra personer som varit betydelsefulla för min avhandling är Christina Hedman, för att du varit en god vän under åren och alltid uppmuntrat mig, och kommit med värdefulla kommentarer på utkast. Andra som också varit vetenskapliga bollplank och som jag är tacksam för att jag fått lära känna är Annika Rabo, Elie Wardini och Kerstin von Brömssen. Stort tack också till Högskolan i Borås och framför allt Anita Kjellström och Daniel Arnesson, för att ni varit måna om att jag ska skriva klart avhandlingen. Tack till Josefin Lindell-Sjögren och Ulrika Dahl för korrekturläsning, och Helena Bergmann för språkgranskning av den engelska sammanfattningen.

Mitt allra varmaste tack till min stora familj Eliaso och Magnusson. Till min syster och bror, tack för att ni alltid ser efter er lillasyster och för att era kärleksfulla hem alltid står öppna och är välkomnande för mig och min familj. Stort tack till mina svärföräldrar Susanne och Jonny, för att ni alltid finns där

för barnen som får hänga med på alla äventyr och för att ni alltid är ett trevligt middagssällskap. Detta arbete tillägnar jag mina föräldrar Sari och Ilyas, för att ni försett mig med nyckeln till denna avhandling och trott på mig hela vägen! Till dem jag älskar allra mest och som hjälpt till med det sista i avhandlingen, färgerna på omslaget som satte punkt för hela arbetet, tack Nellie och Mollie för att ni lärt mig att vara ”här och nu” och för att ni ger mig perspektiv på vad som är viktigast. Slutligen vill jag från hela mitt hjärta tacka Joakim, för att du blåst vind i mina segel när jag befunnit mig i skrivandets stiltje och när jag plaskat i kölvattnet har du dragit upp mig i båten. Men det är inte med anledning av detta som jag alltid kommer att älska dig...

Borås, September 2020

Josefina Eliaso Magnusson

Avhandlingen baseras på följande studier:

- I. Eliaso Magnusson, J. & Stroud, C. (2012). High proficiency in markets of performance. A sociocultural approach to nativelikeness. *Studies in Second Language Acquisition*, 34:2, 321–345.
- II. Eliaso Magnusson, J. (2015). ”Självklart känns det mer tryggt att vara där inne i huset” – om den sociokulturella kontextens betydelse för språkliga repertoarer och identiteter. *Nordand – Nordisk tidsskrift för andrespråksforskning*, 10:1, 7–28.
- III. Eliaso Magnusson, J. (2018). Språk, makt och ”Den Andre”: Erfarenheter av underordning och/eller ”möjliggörande” i Sverige. *Paideia – Tidsskrift för profesjonell pedagogisk praxis*, 16, 46–56.

Språk, diaspora, makt

Flerspråkiga resurser och diasporaidentiteter bland unga vuxna i Sverige

1. Introduktion

Denna avhandling handlar om språk, diaspora och makt. Avhandlingen belyser hur språk förändras, används och får innebörd för personer som befinner sig i diaspora. Perspektiven på diaspora, och hur individers identiteter formas av att leva som tillhörandes en grupp som identifierar sig som att vara i diaspora, har förändrats under de senaste trettio åren. Studier har bedrivits från antagandet om att grupper i diaspora har statiska, stabila band till ett gemensamt hemland till att betrakta diaspora, och de identiteter det kan medföra, till att vara mer 'decentered, hybrid, even non-cohesive' (Canagarajah & Silberstein, 2012: 81). Med denna förskjutning har diasporaidentiteter kommit att betraktas som komplexa, ofta motsägelsefulla och ständigt under rekonstruktion och förhandling. De är formade inte bara i relation till ett ursprungligt 'hemland' utan också i relation till lokala sociala sammanhang och transnationella kontakter. I den ständigt pågående processen att förstå sig själv och andra – att forma identitet – blir språket centralt liksom ett kontinuerligt förhandlande som ofta påverkas av asymmetriska maktrelationer. Avhandlingen undersöker således diasporaidentiteter genom att fokusera språk och makt; närmare bestämt hur flerspråkiga unga vuxna assyrier/syrianer¹ i Sverige använder sig av sina språk och reflekterar kring sin språkanvändning. De unga vuxnas erfarenheter av, och användning av, språk studeras på två olika sociogeografiska platser i landet. Dessa platser förstås som socialt, politiskt och historiskt kontextualiserade (Bourdieu, 1999).

Genom de teoretiska begreppen som används, och analyserna som görs, bidrar avhandlingen till nyanserade uppfattningar om diaspora. Begrepp som motstånd, makt och diskurs tillämpas (Foucault, 1972, 1980), liksom Bourdi-

¹ Genomgående i föreliggande avhandling används den dubbla beteckningen, i alfabetisk ordning. Därmed favoriseras inte någon av de benämningar som omdiskuterats.

eus (1977, 1991) uppfattningar om fält, kapital och habitus. Med dessa begrepp undersöks och belyses subjektpositioner och maktförhållanden som framkommer i språkliga praktiker och metareflekationer av språkbruk. Som viktiga komplement till Bourdieu och Foucault tillämpas begrepp från lingvistisk antropologi (t.ex. Silverstein, 2003; Agha, 2005) och sociolingvistik (t.ex. Blommaert & Backus, 2011). Denna teoretiska och konceptuella kombination ökar förståelsen för hur flerspråkiga individer i och genom språket gör motstånd mot dominanta majoritetsdiskurser och skapar förändring och alternativa sätt att förstå sig själva och andra. Därigenom synliggörs konsekvenser och erfarenheter av att vara flerspråkig i dagens svenska samhälle.

Det avsnitt som närmast följer, 1.1, avser att introducera läsaren för i avhandlingen centrala begrepp och perspektiv. Detta följs av 1.2 som presenterar syfte och frågeställningar. Kapitel 2 inleds med en redogörelse av assyriernas/syrianernas historia som en grupp i diaspora, vilket följs av ett avsnitt där tidigare forskning redovisas och diskuteras. Därefter, i kapitel 3, behandlas avhandlingens teoretiska utgångspunkter som inleds med att förstå diaspora i relation till Bourdieus ramverk, framför allt habitus och fält. Här presenteras begrepp som motstånd, makt och diskurs genom Foucaults tänkande, samt behovet av att tillämpa ett intersektionellt perspektiv. Detta kapitel avslutas med ett avsnitt som utvecklar resonemangen av Bourdieu genom en presentation och diskussion av för avhandlingen centrala begrepp inom lingvistisk antropologi och sociolingvistik. I kapitel 4 presenteras och förs en diskussion kring material, metod och analys. Kapitel 5 ger en summering av delstudierna. I kapitel 6 förs en sammanfattande diskussion av avhandlingens resultat. Därefter återfinns avhandlingens delstudier.

1.1 Språkliga resurser

Två- och flerspråkighet är vanligt bland assyrier/syrianer i diaspora men kan betyda olika saker för olika grupper på olika platser och för olika generationer och individer i samma familj. I ett tidevarv med massiva globala folkomflyttningar, transnationell migration, transnationell och annan kunskapsutveckling utvecklas olika *språkliga repertoarer* (Hymes, 1972; Blommaert & Backus, 2011); individens språkvarieteter, det vill säga, språk, dialekter, sociolekter och så vidare, förändras och utvecklas i mötet med andra språk och kulturer (Blommaert & Backus, 2011). Gränsöverskridande migration leder till förändrade inlärningskontexter och innebär ofta att individen exponeras för olika språk och olika sätt att lära sig språk. Detta kan resultera i att de språkliga repertoarerna inom en och samma familj, mellan generationerna, skiljer sig. Språket är således inte statiskt och bestämt utan dynamiskt och föränderligt (Heller, 2007).

Inom sociolingvistik och tillämpad språkvetenskap är två- och flerspråkighet centrala forskningsämnen. Forskare inom dessa fält har länge intresserat sig för mänsklig mobilitet och dess effekt på språkliga praktiker och ideologier (Blackledge, 2005; Blommaert, 2010). Men tonvikten har framför allt varit på hur migranter upprätthåller sina modersmål (García, 2003) eller förvärvandet av och hur de använder målspråket (Hornberger, 1998; Gal, 2006). Relativt få studier har uppmärksammat mångfalden inom en specifik migrantgrupp och hur denna mångfald påverkar deras vardagliga kommunikativa praktiker (se dock Canagarajah, 2019; Wei, 2016; Wei & Hua, 2013). Denna avhandling undersöker detta och blir på så sätt ett bidrag till förståelsen av språk och diaspora.

Den assyriska/syrianska diasporan har tidigare främst studerats inom det antropologiska fältet utifrån studiet av det 'diasporiska tillståndet' (Björklund, 1981; Pripp, 2001; Atto, 2011; Mack, 2012). Men det blir för begränsat att förstå diaspora som *ett* tillstånd, för att förstå de identiteter som aktualiseras i denna avhandling (Safran, 1991; Cohen, 1997). Det går heller inte att fånga de processer som sker med teorier som särskilt fokuserar utveckling och användning av modersmålet (Leung, Harris & Rampton, 1997). Sådana förklaringar riskerar att koppla språkkunskaper med uppväxt och modersmål och därmed tona ner det som talar för att individers språkbruk varierar, och att språkbruket används olika beroende på det sociala sammanhanget. Enligt Blommaert och Rampton (2011: 5; se även Coupland, 2007; Rampton, 2011), som orienterar sig mot Bourdieus tankegång om habitus, förvärvar individer genom sina erfarenheter inte enbart språklig kompetens utan även förståelse för vilket värde och status ett visst språkbruk – deras och andras språkliga repertoarer – har i olika sammanhang. Migranter och minoritetsgrupper vars språkliga repertoarer allt som oftast omfattar en konstellation av resurser har genom sina erfarenheter av språk utvecklat en kroppslig och känslomässig vetskap om sina språkliga resurser i relation till vad som värderas i olika sammanhang. Denna syn på *språkligt habitus* tillämpas i föreliggande avhandling för att teoretisera de unga vuxnas språkliga resurser, och hur de tillskrivs värde i olika kontexter. Det handlar om att undersöka hur individer väljer och väljer bort språkliga tecken (förmedlande resurser såsom ljud, bokstäver, gester och så vidare), som delvis kan kopplas till att tillhöra en minoritetsgrupp i diaspora.

Språkliga stilar (variation med olika formalitetsgrader hos språkbrukare) och register (användningsbestämd variation; var, med vem, om vad, i vilket sammanhang) aktiverar föreställningar om språk och språkbruk (Agha, 2007), vilket får betydelse för de unga vuxnas språkpraktiker, det vill säga, vad de väljer och väljer bort för tecken (Irvine, 2001; Rampton, 2011). I föreliggande avhandling förstås detta genom *indexikalitet*, tecknens konnotationer, (Silverstein, 2003). När de unga vuxna berättar om hur de växlar till att tala i

en annan stil eller register förstås detta som logiska växlingar som sker i relation till specifika aktiviteter och sociala relationer (Bourdieu, 1991). Samtidigt visar det sig att indexikaliteten sträcker sig utanför själva språket och kan därför sägas vara multimodal. Människor uppfattar betydelser inte bara genom det verbala språket utan även i gester, kroppshållning, och fysiskt utseende (Bourdieu, 1991) (se studie II och III). Genom olika kombinationer av multimodala uttryck produceras, formas och förstås en persons uttryck (Park & Wee, 2009; Pennycook & Otsuji, 2015). En individ behöver således inte ha avancerad grammatisk kunskap för att kommunicera och vara socialt funktionell utan använder en rad sätt att uttrycka sig på som finns att tillgå i den språkliga repertoaren (Blommaert, 2010). De resurser som finns tillgängliga i en specifik kontext, från olika språk och semiotiska system, och påverkar individernas kommunikativa aktiviteter och praktiker, kan förstås som *spatiala repertoarer* (Pennycook och Otsuji, 2015) (se studie II). *Spatiala* (rumsliga) repertoarer hänvisar till den blandning av koder, gester, objekt och materiella resurser som gör det möjligt för individen att utföra en kommunikativ aktivitet. Detta perspektiv på kommunikation belyser att språkliga resurser skapas och blir användbara i särskilda platser. I denna avhandling synliggörs och beskrivs språkliga och spatiala repertoarer med hjälp av Bourdieus (1991) begrepp *habitus*, och hans kapitalbegrepp: olika kapital, resurser, tillskrivs olika värde beroende på sammanhanget, och värdet blir således föränderligt och måste förstås och undersökas i relation till spatial kontext.

Denna avhandling visar på den komplexa och varierade språkanvändning som följt med migration och globalisering. Konstruerandet och positionerandet av vem som är infödd och icke-infödd talare av ett språk, och ideologiska föreställningar som följer med språkanvändning, belyses (studie I). Vidare gör resultaten tydliga att diasporaidentiteter är föreställda gemenskaper som kontinuerligt rekonstrueras och där nya former av flerspråkighet uppkommer (studie II), samt att *språkideologier* (föreställningar kopplade till språk) kan förstås som historia inskrivna i kroppar, det vill säga, språkkänslighet hos de individer som språkuppfattningarna berör (studie III). Sammantaget bidrar avhandlingen till tidigare forskning genom att fokusera på hur diasporisk kommunikation varierar och rekonstrueras beroende på situation och (geografisk) plats. Studiet av språkliga, individuella och spatiala, repertoarer och *habitus* ger oss kunskap om normer och normbildning, och hur detta kan variera beroende på det sociala nätverk som studeras. Med hjälp av konceptet indexikalitet (Silverstein, 2003) kan vi förstå hur en uppsättning resurser i en talares flerspråkiga repertoar kan användas för att symbolisera det önskvärda arvet, etniciteten eller ägandeskapet (Canagarajah, 2019). De unga vuxna studiedeltagarna i föreliggande avhandling utnyttjar den symboliska funk-

tionen av 'arvsspråket' (*heritage language*)² suryoyo. Likt Canagarajah (2019) har hävdad tycks det ske en symbolisk förändring av 'arvsspråket' i diaspora. Människorna i en social grupp (*community*) delar indexikalitet som egentligen inte har samband med själva originalspråket utan mer handlar om hur "language resources worked in alignment with other multimodal resources to achieve meaning in spatial repertoires" (Canagarajah, 2019: 31). Som tidigare nämnts så är det inte blott individuella grammatiska resurser som förklarar kompetens och utgör en resurs, utan också individens förmåga att anpassa ord på lämpligt sätt och att använda andra uttrycksformer så som gester, klädval, kroppshållning, materiella attribut, et cetera (Blommaert, 2010; Bourdieu, 1991). I föreliggande avhandlings delstudier framgår, till exempel, hur de unga vuxna anpassar tecken från olika språk och behandlar dem som tillhörande ett begränsat språk som indexerar deras arv och identitet.

1.2 Syfte

Denna avhandling undersöker hur flerspråkiga unga vuxna i Sverige, som identifierar sig som assyrier/syrianer, använder och reflekterar kring sina språkliga resurser. Vidare studeras skapandet av och förhandlandet om identiteter och hur maktrelationer påverkar hur individerna använder sina språk. Avhandlingen bidrar till forskningen om språk, diaspora och identitet.

Avhandlingens delstudier svarar på följande frågor:

Studie I: Hur beskriver flerspråkiga unga vuxna att de använder svenska i olika sociala kontexter, där diverse variationer av svenska tillskrivs olika värden och status? Studien undersöker indexikala värden kopplade till språkliga drag på olika språkliga marknader och visar att bedömningar av talare görs utifrån indexikala betydelser av språkliga praktiker.

Studie II: Hur tillskrivs flerspråkiga unga vuxnas sätt att tala symboliskt värde? Studien undersöker värdet av individuella och spatiala repertoarer och visar att en alternativ användning av ett minoritetsspråk utgör ett högt värderat kapital på en särskild plats.

Studie III: Hur använder flerspråkiga unga vuxna sina språk för att göra motstånd mot, utmana och reproducera föreställningar om språk och språkanvändare? Studien undersöker konstruktioner av identiteter kopplade till symboliskt kapital, ideologi och makt och visar att språk tillsammans med

² Heritage language är en term som började användas i den kanadensiska kontexten och som refererade till andra språk än engelska och franska (Cummins, 1991). Men termen har tillämpats vidare och fått en bredare definition (Fishman, 1999, 2001), och i föreliggande avhandling används termen för att definiera det språk som vanligtvis i den svenska kontexten definieras som hemspråk. Men eftersom samtliga deltagare inte talar språket hemma blir det lämpligare i föreliggande avhandling att använda denna term.

andra sociala kategorier används som gränsmarkörer för att skapa och definiera vissa positioner.

2 Diaspora och flerspråkighet

Avsnitt 2.1 presenterar en historisk bakgrund om assyrier/syrianer och komplexiteten i gruppens flerspråkighet som ger en bild av den assyriska/syrianska diasporan. Avsnitt 2.2 behandlar begreppet diaspora samt dess användbarhet i denna avhandling, och 2.3 belyser vidare hur diaspora kan förstås i relation till språk. I avsnitt 2.4 presenteras tidigare forskning om språkanvändning och språkets roll i flerspråkiga miljöer.

2.1 Lingvistisk och kulturellt heterogen minoritetsgrupp

Assyrier/syrianer är en grupp som sedan flera generationer lever i diaspora (Atto, 2011). Det innebär bland annat att gruppen, på grund av försörjning, är utspridd i olika delar av världen (Safran, 1991; Cohen, 1997). Assyrier/syrianer saknar en hem-/ursprungsnation. Historiskt sett är det området mellan floderna Eufrat och Tigris, kallat Mesopotamien, som gruppen betraktar som sin ursprungliga hemvist (Parpola, 2004), men de har levt som kristna minoriteter i många olika länder i Mellanöstern, såsom i Irak, Iran, Syrien, Libanon och Turkiet med flerspråkighet som ett normaltillstånd. Assyrier/syrianer från Mellanöstern som immigrerat till Sverige har ofta vuxit upp med ett muntligt språk i hemmet och den omedelbara omgivningen, ett liturgiskt språk för religiösa ändamål, ett annat skriftligt språk för utbildningsändamål och inte sällan ytterligare ett språk för kommunikation med grannar av annan etnisk tillhörighet. Avsaknaden av ett självständigt hemland, minoritetsställningen och den geografiska splittringen har lett till omfattande lingvistisk och kulturell heterogenitet inom gruppen. I Sverige har detta uppmärksammats och beskrivits likt följande: ”to the Swedes, what had initially looked like a perfectly homogeneous group appeared to be disturbingly complex” (Björklund, 1981: 58). Denna komplexitet synliggörs även i föreliggande avhandling, bland annat, genom att de flerspråkiga unga vuxna själva, identifierar sig som antingen ’assyrier’ eller ’syrianer’, som pekar på viss oenighet kring identitet och språk. Det finns olika sätt att beskriva ursprung och historiska skeenden. När påbörjades exiltillvaron för assyrier/syrianer? Var det 612f.Kr. när den assyriska staden Nineve upphörde att existera som Assyriskarikets huvudstad (Parpola, 2004)? Var det under tidiga medeltiden när de syriska kyrkorna splittrades och Mellanöstern islamiserades (Murre-van den Berg, 2007)? Var det under de nomadiska härjningarna under sena medeltiden (Björklund, 1981)? Eller, var det under den religiösa och

kulturella förföljelsen under 1800-talet och första hälften av 1900-talet (Atto, 2011; Armbruster, 2013)? Förskingringens historia kan inte reduceras till minnet av en enda händelse. För assyrier/syrianer i Mellanöstern, liksom för många andra grupper i diaspora (Safran, 1991; Cohen, 1997), består det mer av återkommande händelser. Med säkerhet kan sägas att migrationen har blivit ett levnadsmönster för assyrier/syrianer, på grund av, diverse konflikter där de förföljts som religiös och etnisk minoritetsgrupp (Björklund, 1981; Atto, 2011; Armbruster, 2013).

Till västerländska länder emigrerade denna heterogena grupp först under det tidiga 1890-talet och då främst till Nordamerika (Andersson, 1983). Till Sverige och Västeuropa kom de första som identifierar sig med gruppen som flyktingar i slutet på 1960-talet. De kom på begäran av FN:s flyktingkommisariat och Världskyrkorådet (för mer utförlig beskrivning, se Björklund, 1981; Mack, 2012). Konflikterna som pågått i Mellanöstern under 2000-talet har inneburit ytterligare migration av assyrier/syrianer till Sverige och övriga västvärlden.³ Det blir således intressant att studera hur migrationserfarenheter förhandlas om och reproduceras i denna grupp, i Sverige. Föreliggande avhandling belyser flerspråkiga unga vuxnas erfarenheter från olika sammanhang som skolan, arbetet, umgängesgruppen och fritidsindustrin. Genom den viktiga period som det tidiga vuxenlivet utgör kan denna studie ge en inblick i de omständigheter under vilka olika språk används och utvecklas. Den kan synliggöra villkoren för integration i dagens svenska samhälle.

Denna avhandling bidrar även med ett sociolingvistiskt perspektiv med fokus på språk; språkets betydelse har i tidigare studier undersökts i mindre grad (jmf. Björklund, 1981; Pripp, 2001; Atto, 2011; Mack, 2012; Armbruster, 2013). Tidigare studier av assyrier/syrianer i Sverige har bidragit med omfattande skildringar av gruppens etablering i Sverige på 1970-talet, och undersökt hur bosättningsmönster lett till demografiska förändringar och påverkat social mobilitet. Fokus i dessa studier har framför allt legat på en av denna avhandlings sociogeografiska platser, Södertälje. Anledningen till detta beror på att en hög koncentration av människor som identifierar sig som assyrier/syrianer bor och har sökt sig till Södertälje sedan immigrationens början till Sverige. Wei (2016) menar att invandrare ofta bygger tillhörighet och gemenskap i det nya landet genom att bosätta sig på samma plats som andra med samma ursprung. Assyrierna/syrianerna i Sverige har, liksom många andra invandrargrupper, kollektivt över tid erfarit marginalisering på grund av sin status som minoritetsgrupp. Medan individer kan välkomnas av majoritetssamhället tenderar större invandrargrupper tas emot negativt (för detaljerad beskrivning av det assyriska/syrianska fallet, se Björklund, 1981). Detta

³ Det är svårt att veta hur många av invandrarbefolkningen i landet som är assyrier/syrianer, eftersom SCB:s siffror utgår från ursprungsland snarare än etnisk eller religiös tillhörighet.

kan bero på okunnighet och att lokalsamhället uppfattar invandringen som ett hot. Ur invandrarnas synvinkel kan de känna sig isolerade om de till antalet är få, men om de till antalet är många kan de uppleva segregering, till exempel i form av boende (Wei, 2016), vilket går att hänföra till Södertälje. Wei (2016: 6) beskriver det han kallar för ”three pillars of the diaspora” vilka utgör grund för hur diasporisk gemenskap byggs upp; föreningar och föreningsliv kopplat till gruppen (vilket förekommer i båda städerna där avhandlingens studiedeltagare kommer från), skolor för den särskilda gruppen (vilket förekommer i Södertälje), och ett kommunikationsnätverk med till exempel särskild media (i Södertälje har det tryckts tidskrifter som distribuerades till medlemmar globalt. I dagsläget produceras tv i staden som sänds världen över).

2.2 Diaspora som historisk inramning och centralt begrepp

Diaspora är ett centralt begrepp för föreliggande avhandling. Studiedeltagarna tillhör den assyriska/syrianska diasporan vilken saknar ett självständigt hem-/ursprungsland och därför lever i förskingring, det vill säga, befolkningen lever utspridd i olika länder. Avsaknaden av en geografiskt avgränsad och självständig ursprungsnation, innebär att institutioner, såsom utbildnings- och bankväsen och beslutsfattande organ utformade av och för gruppen, saknas. För assyrier/syrianer som lever i en tillvaro utan ursprunglig stat, försvåras transnationella relationer och kontakter mellan hem- och värdland, något som för migranter annars har visat sig vara viktigt (Bach m.fl., 1994). Den assyriska/syrianska diasporan – att leva i exil – har beskrivits som ett kollektivt trauma (Cohen, 1997: ix), något gruppen delar med till exempel judar och armenier (Bauböck & Faist, 2010).

Det finns två breda tillvägagångssätt för att förstå diaspora. Ett fokuserar på historiska skeenden och undersöker hur olika typer av diaspora utvecklas (t.ex. Cohen, 1997; Safran, 1991). Det andra utgår från diaspora som en mentalitet (*mentality*) eller medvetenhet (*consciousness*) och undersöker transnationella individers och grupper sociokulturella praktiker och berättelser (Clifford, 1997). I föreliggande avhandling kan det första tillvägagångssättet ses som en inramning av den situation som assyrier/syrianer befinner sig i, medan det andra tillvägagångssättet bidrar till att synliggöra komplexiteten i att förstå diasporor när identiteter formas, (re)konstrueras och (om)förhandlas genom språket.

I ett tidigt försök att klargöra begreppet diaspora föreslår Safran (1991) att en diaspora utgörs av en landsförvisad minoritetsgemenskap (*expatriate minority communities*) som delar ett antal karaktäristiska drag (Safran, 1991: 83–84). Safrans definition kan delvis, i följande delar, tillämpas på den assyriska/syrianska diasporan eftersom det handlar om en landsförvisad minori-

tetsgemenskap vars medlemmar:⁴ (1) har blivit landsförvisad från ett ursprungligt ”centrum” till åtminstone två ”perifera” regioner, (2) kvarhåller ett ”minne, vision, eller myt om sitt ursprungliga hemland” (i assyriernas/syrianernas fall en region snarare än en bestämd nation), (3) ”tror att de inte är – och att de kanske inte kan bli – fullt accepterade av sitt värdland”. Gruppen kan samlas kring en traumaliknande historia som överförs till kommande generationer; de har en historia av förföljelse och påtvingad exil, och den geografiska exilen bidrar till samhörighet i gruppen som över tid upprätthåller en specifik diasporaidentitet (Safran, 1991). Safrans definition har dock kritiserats för att inte inbegripa den dynamiska, ständigt pågående rekonstruktionen av diasporiska gemenskaper och identiteter (Ndhlovu, 2018). Safrans definition på vad som utgör en diaspora går, liksom redan nämnts, endast i delar att applicera på assyrier/syrianer. Därav blir följande krav inte särskilt relevanta för det som framkommit i denna avhandling; (4) uppfattar sitt fädernehemland som den plats till vilken de till slut ska återvända, när lämpliga omständigheter föreligger, (5) engagerar sig för att upprätthålla eller återställa det ursprungliga hemlandet, och (6) gruppens medvetenhet och solidaritet är i ”betydande grad definierad” av denna fortsatta relation med hemlandet/hemregionen.

2.3 Diaspora och föreställda gemenskaper

Med anledning av att den assyriska/syrianska gruppen inte har ett givet hemland så kan deras existens liknas vid att vara ’skeppsbruten’ (jmf Blumberg, 1996). Skeppsbruten blir en metafor för att vara övergiven, att inte känna sig helt hemma i landet där man bor, men utan ’egen hamn’, utan ursprungsland att återvända till. Ett sådant tillstånd av dislokalisering kan förena en annars heterogen grupp. I analyserna av studiedeltagarnas meta-reflektioner av deras erfarenheter av språk och plats över tid, framgår att föreställda gemenskaper (*imagined communities*) (Anderson, 1983/1991) av att leva i diaspora blir viktiga för hur de beskriver sig själva och sitt sociala sammanhang (se studie II). Den assyriska/syrianska gruppens tillstånd av ’skeppsbrutenhet’ innebär en upplevd geografisk exil, men anspelningar på ett hemland och ett återvändande är nödvändigtvis inte målet eller drömmen för alla som befinner sig i diaspora (Canagarajah & Silberstein, 2012). Ursprungslandet bör betraktas mer som en ideologisk konstruktion som inte alltid har någon självklar koppling till ett verkligt land (Clifford, 1994; Brah, 1996). Men föreställningar om ett hem-/ursprungsland kan nyttjas för diasporisk mobilisering, det vill säga, för att skapa känslor av gemenskap och tillhörighet

⁴ Min egen översättning av Safrans (1991: 83–84) lista från engelska.

med och inom gruppen (Clifford, 1994; Appadurai, 1996; Hall, 1992). Den ursprungliga användningen av termen föreställda (imaginära) gemenskaper användes av Anderson (1983/1991) för studiet av nationalstaternas tillblivelse och nationalism, men, även studiet av diaspora kan förstå identitetsskapande med hjälp av termen *föreställd gemenskap* (se studie II). Diasporaidentiteter (liksom all identitet, se vidare 3.3) är i sig en sociopolitisk process som involverar dialog, förhandling och debatt om vad det innebär att vara 'vi'.

I föreliggande avhandling ligger intresset just i att studera processer när identiteter formas och får uttryck. Olika uttryck för diasporisk gemenskap blir därmed intressanta att undersöka (Werbner, 2000; Butler, 2001). Här studeras språkliga praktiker och erfarenheter av språkanvändning, och avhandlingen bidrar på så sätt med att skildra konstruerande av diasporaidentiteter genom språket. Därtill synliggör avhandlingens studier hur ursprung och religiös tillhörighet blir politiska kategorier som bidrar till inkluderande och exkluderande gränsdragningar av vem som tillhör särskilda (språk)gemenskaper. Processen att 'göra' och förstå sig själv i exil, i relation till andra, undersöks, snarare än att fokusera på hur diasporaidentiteter konstrueras i relation till 'hemlandet' (Hall, 1990). Ett sådant perspektiv faller inom ramen för det andra breda tillvägagångssättet att förstå diaspora, som ett kontinuerligt arbete att konstruera och rekonstruera gruppen, och vem som tillhör. Enligt Wei (2016: 6) sker detta genom att "suppressing or neutralising past and present differences and establishing commonality and connectivity through which new identities can be negotiated". Denna tillämpning av diaspora inbegriper ett intresse för individers och grupperns kapacitet att konstruera nya transnationella erfarenheter och praktiker, vilket återfinns även i sociolingvistisk och tillämpad språkvetenskaplig forskning, till exempel genom Weis studier om den kinesiska diasporan (2016; Wei & Hua, 2010, 2013). Wei visar att individer med olika motivation och orsak till migrationen, och med olika bakgrund sett till utbildning och socioekonomisk status vid bosättandet i det nya landet ofta sammanförs i särskilda bostadsområden. Resultatet blir att talare av olika språk, dialekter och accenter börjar interagera med varandra, och skapar en gemensam grund – erfarenheten av att leva som minoritet i exil – som gör att de kan identifiera sig med varandra och skapa en 'föreställd' gemenskap. Vidare menar Wei (2016) att denna diasporiska gemenskap kan innebära att tidigare skillnader undertrycks eller neutraliseras. Dessa processer av gemensamhetsskapande visar på diasporans 'potentialitet', det vill säga, "the various creative possibilities opened by the activities of diasporas in both local and transnational contexts" (Tsagarousianou, 2004: 58).

Assyriska/syrianska familjer i Sverige har nödvändigtvis inga nära kontakter med sitt 'ursprungsland', eftersom individer i gruppen under århundraden varit bosatta i olika länder, och många assyrier/syrianer nu, på grund av migration, lever utspridda i olika delar av världen. Men modern teknik och de

nya medierna har gjort det möjligt för många att upprätthålla ett transnationellt nätverk med täta kontakter (jmf Androutsopoulos, 2007). Sådana transnationella nätverk är konkreta exempel på den 'potentialitet' som livet i diaspora innebär. Med olika (språkliga) strategier och praktiker skapar individerna en känsla av samhörighet och gemenskap. Att befinna sig i diaspora, i exil tillsammans med andra ur gruppen, behöver således inte enbart vara negativt och ett trauma (jmf. Safran, 1991), utan kan, i Brahs (1996: 193) termer, innebära hopp och "new beginnings". Snarare än att bygga upp känslor av gemenskap genom att fokusera ursprung och historia, kan gruppernas uppfattningar om vem de är och var de hör hemma formas genom berättelser om här och nu och framtida mål. Hall (1992) menar att gemenskap kan komma att handla om kulturell överlevnad hos en grupp som är i minoritet och delvis exkluderad av majoritetssamhället. Olika motståndsstrategier utvecklas och historiska skeenden, kultur och språk används i processen att (re)konstruera sin diasporiska identitet. Motstånd görs även mot hur gruppen beskrivs och behandlas av andra grupper. Politisk underordning och ekonomisk ojämlikhet fråntar inte människor förmågan att upprätthålla distinkta gemenskaper; snarare förstärks motståndskulturer och kan få sin drivkraft utifrån upplevelser av marginalisering (Clifford, 1994). För assyrier/syrianer som inte har ett givet hemland som referenspunkt kan diaspora handla mindre om "a desire for return" och mer om "an ability to recreate a culture in diverse locations" (Clifford, 1994: 306). Tölölyan (2000: 114) har menat att en diasporisk elit, såsom politiska aktivister, filantroper, konstnärer och föreningsrepresentanter, ofta har stort inflytande i mobiliserandet och rekonstruktionen av en etnisk grupp; de kan få individer att engagera sig för gruppens sak genom att anspela på kulturell tillhörighet och historiska kollektiva trauman. Diasporisk, etnisk mobilisering har alltid någon form av historisk inramning med drivkrafter sprungna ur att som grupp ha blivit utsatt för rasism, diskriminering och marginalisering (Werbner, 2000). Men konstruktionen av tillhörighet till en grupp, och gruppens situation i diaspora, är föränderlig och förhandlad om (Rosa & Trivedi, 2017); således är det av intresse att studera hur unga vuxna assyrier/syrianer i dagens Sverige, genom språket, reproducerar men också förhandlar om sina identiteter som just assyrier/syrianer i diaspora. Assyrisk/syriansk identitet är mer än en kamp om klassificering och representation. I likhet med Brah (1996) föreslår resultaten av denna avhandling att identiteter inte är entydiga utan genereras av praktiker som producerar den gemenskap som skapar känslan av en diasporisk identitet. Dessa praktiker har formats utifrån omständigheterna under vilka studiedeltagarna vuxit upp, och sammanhangen de som unga vuxna befinner sig i.

Det är viktigt att uppmärksamma de *möjligheter* som migration och diaspora kan resultera i, i att konstruera känslor av tillhörighet till en grupp (*connectivity*). Men detta är, menar Tsagarousianou (2004), ett relativt out-

forskat område. Dock har på senare år den assyriska/syrianska diasporan studerats utifrån liknande perspektiv som visat på hur historia blir en sägenomspunnen resurs som skapar band bland gruppmedlemmar bosatta i olika länder i Europa (Armbruster, 2013). Föreliggande avhandling bidrar med sitt sociolingvistiska fokus, som återfinns i aktuell forskning (Wei, 2016; Ndhlovu, 2018; Canagarajah, 2019), och erbjuder en djupare förståelse för språkets roll, vilket fått lite uppmärksamhet i tidigare studier av diaspora. Fler-språkighetens betydelse för identitetsskapandet och konstruerandet av diasporisk gemenskap lyfts och belyses, främst genom analyser av intervjuer där studiedeltagarnas berättelser ger information om hur de förhåller sig till sin språkanvändning och hur detta kan kopplas till identitet och diaspora. Här bidrar avhandlingen med en metod och ett material som mindre ofta använts i sociolingvistisk forskning.

2.4 Sociolingvistisk forskning om språkanvändning och språkets roll i flerspråkiga miljöer

Intresset för språkets roll i hur den sociala identiteten formas och utvecklas återfinns i tidiga sociolingvistiska studier (Labov, 1963, 1966/2006). Därefter har socialisationsmönster och språkanvändning i olika sociala grupper undersökts och jämförts, med etnografiska observationer (Heath, 1983; Ochs, 1988). Dessa studier visar att barns tidiga språksocialisation förbereder dem på att använda språket i olika sammanhang och miljöer, för gruppen/språket särskilda sätt. Studierna framhåller även språkets betydelse vid och för social interaktion. Forskare som intresserat sig för språkanvändningen bland flerspråkiga talare har förklarat vissa språkanvändningsmönster, till exempel kodväxling, som ett utnyttjande av den mängd resurser som finns i den socio-kulturella miljön (Gumperz, 1982). Språkliga praktiker, det vill säga, valet av specifika språk eller uttryck, har visat sig vara kopplat till fenomen som identitet/självbild, grupptillhörighet och politiska ställningstaganden (Heller, 1982).

Studier av hur språket används bland barn och unga i flerspråkiga miljöer visar att individers språkliga strategier påverkar hur de blir bemötta av andra, och ger indikationer på hur de själva bemöter andra. I dessa undersökningar ingår analyser av makt, asymmetriska relationer och sociala strukturer. Till exempel har studier om skolungdomar visat på relationen mellan språkliga praktiker, förhandlandet av identitet – vem jag är i relation till andra och till olika grupper – och makt (Eckert, 1989; Heller, 1999; Chun, 2001). I Rampton (1995) framkommer att flerspråkiga ungdomar, trots att de behärskade majoritetsspråkets grammatik och fonologiska system, ofta använde ett språkbruk som förknippades med ett inlärarspråk (s.k. 'invandrarengelska'). Genom att

aktivt avvika från normen utmanade ungdomarna majoritetssamhället. Resultaten från Ramptons studie visar även att ungdomarna använde varandras språk för att markera och definiera statusen hos olika minoritetsspråk. Liknande resultat, vilka har tolkats vara uttryck för barns och ungas markeringar av samhörighet, framkommer också i, till exempel, Eckert (1991). Genom att undersöka språkförändringar hos två grupper skolorngdomar kunde Eckert visa hur personliga och samhällseliga förändringsprocesser frambringade språklig variation, och att språket användes som ett av flera medel att markera gruppstillhörighet.

I tidigare forskning finns det en hel del arbeten med fokus på hur ungdomar i flerspråkiga, urbana miljöer använder sina språkliga resurser (Rampton, 1995; Quist, 1998; Doran, 2004; Fraurud & Bijvoet, 2004; Haglund, 2005). Dessa studier har kunnat visa att ungas språkbruk definierar såväl utanförskap och som samhörighet. Flera samlingsvolymmer där språkets roll undersöks i flerspråkiga och etniskt och socialt heterogena urbana miljöer visar detsamma (Quist & Svendsen, 2010; Madsen m.fl., 2015; Nortier & Svendsen, 2015). Studier som fokuserat på en särskild grupp i flerspråkiga kontexter har visat att språk och språkliga praktiker spelar en inflytelserik roll i hur identitet skapas och förhandlas om (Zentella, 1997; Bailey, 2001; Shankar, 2008; Corona, 2012; Block & Corona, 2016). Språkliga praktiker blir verktyg, och bidrar till, att skapa känslor av tillhörighet till ursprungslandet/ursprungsgruppen: en viss grupp och befolkning kopplas till ett visst språk och sätt att tala. Språket och användningen av ett visst språk blir ett sätt att identifiera och definiera 'vi' och 'dem' (Irvine, 2006). Men en grupp i diaspora, och dess identitet, är inte i ett statiskt tillstånd, och heller inte homogen, och därför blir det möjligt att studera det föränderliga i språket och hur det används (Canagarajah & Silberstein, 2012; Wei & Hua, 2013; Canagarajah, 2019). Språket blir en bärare av ideologiska ställningstaganden när diasporisk identitet konstrueras och förhandlas om (Eisenlohr, 2011; Paz, 2015; Rosa, 2015). Språkideologier synliggörs i denna avhandling genom att visa att en stil kan stå i kontrast till andra möjliga stilar, och att den sociala betydelsen av en stil varierar (Irvine, 2001).

3 Teoretiska utgångspunkter

Avsnitt 3.1 utvecklar resonemanget om diaspora i relation till Bourdieus tänkande om habitus, vilket följs i 3.2 av en presentation av fält och idén om perifert centrum. Avsnitt 3.3 presenterar och diskuterar poststrukturalistisk teoribildning om identitet och språk, som genom Bourdieus och Foucaults tänkande om makt och dominansförhållanden (3.3.1) visar på vikten av ett intersektionalitetsperspektiv (3.3.2). Avsnitt 3.4 presenterar och diskuterar

begrepp sprungna ur lingvistisk antropologi och sociolingvistik för att bättre förstå samverkan mellan språk och samhälle.

3.1 Habitus och diaspora

Som tidigare nämnts fokuserar denna avhandling på hur diasporaidentiteter konstrueras genom språk och språkanvändning. Vi kan öka vår förståelse av diaspora genom att undersöka hur identiteter förhandlas om, och struktureras, i relation till olika former av kapital (Bourdieu, 1991) genom de unga vuxnas språkliga resurser, och hur de tillskrivs värde i olika kontexter.

Habitus som är förkroppsligandet av vårt sociala läge – kön, klass, etnicitet et cetera – är uppenbara i våra handlingar och fysiskt utseende, hållning, sätt att tala och är därmed de yttre tecken som uttrycker social position (Bourdieu, 1991: 86ff). De sätt som våra kroppar agerar och ser ut på, våra fysiska egenskaper, förkroppsligar de kapital – ekonomiska, sociala, kulturella kapital⁵ – vi besitter. Med andra ord är habitus ett förkroppsligat kapital som avgör vår sociala plats och därför orienterar våra handlingar (Bourdieu, 1999). Erfarenheter som lagrats i individers tankar, kroppar och känslor blir benägenheter som kan beskrivas som dispositioner. Därmed blir habitus till de förkroppsligade dispositionerna som finns som en form av internaliserad historia, men som också strukturerar möjligheten för framtida praktiker. Det är genom Bourdieus term 'habitus' som denna avhandling kan erbjuda en nyanserad syn på diaspora och varför de unga vuxna utnyttjar den symboliska funktionen av 'arvsspråket' suryoyo (jmf. Canagarajah, 2019). Detta för oss bort från relativt enkla antaganden om minoriteters assimilering eller deras former av kulturellt kvarvarande (Safran, 1991; Cohen, 1997).

Utvecklingen av habitus sker under individens uppväxt där språk, normer, värderingar och handlingsmönster utgör, och blir till, olika kapital, det vill säga, resurser. Individens habitus blir en tillgång i de sammanhang där den överensstämmer med de normer och värden som har hög status, men kan få motsatt effekt i sammanhang där andra språk, normer, värden och handlingsmönster utgör kapital. Bourdieu (1991: 82) kopplar habitus till fält/rum och språk: "the sense of the value of one's own linguistic products is a fundamental dimension of the sense of knowing the place which one occupies in the social space". Enligt Bourdieu innebär detta att i en given språkmarknad är inte alla talare lika legitima talare (Bourdieu, 1977: 648). Vidare hävdar Bourdieu (1991) att talarens status (strukturella position) i ett givet fält påverkar individens språkpraktiker (Bourdieu, 1984). Skillnader i status visar på

⁵ Bourdieu fokuserar tre former av kapital; socialt, kulturellt och ekonomiskt. Det kapital som värdesätts högst i ett visst fält blir det symboliska kapitalet. Därmed hänger de teoretiska begreppen, fält, kapital och habitus oupplösligt samman (Bourdieu, 1977, 1991).

asymmetriska maktförhållanden och hur dessa kan se ut i olika sociala rum, vid olika samhälleliga kontexter. Individer är 'in place' eller 'out of place' (Cresswell, 1996), beroende på socialt sammanhang och det habitus individen besitter. När de unga vuxna deltagarna i denna avhandling talar om sina och andras erfarenheter av språkanvändning, och hur de genom sin språkanvändning bemötts i olika sammanhang, framgår deras strukturella position, och asymmetriska maktförhållanden. Avhandlingens delstudier visar att en del flerspråkiga individer anpassar sitt språk efter de krav som ett särskilt fält ställer, och blir därigenom 'in place' (studie I). Andra deltagare saknar helt eller delvis tillgång till det språkliga kapital som krävs för att delta i en specifik (språk)marknad, och är därmed 'out of place' (studie II, III). En viss varietet av svenska språket kan leda till en marginaliserad position på den svenska språkmarknaden (studie III), något som skapar hierarkiska, asymmetriska relationer, och samhällen (jmf. Bourdieu, 1984, 1991).

Bourdieu hävdar att vårt vara-i-världen till stor del kräver en praktisk behärskning av de implicita principerna i den sociala världen; individen behöver en "feel for the game" (Bourdieu, 1990: 11–12). Eftersom våra praktiker alltid är situerade, är denna praktiska känsla specifik för det fält eller det sociala utrymmet som vi agerar i. Föreliggande avhandling gör tydlig att de unga vuxnas upplevelser och erfarenheter av språkanvändning i olika vardagliga möten och sammanhang har påverkats av, och påverkar, deras språkliga habitus. Tabar, Noble och Poynting (2010) introducerar i deras studie om libanesiska migranter i Australien termen 'etniskt habitus'. Etnisk diskriminering sker genom att individen, i vissa sammanhang, beskrivs sakna de värderingar, vanor och kapital – habitus – som där ger status. Ett etniskt habitus får i majoritetssamhället ofta lågt värde. Vidare menar de (Tabar m.fl., 2010) att det leder till reproduktion av ojämlikhet baserat på deras etnicitet – det vill säga, kroppsliga egenskaper omvandlas till symboliskt kapital – det vill säga, erkännande av individens nationella tillhörighet. På liknande sätt kan studiedeltagarna i denna avhandling sägas bli uteslutna från den svenska nationella tillhörigheten. Asymmetriska relationer uppstår och därmed ojämlikhet, på grund av hur språkanvändningen värderas; assyriernas/syrianernas språkliga habitus och repertoarer bedöms i många sammanhang brista och avvika från normen. Men historien som reproducerar sig är inte oföränderlig utan påverkas i sin tur av individerna och kollektivet som agerar och därmed påverkar strukturerna. Habitus är inte statiskt utan förändras, och förändrar, genom nya erfarenheter (Bourdieu, 2000: 160–161). De flerspråkiga unga vuxna i föreliggande avhandling är flerspråkiga, andra generationens invandrare och kan betecknas som diasporiska talare eftersom den suryoyo som ingår i deras språkliga repertoarer skiljer sig från originalspråket och från deras föräldrar. Samtidigt har deras erfarenheter av språkanvändning och bemötandet av majoritetssamhället i olika sociala sammanhang gjort dem medvetna om vilka

språkliga resurser de har och hur deras flerspråkiga repertoarer tillskrivs värde. Deras språkliga habitus värderas olika i olika sammanhang (i familjen, på skolan, på jobbet, och så vidare). Detta har gjort att de fått en praktisk kompetens som de använder reflexivt; de kan förutse vilket språkbruk som lämpar sig i en särskild situation, och väljer att antingen anpassa sig eller att göra motstånd mot den normen med sitt sätt att tala. För studiens deltagare, liksom för andra diasporiska talare, handlar det inte om, som för till exempel migranter, att 'inte känna till spelets regler' (Bourdieu, 1990) utan mer om att fångas i en bogserbåt mellan två motstridiga sociala fält. Bourdieu (2000: 160) talar om detta som "destabilized habitus, torn by contradiction and internal division, generating suffering". En sådan medvetenhet kan liknas vid det som Gilroy (1993) pekar på i sina studier om svarta i Storbritannien; hur en synkretisk identitet, det vill säga, en gränsöverskridande identitet som är laddad med inslag från globala och lokala kulturer, växer fram ur en kollektiv historia av rasism. Genom detta utvecklas det som Gilroy kallar diasporisk medvetenhet (*diasporic consciousness*), som blir resultatet av att gruppens medlemmar blir medvetna om sin diaspora och att de lever i en marginaliserad, utsatt tillvaro jämfört med majoriteten. Tillhörigheten till gruppen, och att befinna sig i diaspora, handlar då inte främst om att återvändra till Afrika utan snarare om att behålla och reproducera sin kulturella identitet i västvärlden, en strategi som uttrycker dubbel medvetenhet (*double consciousness*) (Gilroy, 1993).

Dubbel medvetenhet, som myntades av W. E. B Du Bois (1903/2003) i hans autoetnografiska verk, hänvisar till den inre konflikten när underordnade grupper ser sig själva genom den vita nationens ögon som ser tillbaka i förakt, vilket utsätter dem för en psykologisk utmaning när de försöker förena det egna (afrikanska) arvet med en uppfostran i ett europeiskt dominerat samhälle. Detta kan sägas prägla även den assyriska/syrianska gruppen som följs i denna avhandling. Deras situation kan leda till dubbel medvetenhet eftersom det finns en strävan efter att både vara kulturellt innanför och utanför den västerländska världen. En sådan strävan hävdar Gilroy (1993) är en konsekvens av att ha tvingats lämna sin geografiska hemvist för att leva i en underordnad position på annan plats. Denna dubbla medvetenhet beskriver även Sayad (1999/2004) i sin migrationssociologi men mer som en dubbel frånvaro. Att förlora sin ursprungliga tillhörighet utan att kunna skapa en ny i det nya sammanhanget, menar Sayad, leder till ett sönderdelat dubbelt medvetande. Det krävs ett trollkonstens förnekande, menar Bourdieu och Wacquant (2000) i sin diskussion om Sayads migrationssociologi, när gruppen enas kring bilden av gruppens migration som mödosam men tillfällig. Just detta tillfälliga, en bild som upprätthålls även för generationen som inte migrerat, kan orsaka den dubbla frånvaron av att varken vara medborgare eller utlänning, vilket tycks vara fallet för deltagarna i denna avhandling. Bourdieu och Wacquant (2000:

178) beskriver det som ”out-of-place in the two social systems [...] causes, to rethink root and branch the question of the legitimate foundations of citizenship and of the relationship between citizen, state and nation”.

Flera forskare verkar orientera sig mot en liknande tankegång, baserat på Bourdieus term ’habitus’. Guarnizo (1997) skriver i sin studie om migranter från Dominikanska Republiken om ’transnationellt habitus’ – ett habitus som inte passar helt i hemlandet men inte heller i det nya samhället. Parker (2000), å sin sida, har utvecklat sitt nyckelkoncept ’diasporiskt habitus’ i studiet av den kinesiska diasporan. I brittisk kontext undersöker Parker spatiala relationer, temporära växlingar och förkroppsligandet av habitus genom det sociala arvet från tidigare generationer. Diasporiskt habitus, menar Parker (2000: 74), är ”the embodied subjectivities poised between the legacies of the past, the imperatives of the present, and the possibilities of the future”. Även Tabar m.fl. (2010) belyser hur ’etniskt habitus’ förkroppsligas och blir till kapital som visar på individens, och gruppens, sociala och historiska ursprung. Etniskt habitus innebär ett habitus som formats genom att individen lärt sig att beskrivas som den andra av majoritetssamhället, med rasism och etnisk diskriminering till följd. Utifrån dessa tidigare studier blir det intressant att studera hur flerspråkiga unga vuxna i Sverige navigerar mellan olika normer och praktiker, och hur de söker fält eller snarare sammanhang där deras habitus passar.

3.2 Fält, kapital och ’perifert centrum’

Fält i Bourdieus mening är att betrakta som ett socialt rum där aktörer har olika positioner och makt, det vill säga, ett system av sociala relationer mellan positioner som upptas av institutioner eller människor som har olika slags relationer till varandra. Enligt Bourdieu (1993a) har varje fält utvecklat sin egen logik, vilket innebär att vissa dominerar och andra blir dominerade, beroende på de kapital som ges hög status inom det specifika fältet som, till exempel, kan vara det vetenskapliga fältet, utbildningsfältet, det politiska fältet. Som tidigare sagts, så har kapital och resurser, och habitus, inte ett statiskt värde, utan värdet kan variera beroende på sammanhang. Den status en individ får och ges går därför inte att förstå utan att göra det i relation till fältet. Genom begreppet fält går det att belysa dynamiken i kampen om positioner som involverar strategier för att känna sig överlägsen andra grupper eller marginalisera andra. Begreppet hjälper oss att förstå praktiker, i detta fall hos individer, som enligt Bourdieu (1986: 101) är resultaten från förhållandet mellan individens disposition (habitus) och individens position i ett fält (kapital). I denna avhandling kan vi förstå studiedeltagarnas praktiker genom Bourdieus symbolsystem där, i detta fall, språk är redskap för maktutövning.

Studiedeltagarnas habitus (liksom andra individers) är alltså ett resultat såväl som en orsak till deras sätt att vara, agera och tänka. Studiedeltagarnas språkliga habitus är anpassat till fält där svenskan är det legitima språket. Deras språkliga resurser värderas och bedöms alltså på vad Bourdieu (1993a) skulle kalla en enhetlig lingvistisk marknad, som han menar domineras av det språk som används i officiella situationer (i skolan, på arbetsplatser, i tal et cetera). Enligt Bourdieu upplever aktörer symbolsystemen som naturliga och objektifierade vilket gör att makt kan utövas i dess mest obemärkta form, som symboliskt våld, när det förbigår obemärkt. Det språkliga utbytet mellan personer domineras därför alltid av den objektiva relationen mellan de grupper som talar olika varieteter av svenska. Det som görs med språket är inte enbart utformat för att kommunicera, utan också för att kämpa för position; "linguistic exchanges – are also relations of symbolic power in which the power relations between speakers or their respective groups are actualized" (Bourdieu, 1991: 37). För att nå en hög position i ett fält bör en aktör känna spelreglerna och spela väl, menar Bourdieu (1999). Det sociala lidandet beskriver Bourdieu (1999) som en misär orsakad av upplevd underordning och maktlöshet. Denna positionella misär finns överallt i samhället men de som drabbas hårdast är individer som befinner sig i det sociala rummets lägsta positioner. Det som Bourdieu kallar misär är bunden till individens mikrokosmos, vilket i föreliggande avhandling är de sociogeografiska platserna.

Bourdieu utvecklar sin teori om förhållandet mellan socialt och fysiskt rum i analysen av fattiga förorter (Bourdieu, 1993/1999; se även Bourdieu & Wacquant, 1996; Wacquant, 2008) och hävdar att geografiska platser inte är neutrala ur socialt hänseende utan präglade av symboliska hierarkier som återfinns i samhället. Med andra ord översätts det sociala rummet i det fysiska geografiska rummet och värdet av en plats i det sociala rummet tenderar därför att färga av sig på de människor som finns där. Sådana platser, som till stor del samlar de mest missgynnade grupperna som är symboliskt hållna på distans, hänvisar Bourdieu (1999) till som sociala förvisningsställen. Så kan vi också förstå den sociogeografiska platsen Södertälje; hur bristen på kapital förstärker erfarenheten av begränsning och kedjar individer boendes här till platsen (Bourdieu, 1993/1999; Wacquant, 2008). Men inom den diasporiska gemenskapen förmeras kapitalet i detta område. En autonom marknad (Stroud, 2002; Park & Wee, 2009; se även studie I) som arena, där resurser i studiedeltagarnas språkliga repertoarer får ett värde. Liksom tidigare studier inom sociolingvistik (Stroud, 2002; Blommaert, Collins & Slembrouck, 2005; Martin-Jones, 2007), visar även denna avhandling att symboliskt värde kan tillskrivas språkliga repertoarer trots svagt institutionellt stöd, och att legitimt språk inte nödvändigtvis innebär en enhetlig marknad.

Delar av avhandlingens deltagare kommer ifrån Södertälje. Denna plats beskrivs vara ett perifert centrum (studie II) där diasporaidentiteter konstrue-

ras och tillskrivs stort symboliskt kapital inom gruppen assyrier/syrianer. Betydelsen av denna sociogeografiska plats kan härledas till den fysiska dimensionen då platsen har en stor mängd assyriska/syrianska invånare, och, de sociala strukturerna, och institutionerna, som formats i, och formar, denna plats. Södertälje liksom andra geografiska platser kan inte betraktas som frikopplade från den sociala verkligheten eftersom den geografiska uppdelningen avspeglar sociala skillnader och får sociala konsekvenser. Sociala strukturer i samhället återspeglas och manifesteras i geografiska platser (Bourdieu, 1999). Södertälje som plats är därför symboliskt laddad. Liksom andra geografiska platser tillskrivs staden olika värde och status. De uppfattningar som framkommit i denna avhandling om Södertälje handlar framför allt om vilka som bor där och de sociala relationer som omger platsen. Bourdieu (1993/1999; se även Wacquant, 2008) understryker att värdet av en plats tenderar att påverka människorna som finns där. I föreliggande avhandling framgår det att Södertälje även för deltagarna i den västsvenska staden är laddad med värden. Det är denna laddning som framför allt bidragit till min förståelse och beskrivning av Södertälje som ett *perifert centrum*. Staden har låg status och är på så vis i periferin i majoritetssamhället, men inom den assyriska/syrianska gruppen i Sverige som helhet tycks Södertälje få positionen och statusen som ett centrum.⁶ Detta påverkar hur deltagarna i de olika städerna positionerar sig och positioneras i och utanför den egna gruppen.

Södertälje är en stad med generellt låg socioekonomisk status och den mediala och akademiska diskursen beskriver den som en segregerad stad (se Parszyk, 2002). I vardagens olika möten blir sociala, kulturella och symboliska markörer, så som bostadsort, betydelsefulla, och det är framför allt studiedeltagarna från Södertälje som får förhålla sig till de negativa laddningar som finns om deras stad. Men i den assyriska/syrianska diasporan blir Södertälje centrum, och att komma därifrån kan ge hög status, och högt värderat habitus, och kapital, resurser. Flerspråkiga repertoarer tillskrivs värde i många sociala sammanhang på denna plats, bland annat för att många i Södertälje kan använda språkliga symboler som associeras med 'arvsspråket' suryoyo. Studiedeltagarna från Södertälje anpassar verbala resurser från suryoyo strategiskt med multimodala och spatiala repertoarer (se även Canagarajah, 2019). Här får en 'diasporisk elit', som Tölölyan (2000) hänvisar till, stort inflytande i flera fält, såsom religiösa, kulturella och språkpolitiska (Wei, 2016), och stärker därigenom den föreställda gemenskapen i dessa sammanhang. Det är så vi bör förstå detta centrum för assyrier/syrianer i Sverige. Det

⁶ Denna position bör inte på något vis förväxlas med att vara ett substitut för ett hemland utan snarare ett centrum för den assyriska/syrianska gruppen i kontexten Sverige. Det kan möjligtvis också vara ett centrum för assyrier/syrianer utanför Sverige eftersom media distribueras globalt härifrån, men detta är inget empiriskt jag kan visa på i denna avhandling.

perifera centrumet pekar på att konstruktioner av makt, identitet och habitus är föränderliga, och också förhandlas om, i minoritetsgruppen. När studiedeltagarna från Södertälje berättar om att de förflyttar sig geografiskt för att studera på annan ort eller har företagsverksamhet i Stockholms innerstad, blir det en strategi att förbättra sin position i majoritetssamhället (studie II). De unga vuxna i den västsvenska staden däremot riskerar att uppleva dubbel marginalisering när deras språkliga repertoarer varken erkänns som kapital i majoritetssamhällets institutionella kontexter eller i de diasporiska gemenskaperna i Södertälje. Detta kan beskrivas mer utförligt genom att kombinera Bourdieus tänkande med verktyg som tillhandahålls inom lingvistisk antropologi, vilket görs i nedanstående stycken.

Som denna avhandling visar, kan det språkliga kapitalet skilja sig inom en diasporisk gemenskap. Irvine och Gal (2000) beskriver tre semiotiska processer (*iconization, fractal recursivity, erasure*⁷) som bidrar till 'föreställningar' av språkliga skillnader och som kan förklara hur människor reagerar på olika talare i olika situationer. Med ikonisering (*iconization*) avses en process som skapar en tät ikonisk relation mellan språkliga kännetecken (ett språk, en varietet) och en social grupp: "linguistic features that index social groups or activities" (Irvine & Gal, 2000: 37). Språkbruk framstår därmed som en ikon (en yttre bild) av ett inre karaktärsdrag hos språkanvändaren (jmf. Stroud, 2004). Här blir intressant att fråga hur olika grupper betraktar och värderar sina och andras språk; hur de förknippar olika karaktärsdrag med olika språk, och definierar ikoniska gränser. Dessa gränsdragningar blir del i kategoriserandet av 'vi' och 'de' och kan utgöra bas för social differentiering (Gal, 2006).

Det krävs emellertid fler skillnader för att upprätthålla språkbaserade ikoniska gränser. Denna process, att knyta fler skillnader till språkbaserad gruppering, benämns av Irvine och Gal (2000) som fraktal rekursivitet (*fractal recursivity*). Det fungerar så länge individer och grupper fortsätter att hitta information som överensstämmer med deras befintliga intryck av andra grupper. Denna process skapar dikotomier eller ikoniska gränser mellan till exempel 'vi' (svenskar) och 'dem' (invandrare) som påstås ha olika egenskaper. Dock kan förhållanden som utgör ikoniska gränser mellan två grupper även skapa uppdelningar och dikotomier också inom en grupp (Irvine & Gal, 2000: 38). I föreliggande avhandling framkommer att det uppstått en klar dikotomi mellan assyrisk/syriansk och svensk identitet som går att koppla till ikoniska symboler som specifika språkliga varieteter. Men uppdelning och

⁷ I texten beskrivs endast *iconization* och *fractal recursivity* (3.2). *Erase* betyder att dölja eller bortförklara fakta som inte passar, för att förstärka den ideologiska bilden. En grupp eller ett språk kan framställas som homogen i den ideologiska bilden genom att dess interna variation och heterogenitet raderas (*erase*) (Irvine & Gal, 2000: 38).

kapital går också att urskilja inom gruppen där det perifera centrumet Södertälje, och 'arvsspråket' suryoyo, beskrivs som en ikonisk symbol för en 'autentisk' assyrisk/syriansk identitet (studie II). Språket suryoyo, och att ha vissa färdigheter att tala detta, blir ett kapital som positionerar individer i gruppen asymmetriskt. Individer bosatta i den västsvenska staden, vars språkliga repertoarer inte innefattar språkliga symboler som associeras med suryoyo, exkluderas därmed delvis från den kollektiva diasporaidentitet som skapats i det perifera centrumet (studie II). Dessa processer av språkideologiska gränsdragningar (jmf. Irvine & Gal, 2000) belyses här genom begreppet *perifert centrum*.

3.3 Identitet: diskurs, makt och intersektionalitet

3.3.1 Diskurs och makt

Individen är inplacerad i flera hierarkiska strukturer och dennes totala uppsättning erfarenheter, praktik och möjligheter att handla beror på dessa. I olika situationer, sammanhang eller kontexter bryts olika diskurser mot varandra och förhandling och motstånd uppstår. Sådana mekanismer synliggörs i denna avhandling med Foucaults (1980: 115) resonemang om att individer genom språk gör motstånd och skapar förändring och alternativa diskurser. Denna avhandling inspireras av begreppen identitet, diskurs och makt genom ett post-strukturalistiskt ramverk. Identitet ses på som format och (re)konstruerat genom språket, och påverkat av ständigt pågående förhandlingar, det vill säga, maktrelationer, där vissa diskurser, det vill säga, sätt att förstå/beskriva ett fenomen, som till exempel etnisk tillhörighet och att befinna sig i diaspora, på en given plats, i ett givet sammanhang, dominerar och ges företräde. En diskurs kan förstås som ett ramverk där vissa specifika värderingar och sätt att förstå ett fenomen dominerar över andra, vid en viss tid och i en viss kontext (Foucault, 1972).

Dominanta diskurser utmanas dock av motstånd, det vill säga, andra sätt att förstå/beskriva fenomenet, och det är detta som skapar förändring och utrymme för påverkan (Weedon, 1987; Pavlenko & Blackledge, 2004). Utifrån detta perspektiv ses identitet inte som något fast utan som dynamiskt och föränderligt (Weedon, 1987). Identitet i denna avhandling förstås därmed som något som uppstår i socialt samspel med andra; genom ställningstaganden och språkliga val har individen möjlighet att förhandla olika identiteter beroende på situation och samtalspartner. Individen intar olika positioner, subjekspositioner, gentemot olika diskurser. Det vill säga, individen positionerar sig i relation till diskursen; han eller hon bekräftar, gör motstånd eller deltar i förhandlingen och tolkningen av vad språket, diskursen kring ett

fenomen, ska betyda och innebära (Weedon, 1987). Närmare bestämt, i linje med Foucaults (1972) subjektuppfattning, innebär det att subjektet kan inta olika positioner inom olika diskurser eftersom subjektet är decentrerat. Fördelningen av kapital, för att knyta till Bourdieus resonemang (Bourdieu, 1977, 1991) såsom språkliga resurser, kan dock vara avgörande för om en viss subjektposition är möjlig för en viss individ att inta. Kapital är inte jämnt fördelade, vilket innebär att individens agerande alltid påverkas av strukturella begränsningar (se även Heller, 2008, 2011, 2012). Även Foucault (1972) betonar diskursens begränsningar. Det innebär att vissa subjektpositioner (till exempel 'invandrare', 'flerspråkig', 'assyrier/syrian') i vissa sammanhang begränsar individen, och blir svåra att avsäga sig, medan de i andra sammanhang kan utgöra värdefulla kapital.

Makt blir således ett centralt begrepp kopplat till diskurs, identitet och subjektpositionering. I tal och skrift skapas, återskapas, upprätthålls och förändras förgivettagna kategorier, som, till exempel, svensk-invandare (se studie III). Detta definierar Foucault (1972) som diskursiva praktiker. I individers tal, i samspel med andra, medieras värderingar, normer och vad som är kunskap, och dess bakomliggande ideologier. I avhandlingens delstudie III synliggörs detta när innebörden av 'svenskhets' förändras med ändrade språkliga praktiker. Delstudien visar hur språkliga resurser används och hur det talas om de språkliga resurserna i relation till tidpunkt och sammanhang. Sätt att prata visar hur individen positionerar sig, och hur andra positionerar en viss individ. Denna avhandling belyser detta genom studiet av flerspråkiga unga vuxnas tal om sina erfarenheter av språkanvändning i olika möten med den normativa normaliteten. Resultaten bekräftar att genom språket, och de som talar, reproduceras och förändras diskurserna – det vill säga, de språkliga praktikerna – som påverkar hur vi förstår världen och dess olika fenomen. Avhandlingen illustrerar samtidigt hur språkliga praktiker är situerade, det vill säga, de är knutna till en viss social kontext; de flerspråkiga studiedeltagarna använder sina språkliga resurser och andra icke-verbala uttryck och symboler på ett sätt som varierar från gång till gång och beroende på samtalspartner (Bourdieu, 1991). Vidare framkommer att genom att individerna tvingas förhålla sig till olika, ofta motstridiga, diskurser upplever de inte sällan obehag och tvetydighet i vardagliga möten (Foucault, 1972), då de av andra kan bli positionerade på ett för dem, diskriminerande och/eller ofördelaktigt sätt. Det visar sig således att de flerspråkiga unga vuxna i denna avhandling har erfart skillnad mellan självvalda identiteter och de identiteter de tilldelas av omgivningen, när de blir stereotypiserade som invandrarkille/tjej. Språkliga val kan dock bli kreativa lösningar, eller motståndsstrategier, i sådana situationer. Makt visar sig här som en produktiv snarare än tvingande kraft, vilket går i linje med Foucaults (1980) förståelse av makt som något dynamiskt som visar sig i individens motstånd. Makt utspelas och blir synliga i våra relationer, och

är, enligt Foucault (1980), något som skapas, förhandlas om och synliggörs i våra diskursiva praktiker. Makt finns således överallt, och förhandlandet om makt, och tolkningarna som ges företräde i dessa processer, blir avgörande för hur individer förstår sig själva och andra (Foucault, 1982).

3.3.2 Intersektionalitet

Tolkningarna som ges företräde och som påverkar individers förståelse av sig själva och andra synliggörs även i denna avhandling med hjälp av begreppet och perspektivet *intersektionalitet*. Det intersektionella perspektivet växte fram under 1980-talet i ett samspel mellan forskningsfälten feministisk teori, Black feminism och postkolonial teori. Den tidiga Black feminist-rörelsen (se t.ex. Davis, 1981; Hooks, 1984; Anzaldúa, 1987; Crenshaw, 1989) präglades av ett postkolonialt perspektiv i sin kritik av den dåvarande feminismen; kritiken var att feminismen utgick från västerländska vita medelklasskvinnor. Svarta kvinnors diskriminering, relaterad till ras/etnicitet, klass och kön, lyftes fram, och med detta vikten av att förstå människors identitetsskapande sett till flera faktorer än blott kön, det vill säga, hur kön samspelar med ras/etnicitet, klass, funktionsnedsättning, ålder, et cetera. I denna avhandling blir språk en central kategori, och det har hävdats att analyser av språk och identitet hos grupper som lever i diaspora blir viktiga tillsammans med ras/etnicitet (Block & Corona, 2016; Rosa & Trivedi, 2017). Lingvistiska antropologer (Woolard & Schieffelin, 1994; Irvine, 2006; Irvine & Gal, 2000) har kritiserat det som kallas herderiansk språkideologi – tanken att ett folk, en etnisk grupp, alltid har ett språk och tillhör en hemnation. Denna föreställning har bidragit till minoriteters förtryck, och homogeniserat grupper som är heterogena sett till klass, språk, kön, et cetera, och där individerna har olika behov och möjligheter (makt) att (re)producera diasporaidentiteter och föreställda gemenskaper (Rosa & Trivedi, 2017). Uppfattningar av 'Den Andre', som i föreliggande avhandling främst behandlas i studie III, synliggör hur majoritetssamhället fortsätter att påverka kategoriseringen av särskilda praktiker som olika och felaktiga. Sådana praktiker, visar studie III, omfattas inte enbart av ideologiska förväntningar på specifika sätt att tala utan även på kroppsliga praktiker, såsom gester och hållning liksom förkroppsligade kategorier, såsom etnicitet. På liknande sätt resonerar Bucholtz och Hall (2016) kring vad som inbegriper språkliga stilar och menar att "the semiotics of style includes all dimensions of language as well as material and embodied resources of self-presentation, which together yield ideologically cohesive semiotic packages available for interpretation by others" (s. 180).

Sociolingvistik, som studerar kopplingen mellan språk och socialt liv, har länge diskuterat relationerna mellan språkliga praktiker och former av social

klassificering som kön, klass, ras, ålder, sexualitet, nationalitet et cetera. Men sådana kategorier, hävdar Maegaard, Milani och Mortensen (2019), har dock inom sociolingvistik till stor del tagits som distinkta objekt för utredning och lämnat de komplexa synergierna i deras inbördes förhållanden utforskade. På senare tid har dock studier inom sociolingvistik genom intersektionalitetsperspektivet lyft fram sociala kategorier som ömsesidigt konstitutiva och därmed kunnat belysa komplexa strukturer och maktrelationer (Levon & Mendes, 2016).

Denna avhandling synliggör hur olika kategorier samspelar med varandra när status och kapital definieras och förhandlas om. Här är etnicitet, språkkapital, religion och geografisk plats centrala kategorier. Ovan har Bourdieus koncept 'habitus' beskrivits som förkroppsligade dispositioner. Här blir det återigen relevant att påminna om habitus som en produkt av socialisering. Det vi upplever tolkas av oss och blir till erfarenheter och utifrån erfarenheterna bygger vi värderingar och kategoriseringar, som sätter sig i kroppen och påverkar, till exempel, hur och när vi tar ordet i ett samtal. I en foucauldiansk mening betraktas assyrier/syrianer som underordnade identiteter i majoritetssamhället men inte nödvändigtvis i relation till andra etniska grupper eller andra inom den egna gruppen. Stigmatisering och avvikelse är således sammankopplade till individuella och kollektiva handlingar som bryter mot och utmanar den samhälleliga ordningen. I studie III framgår det hur subjektet konstrueras i relation till det omgivande samhällets uppfattningar om norm och avvikelse, samt stigmatisering och avvikelse när etnifierade grupper tar plats som subjekt i det som Bourdieu skulle kalla en enhetlig språkmarknad. Kategoriseringar får konsekvenser för individer och grupper när handlingsutrymmet att positionera sig möjliggörs eller begränsas utifrån de kategorier som används och dominerar i ett visst rum och på en viss plats. Föreliggande avhandling synliggör hur människor dels skapar mening i sitt vardagliga liv i form av upprepade handlingar (Hymes, 1964; Street, Heath & Mills, 2008; Wolcott, 2008), och dels som aktörer handlar inom ramen för dominerande diskurser, men även som omskapare av dessa. Därmed riktas fokus på kategoriseringsprocesser och gränsdragningen mellan 'vi' och 'dem' och hur dessa förändras över tid (studie I, II) och i relation till sammanhang (studie II, III), och beroende på vissa kategorier och hur de får betydelse i relation till varandra.

Där etnicitet kan bestämma en över- respektive underordnad position vid en specifik tid och plats kan andra sociala kategorier såsom religion och språk utgöra tyngdpunkten vid en annan tid och plats, vilket visar på sociala kategoriers dynamik och samverkan i det sammanhang som undersöks (McCall, 2005). Att använda ett intersektionalitetsperspektiv i analyserna av individers erfarenheter av språkanvändning och hur de bemöts i olika vardagssammanhang belyser vilket handlingsutrymme och vilka möjligheter till motstånd

individer har. Vidare kan det synliggöra hur olika maktrelationer i vardagliga sociala praktiker möts när dimensioner av en individs underordnade respektive överordnade position vävs ihop. Denna avhandling belyser detta, samt hur individer strategiskt på språkliga marknader åberopar olika delar av sig själva – sina identiteter – för att konstruera önskvärda positioner. Detta görs beroende av vad individer uppfattar som fördelaktigt för dem där och då; som i studie III sker det vid olika tidpunkter under ett och samma samtal. Föreliggande avhandling bidrar härigenom till ett intersektionellt tänkande genom kopplingen som görs mellan symboliska resurser och maktasymmetrier som både Bourdieu och Foucault hjälper oss att reflektera över.

3.4 Doxa, språkideologi, enregisterment och indexikalitet

Denna avhandling studerar språk med utgångspunkten att språk har en social betydelse och är en social aktivitet. Språkets sociala betydelse innehåller och uttrycker alltid samhällsideologier, det vill säga, föreställningar och värden (Foucault, 1982). Värden och föreställningar som verkar självklara inom ett särskilt fält (i denna avhandling, ett särskilt sociokulturellt sammanhang) har, enligt Bourdieus antagande (2000: 174), gradvis vuxit fram genom historisk utveckling, vilket tenderar att göra det förflutna till 'det omedvetna'. Ovan har olika teoretiska koncept presenterats med fokus på maktförhållanden där habitus och fält främst fått utgöra beskrivningen av det som formar oss (idéer, symboler, materiella och sociala strukturer) och omger oss (Bourdieu, 1990: 190–191). I detta avsnitt kommer konceptuella verktyg inom lingvistisk antropologi och sociolingvistik att presenteras, och deras bidrag till föreliggande avhandling redogöras för. De kombineras med vidare utveckling av Bourdieus, och även Foucaults, tänkande. Begrepp som presenteras här är, bland andra, *doxa* (Bourdieu, 1977), *språkideologi* (Schieffelin, Woolard & Kroskirty, 1998), *enregisterment* (Agha, 2003, 2007) och *indexikalitet* (Silverstein, 2003).

Både Bourdieu och Foucault intresserar sig för hur makten är möjlig; hur makten visserligen förhandlas om men också hur de som förlorar på hierarkiska maktstrukturer i många fall aktivt bidrar till upprätthållandet av dessa. Att den samhälleliga ordningen respekteras som den är, menar Bourdieu (1977) beror på doxan. I avsnittet ovan om intersektionalitet framkommer språk och etnicitet som viktiga kategorier för hur status och makt definieras och förhandlas om, men också blir 'naturliga' delar i olika maktrelationer där paradoxal underkastelse och symboliskt våld blir synligt. Doxa är, enligt Bourdieu, det självklara, det som inte ifrågasätts (Bourdieu, 1977: 166–167): "It is the practical mastery of what goes without saying and therefore goes unquestioned because it comes without saying". I varje sociokulturellt

sammanhang finns det som är allmänt accepterat, det som Foucault (1972) talar om som dominerande diskurs (se ovan 3.3). Bourdieu benämner *doxa* i relation till det som är *ortodoxt* (allmänt accepterat), och *heterodoxt* (åsikter och perspektiv som utmanar det allmänt accepterade). *Doxa* är sådant som varken är ortodoxt eller heterodoxt, utan så självklart att det blir osynligt och därför svårt att benämna och reflektera över. Detta osynliga blir dock delvis synligt i föreliggande avhandling genom studiet av habitus dynamik för flerspråkiga talare i diaspora, som lever i en sociokulturell kontext som tvingar fram nya upplevelser och känslor och ifrågasättandet av *doxa*.

Språkideologi definierar Kroskrity som (2010: 192) "beliefs, feelings, and conceptions about language structure and use which often index the political economic interests of individual speakers, ethnic and other interest groups, and nation states." Språkbruk blir därmed nära knutet till makt och identitet, i likhet med de teoretiska utgångspunkter som redovisats ovan. I samhällen, i vissa grupper och vid vissa tillfällen, betraktas och behandlas vissa språkliga varieteter som mer värdefulla än andra (studie I, III). Inom sociolingvistik och lingvistisk antropologi har studier av språkliga ideologier (Milroy & Milroy, 1999; Schieffelin, Woolard & Kroskrity, 1998) oftast syftat till att sammanlänka lingvistisk och social teori genom att synliggöra diskursiva praktiker på mikro- och makronivå (Blackledge, 2005). Hur människor i tal och skrift (åter-)skapar eller gör motstånd mot, och därmed bidrar till förändring, i vardagliga interaktioner undersöks, och analyseras i relation till diskurser som konstrueras och produceras på statlig, institutionell, nationell och global nivå (Blackledge, 2005: 32). I föreliggande avhandling har språkideologier konsekvenser på de språkliga praktiker som används bland studiedeltagarna för att indexera diasporaidentiteter. Detta görs genom att språkliga symboler associerade med 'arvsspråket' (*heritage language*) suryoyo används (för liknande resultat, se Canagarajah, 2019), trots en del deltagares begränsade kunskaper i detta. Språkideologier, menar Gal och Woolard (2001) är möjliga att ifrågasätta eftersom de är partiella och kan tillskrivas olika sociala positioner (Woolard & Schieffelin, 1994). Detta har beskrivits i olika studier som gjorts inom sociolingvistik och lingvistisk antropologi (Gal, 1988; Woolard & Schieffelin, 1994; Eckert, 2003; Wortham, 2008) vilka har visat på att talare gör motstånd mot och utmanar språkideologiska föreställningar genom sina språkliga handlingar, såsom med olika språkliga stilar och stilisering (Coupland, 2007).

Stilisering (Coupland, 2007) har också varit ett viktigt analytiskt verktyg i föreliggande avhandling. Utifrån Bourdieus tankegång förstås detta som kompetens baserat på språkligt habitus som även innebär att känna till situationer där användningen av ett visst sätt att tala är acceptabelt. Stilisering med Couplands (2007) beskrivning bör förstås som ett kreativt användande av en språkstil som anses tillhöra någon annan för nya syften. Vidare kan stilisering

närmare förstås utifrån Ramptons begrepp *crossing* (1995), ett överskridande som innebär att talare skapar, utmanar eller överskrider identiteter (Rampton, 1999: 421) när de går utanför sin vanliga repertoar. Föreliggande avhandling fokuserar på hur flerspråkiga unga vuxna pratar om sina erfarenheter av olika sätt att tala och använda språk, i olika sammanhang. Detta, liksom fokuset på språkanvändning i specifika sammanhang, visar hur talare reflekterar över sitt positionerande av sig själv och andra, och sitt användande av flera olika språkliga stilar. Därmed pekar språkliga variationer inte enbart på talares språkbruk (Labov, 1966; Lakoff, 1973) utan även på dess sociala betydelse, vilket Aghas (2003, 2007) teori om *enregisterment* illustrerar.

Språkets sociala betydelse studeras i föreliggande avhandling med hjälp av begreppet *enregisterment* (registerbildning), som innebär ”processes whereby distinct forms of speech come to be socially recognized (or enregistered) as indexical of speaker attributes by a population of language users” (Agha, 2005: 38). Med begreppet *enregisterment* uppmärksammar Agha (2007) svårigheten att använda ett substantiv, det vill säga, register, för att tala om en process. Register (hela språk, stil eller genre) verkar som språkligt avgränsade och kulturellt meningsfulla språkliga enheter som människor orienterar sig mot, i vissa sammanhang av vissa skäl. Register är, till exempel, en väsentlig grund för stilistiska resurser eftersom talaren aktivt både väljer vilka språkdrag i registret som ska användas och i vilken utsträckning. Register används i föreliggande avhandling i betydelsen ett språkbruk som blivit *enregistered* och är sättet att tala i ett socialt sammanhang. *Enregisterment* utgår från antagandet att språk inte är fixerat utan dynamiskt och format av sociohistoriska skeenden (Agha, 2003). Register bör därför förstås som avgränsade enheter endast när det finns någon anledning för människor att reflektera över dem och är därmed också reflexiva (Agha, 2007). Detta synliggörs i denna avhandling när studiedeltagarnas kompetens, språkliga habitus på olika språkmarknader synliggörs, genom att de, till exempel, medvetet stiliserar sin röst, till exempel, ungdomsspråk eller ’lekfull invandrarröst’ (studie I och III) eller som diasporiska talare (studie II). Sådana språkdrag kan uppfattas som typiska för ett visst språkbruk i en viss situation, och samverkar med rådande språkideologier. *Enregisterment* är processen då indexikala kopplingar görs och accepteras, och som genom den språkliga praktiken definierar ’vårt’ språkbruk gentemot ’deras’ språkbruk. *Enregisterment* har i denna avhandling bidragit till att förstå hur språkliga stereotyper bildas och reproduceras, och kan kopplas till språkideologiska gränsdragningar.

Ett annat koncept som används i föreliggande avhandling och som också är kompatibelt med Bourdieus tänkande⁸ är *indexikalitet*, det vill säga, den

⁸ För läsare intresserade av Bourdieus arbeten och hur de ytterligare kan förbindas med språkvetenskaplig forskning, se Salö (2016).

sociala information ett visst språkbruk för med sig (Silverstein, 2003). Sociala agenter i Bourdieus sociologi är produkten av historia, historien om det sociala fältet, och därför krävs historiska analyser för att förstå språkpraktikers betydelse. I linje med detta betonar socialt intresserade språkvetare vikten av att förstå ideologiers förflutna för att kunna förstå nuvarande språkideologier (Pavlenko & Blackledge, 2004; se även Woolard, 1998; Stroud, 2004; Heller, 2011). Sociokulturella kontexter och sammanhang (eller fält) fungerar som platser där indexikaliteter, språkideologier och identiteter produceras. Som nämns ovan i avsnitt 3.3 och 3.3.1, bör sociala aktörer och deras handlingar förstås både i relation till sociala strukturer och mänsklig agens (Foucault, 1982), vilket även samtida sociolingvistik⁹ betonar. Genom tonvikten på språkdragens sociala betydelse, som förändras med samhället (jmf. Agha, 2007), betraktas inte talaren, individen, som passiv utan som en social aktör (Eckert, 2012). Indexikalitet (Silverstein, 2003) handlar om detta, och är ett begrepp som används för att studera hur den sociala betydelsen varierar mellan olika grupper av talare. Bucholtz och Hall (2005: 593–594) menar att tillämpningen av indexikalitet kan belysa hur språkliga former används för att konstruera identitetspositioner. Som redan konstaterats i avsnitt 3.3 är upplevda språkliga möjligheter och begränsningar sammankopplat med status och makt, och med tillgången till specifika språkmarknader och språkideologier. Silverstein (2003) skriver om *indexikal ordningsföljd* (indexikalitet av första, andra, tredje graden osv.), vilken är tätt kopplad till den sociala betydelsen och ideologier. Närmare bestämt belyser indexikal ordningsföljd graden av indexikalitet, till exempel, en enskild språklig form eller ett register. En illustration av detta skulle kunna vara följande:¹⁰ initialt kan en viss grupp vara socialt framträdande, och gruppens sätt att tala kan locka uppmärksamhet (detta kan beskrivas som indexering av första graden). När språkliga tecken refererar till en viss kontext och känns igen i en viss talgemenskap kan det utmärkande draget indexera medlemskap i den gruppen. Det innebär att talaren genom en uppsättning språkdrag positionerar sig, och av andra positioneras och bedöms tillhöra en viss grupp. Den som lyssnar till talaren försöker göra sig en bild av från vilken grupp talaren tillhör, vilket kopplas till språkideologier. Detta beskrivs som indexering av andra graden. Här finns

⁹ Studier av sociolingvistisk variation har beskrivits som tre vågor (Eckert, 2012). Den första vågen, som inleddes av Labovs (1966) kvantitativa studier av variation, studerade sambandet mellan språkliga variabler och de sociala kategorierna kön, ålder och socialgrupp. Den andra vågen använde etnografiska metoder för att undersöka sambandet mellan språkliga variabler och mer lokala kategorier (Eckert, 2000). I den tredje vågens studier skiftas uppmärksamheten från diskreta språkliga variabler till stilar och hur individer konstruerar sin identitet genom valet av olika resurser vilket ses som en kraft i social förändring (Bucholtz, 2009).

¹⁰ Dock är utvecklingen av dessa grader inte linjär eftersom följande gradnivå alltid är inneboende i den tidigare (Silverstein, 2003: 194; Eckert, 2008: 464).

likheter med det som kallas reflexiv, metapragmatisk medvetenhet (studie I) av språklig form och dess sociala betydelser, som Agha (2004) menar är en viktig funktion av register. Indexeringsprocesser kan leda till att stereotyper produceras och associeras med en viss grupp (se t.ex. Bucholtz, 1999; Chun, 2001). Eftersom subjektets positionering (Foucault, 1972) sker genom språket, och positioneringen formas av och formar språkideologier, så är språket och dess ideologier delar i social stratifiering; vissa talare nekas strukturellt tillträde till värdefulla identitetspositioner. Denna logik återspeglas i Silversteins (2003: 193) *indexikalitet* som menar att språkliga praktiker inte kan frigöras från historien, vilket blir särskilt tydligt i studie III där den dialektiska relationen mellan historia och situerad praktik tydliggörs. Med andra ord synliggör föreliggande avhandling indexikalitet (studie I, III). Den undersöker sociala kategorier och hur de är sammanvävda med språkideologier och språkliga praktiker. Med detta fokus på språket, på indexikalitet, kan intersektionalitet sägas beaktas och bli synligt.

Self-styling acts som introduceras av Canagarajah (2012) och har utarbetats med utgångspunkt i begreppet *crossing* (Rampton, 1995, 1999) har inte använts som analytiskt koncept i avhandlingens delstudier men kan bidra till att förstå de sociala aktörernas handlingar. Crossing betyder att en talare använder lexikala, grammatiska och fonologiska symboler som anses tillhöra en annan social eller etnisk grupp. Canagarajah (2012) använder begreppet *self-styling* för att beskriva hur unga i den tamilska diasporan i Kanada, England och USA genom språkliga praktiker konstruerar deras etniska identitet, detta trots begränsade språkkunskaper i 'arvsspråket' (*heritage language*). Härigenom skiljer sig *self-styling* från Ramptons *crossing*; *self-styling* betyder "styling one's own", och beskriver när talare använder språkliga symboler som associeras med den egna etniska gruppen (Canagarajah, 2012: 126). *Self-styling acts* (Canagarajah, 2012) framkommer och beskrivs i föreliggande avhandling genom den kontextspecifika repertoar som omfattas av suryoyo (studie II). Likväl går *self-styling* handlingar i föreliggande avhandling även att koppla till andra semiotiska produktioner, såsom att pryda sin kropp med tatueringar i syfte att 'styling one's own' (studie III). *Self-styling* blir strategier som de unga vuxna, på de bägge geografiska platserna (Södertälje och den västsvenska staden), använder för att 'navigera bort' från ideologier och diskurser som marginaliserar dem (stereotypa identiteter). Genom olika sociala praktiker konstruerar de intima band med suryoyo och deras kristna tro. *Self-styling* som sker i relation till det perifera centrumet, Södertälje, går att koppla till ett visst språk, suryoyo (studie II) vars indexikala tecken signalerar lokal tillhörighet, och sätter gränser för vem/vilka som tillåts vara 'in place' eller 'out of place'.

4 Material och metod

Avsnitt 4.1 inleder med vad reflexivitet i forskningen innebär samt en diskussion och reflektion kring forskarrollen. Avsnitt 4.2 presenterar studiedeltagarna och i 4.2.1 återges hur studiedeltagarna rekryterades i de två olika städerna, följt av avsnitt 4.2.2 där mitt inträde presenteras. Avsnitt 4.3 redogör för övriga metoder och tillvägagångssätt vid insamling av materialet. Sedan kommer avsnitt 4.4 där det analytiska arbetet beskrivs. Sist, i avsnitt 4.5, lyfts etiska frågor och överväganden.

4.1 Reflexivitet i forskningen

Inom det vetenskapliga fältet ställer sig denna avhandling till kritiska studier. För att återknyta till Bourdieu och Foucault handlar det om att avslöja sådant som de dominerande diskurserna döljer för oss (Foucault, 1972), men än mer om att försöka göra doxa (Bourdieu, 1977) synligt. Det innebär även sådant som döljer sig för mig som forskare. Vetenskaplig kunskap kan endast erhållas genom att bryta med 'sunt förnuft', det vill säga doxa, det som är förgivettagna, hävdar Bourdieu (1993b: 10). Det handlar om att förstå den kunskap jag, som forskare, producerar. Därför är en reflexiv blick en viktig drivkraft för att ge bättre forskning (Bourdieu, 1989: 15). Bourdieu betonar att sunt förnuft endast kan brytas genom medvetenheten om det som tas för givet, också det som forskaren tar för givet. Det handlar om att försöka förstå och hantera sin egen position och dispositioner i det specifika fältet. Broady (1991: 548) skriver att detta kräver kunskap om "reglerna för hur nya pretendenter upptas i gemenskapen, vilka investeringar och insatser som krävs för deltagande i spelet, vilka orienteringsriktningar som står till buds, vilka värden som står på spel och vilka symboliska och materiella vinster som finns att hämta". Bourdieu menar att forskarens enda hopp om att producera vetenskaplig kunskap är "to make explicit to oneself one's position in the sub-field of the producers of discourse" (Bourdieu, 1983: 317). Genom att anta en reflexiv hållning kan forskaren skapa ett avbrott med sin ärvda syn på det som beforskas.

I denna avhandling har jag försökt förstå gruppens doxa i relation till de maktförhållanden som ligger bakom de flerspråkiga unga vuxnas dispositioner och positioneringar. Jag har försökt beskriva fenomen vars hela logik och legitimation bygger på ett osynliggörande av det oacceptabla (Bourdieu, 1990). Ett av många antaganden är, till exempel, att de som inte följer språkliga normer kategoriseras som 'invandrare' eller 'utlänning'. Sådana föreställningar handlar sällan bara om språkbruk utan tenderar att även systematiskt förbindas med utomspråkliga egenskaper och därmed stå för andra former av

intressen. Dessa föreställningar som förkroppsligas av studiedeltagarna bygger på sunt förnuft kring rådande samhällsordning. Med ett reflexivt förhållningssätt, som innebär att bryta med idéer och synsätt som även forskaren kan ha med sig (Bourdieu & Wacquant, 1992; se även Salö, 2016), krävs således av mig som forskare att med hjälp av mina teoretiska och metodologiska kunskaper försöka avtäcka omedvetna förgivettaganden (Järvinen, 1998). Därför krävs en öppenhet kring alla de val och icke-val som ligger bakom den slutliga forskningsprodukten.

Enligt Kvale (1997) finns en maktaspekt inom forskningsprocessen då jag som forskare är den som bestämmer frågorna, tolkar svaren och väljer vad som ska skrivas fram. En sådan maktaspekt kan inte frångås men kan genom ett epistemiskt ansvarstagande (Code, 1988) minskas. Detta gjordes främst genom min långa vistelse på fältet som gjorde att jag lärde känna de unga vuxnas berättelser. Väsentligt är att vara medveten om att fältarbete, data och den slutliga analysen formats av min position som flerspråkig ung kvinnlig forskare (jmf. Clifford & Marcus, 1986; Wulff, 1988). Willis och Trondman (2000: 10) diskuterar vikten av att inom kvalitativ forskning vara medveten om hur forskare "embody, mediate and enact the operations and results of unequal power". Jag har styrts av min ontologiska och epistemologiska position (Mason, 1996). Det innebär att min kunskapsproduktion är situerad och partiell (Skeggs, 1997). Därför blir det viktigt att min studie även innehåller kritisk självgranskning och aktiv reflexivitet, vilket enligt Bourdieus (1990) antagande görs genom att synliggöra sin egen subjektivitet i tolkningsprocessen. Detta innebär att "the point is not that the researcher should 'confess' things – political affiliation or sympathies, ethnic or religious membership, etc. – in the research *product*, but to deal with such matters if and when they may have a decisive impact on their research *practice*" (Salö, 2018: 29). Hanteringen av sådana frågor och deras inverkan redogörs för i det som följer.

Reflektionen kring sin egen roll som forskare började diskuteras, till exempel, bland antropologer under 1970- och 80-talen (Hymes, 1969; Said, 1979). Simon och Dippo (1986), till exempel, hävdar att vi bör erkänna att den kunskap vi producerar oundvikligen är begränsad av vår egen historia och de institutioner som vi verkar i (jmf. Bourdieu, 1996). Men forskarens attribut och karaktäristika – kön, ålder, etnicitet, et cetera kan samtidigt ses som fördelar, och något kan möjliggöra tillgången till andra människor, till ett fält. Jag har, som Davies (2008) menar, varit mitt eget verktyg. Icke desto mindre har det krävt att inse mitt eget engagemang i skapandet av data och därmed inkludera mig själv och mina sociala och historiska utgångspunkter i analyser av de situationer jag studerat och fått ta del av. Detta blir särskilt aktuellt i den metod som dominerar mitt material och som utgörs av intervjuer. Reflexiv forskning genomsyras även i denna forskningsutövning, till exempel, genom

formuleringen i mina intervjufrågor men också genom medvetenheten om intervjuer som maktbelastade händelser (Briggs, 1986; Bourdieu, 1996; Slembrouck, 2004). Min utgångspunkt i analyserna har varit att betrakta intervjuerna som 'interaktiva möten' (De Fina & Perrino, 2011). En intervju är "what a certain kind of person tells another certain kind of person, in certain ways, under certain conditions" (Heller, 2011: 44). I mitt fall påverkades intervjuerna och fältarbetet av att jag var situerad mittemellan att vara 'in place' och 'out of place' (se 3.1). 'In place', på grund av att jag behärskade suryoyo och 'out of place' för att jag inte hade rätt släktnamn för att tillhöra den assyriska/syrianska diasporan i Sverige. Att vara positionerad mittemellan 'in place' och 'out of place' har explicit uttryckts av en del deltagare, såsom; "Josefina du är en av oss, men ändå inte". Vissa deltagare i, till exempel, Södertälje valde att uteslutande prata suryoyo under samtalen medan andra valde att växla till suryoyo vid olika tillfällen under samtalen. Detta kan närmare förstås med Slembroucks (2004: 93) reflexiva syn på intervjutillfällen "as operating in a *linguistic market* which is oriented toward *the production of legitimate language use*". Detta var även relevant i den västsvenska staden eftersom det var en tillgång för mig att kunna delta i flerspråkiga interaktioner när deltagarna växlade mellan libanesisk arabiska, turkiska, suryoyo och svenska med västgötska inslag. Att dessa språk och dialekter ingår i min repertoar har även varit till min fördel i mötet med föräldrar i de bägge städerna eftersom det gav upphov till någon form av solidaritet när jag kunde förstå vad de uttryckte oavsett vilket av dessa språk som användes för tillfället. Materialet har således påverkats av min position i forskningsfältet, både sett till tillgång till deltagare och det som sagts vid intervjuer och samtal (Clifford & Marcus, 1986).

Genus och ålder, forskarens likväl som deltagarnas, påverkar också de data som producerades. Jag var, till exempel, inte mycket äldre än deltagarna. Hade jag varit äldre vid tiden för fältarbetet hade resultatet, det vill säga, samtalen, kunnat bli annorlunda (jmf. Heller, 1999). Mitt utseende (etnicitet) och språkkunskaper gjorde också att jag av deltagarna ansågs, i alla fall delvis, tillhöra deras grupp, dock ej helt. Dessa olika positioner i fältet har gjort att jag blivit medveten om processer kring hur identiteter tillskrivs och vikten av diskurser och symbolisk makt när det gäller att omförhandla en identitet som tillskrivs en. Sammantaget kan sägas, liknande Goodwins (1990) resonemang, att jag inte har varit en osynlig forskare, utan en person som varit delaktig i de data som producerats. Därför är medvetenheten om maktförhållanden och hur de kan påverka interaktion och samtal väsentlig. Klass, kön, etnicitet, språk, ålder och yrkesstatus är aspekter av makt som påverkar på olika sätt i olika situationer (Davies, 2008). Det är dock inte alltid enkelt att kunna säga hur och på vilka sätt.

4.2 Studiens deltagare och sociogeografiska kontexter

I föreliggande avhandling har 20 flerspråkiga unga vuxna i åldrarna 21–26 år som alla identifierar sig som assyrier/syrianer deltagit. Deltagarna är födda, uppvuxna och bosatta på två sociogeografiskt skilda platser i Sverige, dels Södertälje, som ligger ca 30 kilometer söder om Stockholm, och dels en mellanstor stad i västra Sverige. Alla har en 9-årig grundskoleutbildning samt 3-årig gymnasieutbildning, förutom två manliga deltagare i den västsvenska staden som av olika anledningar ej fullfört sina studier på gymnasiet. De två sociokulturella miljöer som ingår i avhandlingsprojektet skiljer sig främst åt med avseende på bland annat befolkningssammansättning och geografiskt läge. I Södertälje bor en stor andel personer som identifierar sig som assyrier/syrianer, medan denna grupp är liten i den västsvenska staden. Av etiska skäl namnges därför inte den västsvenska staden; risken finns att deltagarna därifrån skulle kunna identifieras.

Av dem som deltog från den västsvenska staden var två kvinnor och tio var män, och från Södertälje var det tre kvinnor och fem män. Min ambition var från början att det skulle vara jämt mellan könen. Men i den västsvenska staden var det endast två kvinnor i det aktuella åldersspannet som anmälde intresse att delta. Bland deltagarna i Södertälje valde endast tre av de fem kvinnliga deltagarna från tidigare studie (Eliaso, 2005) att medverka. Vad detta beror på är svårt att spekulera i, men säkert är att flerspråkiga unga vuxna kvinnors röst inte getts samma möjlighet och utrymme i föreliggande avhandling. Här dominerar unga mäns upplevda erfarenheter. Det kan innebära att de kategorier som används för att uppmärksamma marginalisering och hinder som drabbar grupper av människor bidrar mer till att problematisera manliga stereotyper.

En av kvinnorna var sambo och bodde med sin man i egen bostad, medan övriga studiedeltagare bodde kvar i föräldrahemmet. Av studiedeltagarna från den västsvenska staden bodde sju (två kvinnor och fem män) i villaområden i olika stadsdelar där flertalet av de boende var inrikes födda.¹¹ Fem män bodde i lägenhet: två i innerstaden där flertalet var inrikes födda, två i en stadsdel där det bodde ungefär lika många inrikes som utrikes födda, och en i en stadsdel där majoriteten av de boende är utrikes födda. Bland deltagarna i Södertälje bodde tre män i villa och de övriga i lägenhet. Alla var bosatta i stadsdelar där majoriteten av de boende var utrikes födda eller hade minst en förälder som var utrikes född. Den demografiska sammansättningen i deltagarnas bostadsområden och de kontexter som är i fokus i föreliggande avhandling har påverkat studiedeltagarnas utsagor om bland annat skola och migration, men även deras språkliga repertoarer är influerade av dessa kontexter. Med avseende på

¹¹ Uppgifterna är hämtade 2008 från folkbokföringsregister.

lokalitet har Södertälje till skillnad från den västsvenska staden närhet till en storstadsregion genom täta trafikförbindelser till Stockholm. Men det som främst skiljer dessa städer åt är Södertäljes centralitet inom den assyriska/syrianska gruppen. Det stora utbudet av kultur- och idrottsföreningar, och flertalet kyrkor med aktiviteter som sker i dessas regi, bidrar till att skapa (föreställd) gemenskap och hålla den assyriska/syrianska diasporan levande, både lokalt i Sverige och globalt.

4.2.1 Urval – studiedeltagare

Rekryteringen av studiedeltagare gick till på olika sätt på de olika platserna. Deltagarna från Södertälje ingick i en tidigare studie (Eliaso, 2005). Då, våren 2003, genomfördes en studie där deltagare rekryterades på en grundskola, med rektors godkännande. Genom skolans elevråd gick information om studien, och frågan om deltagande, ut till ett antal elever, varav vissa tackade ja att delta. År 2007, när föreliggande avhandlingsarbete planerades, skickades ett brev¹² hem till samtliga av de tio deltagarna i den tidigare studien, som nu var 4 år äldre, med information om rådande projekt och förfrågan om att delta. Åtta av dessa sa ja och utgör den grupp av deltagare som lever i Södertälje. Rekrytering av studiedeltagare, och tillträde till fältet i den västsvenska staden, gick genom att identifiera och kontakta ”gatekeepers” (Eckert, 1989) i gruppen assyrier/syrianer där. I detta fall visade sig gatekeepern vara ordförande i stadens assyriska/syrianska kultur- och kyrkoförening. Genom denna person fick jag en telefonlista med namn på medlemmar i föreningen. Ett urval gjordes utifrån ålder, och brev skickades ut till fjorton unga vuxna. Tolv svarade och var positiva till att medverka i studien.

4.2.2 Tillträde

Tillträde till fältet är, enligt Bryman (2008) något som kräver en kombination av strategisk planering, hårt arbete och i många fall ren tur. I min tidigare studie med deltagarna i Södertälje (Eliaso, 2005) fick jag, till exempel, svara på en del frågor gällande min person. Frågornas karaktär rörde min ålder, genus, etnicitet och språkliga repertoar, som också påverkade mitt tillträde till deras vardagsmiljöer. Min nyckel in i fältet var att jag behärskade suryoyo samt att jag kan läsa och skriva på klassisk suryoyo (oftast avsett i liturgin), som av gruppen assyrier/syrianer uppfattas vara ’Jesus talade språk’ (Armbruster, 2013). Klassisk suryoyo behärskades inte av alla deltagarna

¹² I det hemskickade brevet framgick information om studien och det fanns kontaktinformation för möjlighet att informera om att delta.

(Eliaso, 2005), men var något som gav status bland samtliga av dem (se studie II). Tillträdet till fältet i den västsvenska staden skilde sig från det i Södertälje. I den västsvenska staden bjöds alla in som hade svarat på brevet till den lokala kultur- och kyrkoföreningen i syfte att svara på alla deras eventuella frågor kring studien. I detta sammanhang blev jag ifrågasatt. Två unga män, vilka senare visade sig vara från en annan ort, gick till hårt angrepp mot min dubbla beteckning 'assyrier/syrianer' i brevet och framför allt mot att jag hade skrivit ut assyrier före syrianer. Denna reaktion var oväntad. Men ärligt och uppriktigt förklarade jag hur jag hade tänkt och att det inte var annat uppsåt än klar alfabetisk ordning. Tillträde till fältet är, liksom Bryman (2008) hävdar, inget som alltid sker enkelt. Enligt Narrayan (1993: 678) handlar det om "the way in which each one of us is situated in relation to the people we study". Mitt initiala tillträde i detta sammanhang tyckts ha begränsats av vilken identitetsposition, i relation till genus, etnicitet, språk och ålder, som var möjlig för mig som forskare att inta (Czarniawska, 2007; Street, Heath & Mills, 2008).

4.3 En etnografisk ingång – intervjuer, observationer och fältanteckningar

I de stycken som nu följer kommer jag att beskriva de metoder som använts under avhandlingsprojektet. Föreliggande avhandlingsarbete har haft en etnografisk ingång, även om analyserna i delstudierna varit framför allt av intervjumaterial. Observationer och fältanteckningar har dock varit användbara i analyserna som helhet (Wolcott, 2008). Jag har försökt att så långt som möjligt låta fältarbetet kännetecknas av de studerade deltagarnas egen vardagsmiljö (Skeggs, 1997) som gjort det möjligt att förstå hur dominerande diskurser på flera arenor påverkar språkanvändningen och hur identiteter är kopplade till och pekar i riktning mot aspekter av den sociokulturella kontexten (Yon, 2000). Etnografi handlar om att genom deltagande observation, där intervjuer och annat material kan ingå, undersöka hur människor förstår sig själva och andra, handlar i olika situationer och i relation till sin fysiska och sociala omgivning, och skapar och ordnar mening i sin vardag (Hymes, 1964; Hammersley & Atkinson, 2007; Street, Heath & Mills, 2008). I denna avhandling har intervjuer och observationer visat sig vara bra metoder för att studera hur flerspråkiga unga vuxna använder sina språkliga resurser, och deras erfarenheter av att använda dessa i vardagens olika möten.

Det etnografiska fältarbetet påbörjades 2007 och avslutades 2010. I december 2007 påbörjades fältarbetet i Södertälje med fyra deltagare samtidigt. Dessa deltagare, två kvinnor och två män, var de som fortfarande umgicks med varandra sedan tiden i grundskolan. Samtliga deltagare i Södertälje hade sporadisk kontakt med varandra via sociala medier, men dessa fyra umgicks

och träffades regelbundet, också utanför skolan. Vid det första längre mötet med samtliga deltagare i studien genomfördes en formell intervju. Dessa formella intervjuer var semi-strukturerade och gjordes utifrån en intervjuguide. Semi-strukturerade intervjuer är en term som täcker många olika slags intervjuer, menar Bryman (2008). I föreliggande studie utgick jag från en generell hållen intervjuguide som berörde de unga vuxnas bakgrund, gymnasietid, boende- och familjeförhållanden, skolerfarenheter, erfarenheter av hur språkanvändning bemötts i olika sammanhang, fritidsintressen, framtidsaspirationer och nuvarande livssituation (se bilaga 1). Jag lät studiedeltagarnas svar styra ordningen på frågorna och jag ställde även följdfrågor (Aspers, 2009). Deltagarnas svar avgjorde följdfrågornas karaktär men även längden på samtalen. Till exempel var deras svar väldigt olika på temat framtidsaspirationer. En del av dem resonerade kring partner och att bilda familj andra om att flytta utomlands och vid sådana tillfällen kom samtalen att återigen handla om språk och språkanvändning. Liksom Holstein och Gubrium (1995) hävdar, handlar god kvalitativ intervju om hårt, kreativt och aktivt arbete. Vidare menar de att det är en mycket mer komplex och utmattande uppgift att planera och genomföra sådana intervjuer än att till exempel använda ett strukturerat frågeformulär för att ställa en uppsättning förutbestämda frågor i en viss bestämd ordning. Det innebär att det material som produceras vid en intervju, eller ett informellt samtal, alltid kommer att bero på den intervjuades referensramar och erfarenheter, och det som sker i mötet med den som intervjuar. Därför blir det extra viktigt att som intervjuare vara engagerad i detaljer vilket också kräver att vara aktiv. Mina intervjuer kan därför ses som en process där de intervjuade och jag som intervjuare varit involverade i att utveckla förståelse, det vill säga, konstruera kunskap om den sociala världen (Holstein & Gubrium, 1995; Silverman, 2000).

Fältarbetet i den västsvenska staden påbörjades i januari 2008, när jag för första gången, i kyrkans samlingslokal, träffade alla som anmält intresse att delta. I samband med denna träff bad jag att få ha en kort strukturerad intervju med samtliga som efter mötet fortfarande kunde tänka sig att delta i studien. Frågorna jag ställde till dem berörde deras ålder, utbildningsbakgrund, sysselsättning och fritidsintressen samt talade språk i hemmet och på fritiden. Alla kände till varandra via denna kultur- och kyrkoförening, men deltagarna hade gått i olika skolor. Flera av de manliga studiedeltagarna spelade i den lokala assyriska/syrianska fotbollsklubben, där det även fanns spelare som inte identifierade sig som assyrier/syrianer. Två av dessa deltagare arbetade på samma teletjänstföretag. De två kvinnliga studiedeltagarna var goda vänner och hade ett stort socialt nätverk även utanför den assyriska/syrianska gruppen.

Samtliga deltagare har återkommande fått information om avhandlingsarbetet, och har undertecknat ett skriftligt godkännande¹³ till att jag fick observera och banda intervjuer och samtal med dem. Det var deltagarna själva som avgjorde när och var jag fick följa dem i deras vardag. De informerades också om att de kunde avsluta sitt deltagande i studien när som helst, utan särskild anledning.

Under 2008 pågick fältarbetet i de bägge städerna parallellt och som intensivast. I den västsvenska staden vistades jag där i 1–2 veckor, ungefär varannan månad. Jag kunde under samma dag utföra flera observationer i olika sammanhang med olika deltagare. Till Södertälje åkte jag för att utföra en observation med en eller flera deltagare, ungefär varannan månad. Ibland valde dessa studiedeltagare att träffas i Stockholm. Jag fick följa dem i olika varierande sammanhang såsom på jobb, lärosäten, idrottsföreningar, caféer och restauranger och hemma hos dem. Oftast dagen innan ringde eller sms:ade studiedeltagarna att jag kunde följa med dem. För deltagarna i den västsvenska staden följdes detta av att jag en vecka tidigare meddelat samtliga om min kommande vistelse i staden. Vissa studerade på högskola, dit jag följde med, andra arbetade som anställda eller som egenföretagare medan vissa, både i den västsvenska staden och i Södertälje, var elitsatsande idrottsmän.

Då flera av deltagarna kände till varandra, och vissa även umgicks, genomfördes intervjuer, i bägge städerna, med 1–4 personer åt gången beroende på vad deltagarna själva föredrog. När intervjuer genomförs med unga människor kan individuella intervjuer skilja sig från gruppintervjuer (Davies, 2008). Det är mer troligt att de som grupp vågar utmana forskarens antaganden eller vara oense om en föreslagen tolkning, något de kanske inte känner att de vågar i en individuell interaktion, menar Davies (2008). Sammanlagt genomfördes 30 intervjuer; av dessa var tio intervjuer med enskilda studiedeltagare, sju med 2 deltagare åt gången, fem med 3 personer, och fem intervjuer med 4 personer åt gången. Vid tre tillfällen genomfördes intervjuer hemma hos tre av de kvinnliga deltagarna. Vid dessa tre tillfällen deltog föräldrar, syskon och i ett fall studiedeltagarens make.

Sammantaget består materialet av runt 45 audio-inspelade timmar. Av dessa är femton timmar formella, det vill säga med förbestämd frågeguide och plats för intervjun, och femton informella intervjuer. Fem timmar är informella intervjuer i olika sammanhang, till exempel, i bilar på väg någonstans eller fikapausen på arbetsplatser eller lärosäten. Fem timmar är informella intervjuer hemma hos deltagarna och/eller deltagarnas föräldrar, och fem

¹³ Jag har följt *Forskningsetiska principer för humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Namn på medverkande och på platser, förutom Södertälje, som förekommer i mitt material är fingerade. Detta och att data som skapas inom studieprojektet endast är till för att användas för forskningsändamål framgick också, både muntligt och skriftligt, när samtycke om att delta i studien gavs.

timmar är på café/restaurang eller ute, på stan eller i parker. Tio timmar är interaktioner på seminarier eller diskussioner i arbetsgrupper vid lärosäten och fem timmar är interaktioner på arbetsplatser där jag inte deltar, men audio-inspelaren är med.

De informella intervjuerna var samtal som uppstod mellan mig och studiedeltagarna under observationerna. Oftast ställde jag frågor om en eller flera nyckelhändelser som de återgivit eller rapporterat om tidigare eller funderingar jag fått medan jag renskrivit fältanteckningar från ett tidigare tillfälle. Inledningsvis skrevs fältanteckningar främst i slutet av dagen, om händelser, situationer och personer, eftersom jag, som forskare, kände att anteckningsblocket stod i vägen för att etablera en relation till deltagarna. Under den mer intensiva perioden på fältet utvecklade jag strategier för att föra fältanteckningar, vilket går i linje med Hammersley och Atkinsons (2007) resonemang om att etnografen bör vara flexibel när det gäller att skriva ner sina intryck. Audio-inspelaren var mer närvarande medan anteckningsblocket var mindre synligt, främst för att kunna ha ögonkontakt med deltagarna under samtalen. Min strategi blev att föra löpande anteckningar där det passade, såsom vid seminarier, men inte där det var mindre naturligt att sitta med penna och block, såsom vid en frukostbjudning eller över en kopp kaffe på en arbetsplats. Vid sådana tillfällen skrevs anteckningar istället senare under dagen, när tillfälle gavs. Anteckningarna som skrevs för hand har en deskriptiv karaktär, men när jag renskrev fältanteckningar på datorn, ofta dagen därpå, lades också reflektioner till. Detta går i linje med Delamont (2008) som menar att det är viktigt att separera fältanteckningar från reflektionsanteckningar i syfte att reflektionerna kan ligga till grund för ämnen och frågor i framtida intervju- och observationssammanhang. De dataskrivna fältanteckningarna blev sedan viktiga i bearbetningen och analyserna av materialet.

Under 2009 var jag inte fysiskt på fältet, men jag hade regelbunden kontakt med deltagarna genom mejlkorrespondens, telefonsamtal eller via sms. Dels för att behålla kontinuerlig kontakt med studiedeltagarna och dels för att det tidiga vuxenlivet innebär en viktig men hektisk period när omständigheter förändras, vilka på olika sätt kan påverka hur språk används och utvecklas. Efter varje telefonsamtal med studiedeltagarna förde jag anteckningar. Under hösten 2010 fortsatte mina informella intervjuer med främst några av de kvinnliga deltagarna. De var underrepresenterade i studien och jag ville få tillgång till fler av deras sammanhang och få svar på frågor som framkommit i mina reflektionsanteckningar. Dessa studiedeltagare träffade jag under denna slutfas, ibland tillsammans med vänner och syskon som tidigare inte medverkat i studien.

4.4 Analys

Det analytiska arbetet påbörjades under tiden materialet samlades in. Jag gick tillbaka till fältanteckningar, transkriberade intervjuer, och gjorde vid dessa tillfällen noteringar kring analys och resultat. Identifierandet av mönster i materialet, genom tolkning och tematisering, skedde således kontinuerligt (Hammersley & Atkinson, 2007). Att organisera och analysera data på det här viset bidrog dels till att börja se mönster och dels till att ha med analytiska reflektioner till nästa tillfälle med deltagarna när jag kunde diskutera mina tolkningar med dem. Det var framför allt under genomförandet av de informella intervjuerna som jag fick tillfälle att jämföra mina tolkningar av interaktioner och de unga vuxnas svar när de fick frågor om att närmare reflektera över vissa ämnen eller upplevelser. Dessa preliminära tolkningar kan sägas ha utmanat mina egna reflektioner (Skeggs, 1997, 2001). Analysarbetet fördjupades ytterligare efter avslutat fältarbete. I detta skede utgjordes data av utskrivna transkriptioner som jag läste åtskilliga gånger. Vissa relevanta delar i fältanteckningarna lade jag till i relevanta delar av de transkriberade intervjuerna. Vid dessa noggranna läsningar av, och kopplingar mellan, fältanteckningar och transkriptioner av intervjuer och audio-inspelade interaktioner söktes mönster och teman. Braun och Clarke (2006) redogör för hur en tematisk analys kan vara uppbyggd, med olika steg, och det finns flera likheter med hur jag har gått tillväga. Jag har i analysarbetet rört mig fram och tillbaka mellan stegen. Liksom ovan nämnts har jag börjat med att göra mig familjär med materialet, genom att läsa och omläsa samt fört noteringar. Detta var den initiala kodningen av hela materialet som också följdes av att ljudfiler namngavs; deltagare, plats, datum, tid och händelser vilket underlättade efterföljande analysarbete när jag återgick till inspelningar och annat material. Det är med utgångspunkt i denna kodning som teman sedan skapades och granskades, både mot hela materialet och relationen mellan delarna och helheten, för att sedan efter ytterligare läsning förfina varje tema (Braun & Clarke, 2006). Dessa teman har också varit utgångspunkten och fokus för avhandlingens tre olika delstudier när min ”analytic narrative needs to go *beyond* description of the data, and make an *argument* in relation to your research question” (Braun & Clarke, 2006: 93). Jag reflekterade samtidigt över min egen inverkan i skapandet av data och i analysprocessen. Den bild som växte fram ur mina preliminära tematiseringar visade sig vara både motsägelsefull och komplex. I det analysarbetet som följde framkom vikten att beakta religiös- och kulturell bakgrund för att förstå resultaten. Vidare framkom det fysiska rummets (perifera centrum) betydelse. Denna analytiska process går i linje med Codes (1988) argumentation om epistemiskt ansvarstagande, det vill säga, att som forskare vara öppen för nya tolkningar och att genom att återkomma till materialet få nya insikter.

Olika mycket material redovisas och används för analys i delstudierna, beroende på respektive delstudies syfte. I studie I och II har stora delar av materialet använts, där flera av studiedeltagarnas berättelser utgör källor till information och analys. Studie III däremot utgår från endast en konversation för att på så vis noggrant kunna analysera, med ett intersektionellt perspektiv, det som sker under denna interaktion. Studier som utgår från ett mycket begränsat material, med syftet att fördjupa analysen kring ett fåtal exempel, förekommer även i andras arbeten (se t.ex. Fuller, 2018).

4.5 Etiska överväganden

I följande avsnitt diskuterar jag främst etiska dilemman och överväganden. I planeringen och genomförandet av studien utgick jag från Vetenskapsrådets Forskningsetiska principer för humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning (2002); *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. Dessa var även tydligt framskrivna i samtyckesblanketten där särskilt konfidentialitetskravet och nyttjandekravet betonades. Liksom redan nämnts i 4.3, om informations- och samtyckesproceduren, har studiedeltagarnas *samtycke* återkommande tagits upp under studiens gång, och deltagarna har *informerats* om studiens syfte och tillvägagångsätt. Även vänner, bekanta och andra personer som påverkats av min närvaro och inspelning av samtal har *informerats* och fått ge muntligt samtycke. Men även dessa, liksom studiedeltagarna jag följde, *informerades* om att de uppgifter de lämnade gavs största möjliga *konfidentialitet* och att varken studiedeltagarna eller de enskilda personerna i deras närhet skulle kunna identifieras av utomstående. Ett exempel på sådant tillfälle är när jag följt deltagaren till hans/hennes arbetsplats. Då har chef och kollegor *informerats* och fått ge sitt muntliga medgivande om att det de säger och gör, i relation till studiedeltagaren, kan komma att användas och analyseras som forskningsmaterial. Vid tillfällen där andra aktörer aktivt deltagit i samtal med en studiedeltagare har de dessutom fått kontaktuppgifter till mig och *informerats* om möjligheten att höra av sig om de ångrat sitt samtycke och inte vill att det de sagt ska användas. Alla studiedeltagare har kontinuerligt fått information om att de själva väljer att medverka, och att de har rätt att bestämma om, hur länge och på vilka villkor de ska delta samt att de har rätt att avbryta sin medverkan utan någon särskild anledning. Dessutom var alla införstådda med *nyttjandekravet*; att de uppgifter de lämnade insamlades för forskningsändamål och fick inte användas eller utlånas för andra icke-vetenskapliga syften. Men också att deras muntliga utsagor skulle kunna komma att spelas upp i forskningssammanhang, men att detta i så fall skulle göras med största möjliga *konfidentialitet*.

Inspirerad av den postkoloniala teoretikern Ahmed (2000), kan det sägas finnas en paradox i att beforska personer och grupper som redan, i en viss kontext, av vissa definieras som konstiga/främmande. Ahmed menar att kolonialismen under århundraden har utsett, den vita medelklassen, Europén, som vetare och andra grupper/raser/etniciteter som konstiga/främlingar. Den assyriska/syrianska gruppen är i den svenska kontexten definierad i mångt och mycket som en främmande grupp – som invandrade från icke-nordiska länder med icke-nordisk kultur. Betyder det att vi inte ska forska om sådana grupper, för att vi riskerar att 'Andrefiera' dem än mer genom forskning? Nej, menar till exempel Skeggs (2002: 315). Inte om vi bedriver empirisk forskning med syfte att lära av andra. Vi får inte förringa framställningar där patologiseringen av vissa grupper ifrågasätts, och där deras erfarenheter kan bidra till forskningsteorier och kanske så småningom ge dem större social mobilitet. Vi har som positionsbestämda forskare tillgång till förklaringar och tolkningar som medför viss epistemologisk makt men detta behöver inte motsäga den moraliska jämlikheten mellan forskare och studiedeltagare, menar Skeggs (2002). Med detta synsätt blir de unga vuxnas erfarenheter i föreliggande avhandling, och de analyser som här görs, ett viktigt kunskapstillskott. Kanske kan det innebära, liksom Skeggs (1997) hävdar, att denna studie synliggör dessa unga vuxna, och kan leda till alternativt och positiva sätt att se på dem, deras språkliga resurser och strategier, och erfarenheter. Själva gav deltagarna, under fältarbetet, vid flera tillfällen intrycket av att de uppskattade att en forskare uppmärksammade deras tankar och erfarenheter av språk. Detta uttrycktes även explicit av vissa deltagare och deras föräldrar. Samtalen som fördes under intervjuerna har varit en rik källa till studiedeltagarnas förhållande till språk och social identitet som ibland övergick till förtroliga och personliga samtal. Balansgången mellan att vara forskare och privatperson kan vara svår och ställer stora krav på ett etiskt förhållningssätt (Hammersley & Atkinson, 2007).

Enligt Bourdieu (1990) präglas en intervjusituation alltid av symboliskt våld eftersom forskaren står i maktposition i förhållande till den/de som intervjuas. Detta är något jag strävat efter att minimera genom etiska överväganden, till exempel, vid de tillfällen som studiedeltagarna bad mig att inte spela in när de ville vara personliga eller om jag aktivt ombads av deltagarna att inte ta med vissa uttalanden som gjorts under ett samtal. Genom att reflektera över att min forskning inte ska reproducera en syn som är negativ för studiedeltagarna har jag varit medveten om att risken att utöva symboliskt våld även kan förekomma under tolkningsprocessen och skrivandet. Min ambition har varit att mina tolkningar av de flerspråkiga unga vuxnas erfarenheter av språk och språkanvändning ska kunna legitimeras och på sikt nå ökad förståelse för språkets roll i identifikations- och integrationsprocesser snarare än att cemen-

tera stereotypa kategorier som förknippas med flerspråkighet och flerspråkiga talare.

5 Summering av studierna

I detta avsnitt kommer varje delstudie och dess resultat att presenteras var för sig. Tillsammans ger delstudierna en bred förståelse av språk, diaspora, identitet och makt som jag kort reflekterar kring här. Dessa reflektioner kommer sedan att utvecklas ytterligare i sammanfattande diskussion, kapitel 6.

5.1 Studie I: *High proficiency in markets of performance. A sociocultural approach to nativelikeness*

Denna studie, samförfattad med Christopher Stroud, behandlar begreppet inföddhet (*nativelikeness*) ur ett sociolingvistiskt perspektiv. Studien är publicerad i ett specialnummer i tidskriften *Studies in Second Language Acquisition* som främst publicerar arbeten inom forskningsfältet Second Language Acquisition (SLA). I studien utgår vi, liksom forskare inom SLA, från att studiet av *avancerade* andraspråksanvändare kan utmana gängse teorier inom forskning om andraspråksinläring och andraspråksanvändning (Abrahamsson och Hyltenstams, 2009; Kramsch, 2009; se också Rampton, 2011). Sociolingvistiska begrepp, som *stil* och *stilisering* (Rampton, 2011), liksom begrepp inom SLA-fältet, som *inföddlik* (*nativelike*) och *nästan inföddlik* (*near-nativelike*) (Abrahamsson & Hyltenstam, 2009) har varit viktiga, liksom termen *enregisterment* (Agha, 2003, 2007). Enregisterment har använts för att förstå och undersöka den sociala processen kring hur inföddhet konstrueras; det vill säga, hur ett indexikalt (socialt) värde kopplas till språkliga former och uttryck. Vidare används Bourdieus (1991) resonemang om språklig, symbolisk marknad i analyserna av deltagarnas praktiska erfarenheter av språkanvändning i olika sammanhang.

Studien undersöker hur språkliga drag är diskursivt konstruerade och bärare av särskilda indexikala värden på olika språkliga marknader. Det görs genom att illustrera hur flerspråkiga unga vuxna i den assyriska/syrianska diasporan i Sverige använder sina språk. Studien visar hur talare som vanligtvis uppfattas som infödda talare vid vissa tillfällen upplever att de klassificeras som inföddlika eller nästan inföddlika talare. Vi diskuterar hur dessa klassificeringar tycks styras av hur olika språks sociala status konstrueras och förhandlas om.

Studiens data utgörs av audio-inspelade, semi-strukturerade formella intervjuer med tre manliga deltagare; individuell intervju med en manlig deltagare

och gemensam intervju med två manliga deltagare. I den generellt hållna intervjuguiden ingick frågor om deltagarnas bakgrund, gymnasietid, boende- och familjeförhållanden, skolerfarenheter, erfarenheter av hur språkanvändning bemötts i olika sammanhang, fritidsintressen, framtidsaspirationer och nuvarande livssituation. Alla tre deltagare arbetade på företag som ställde höga krav på deras språkkunskaper. Deras arbetsuppgifter omfattades främst av kundkontakter via telefon. En av männen var från Södertälje. Han arbetade på ett företag som var placerat i Stockholm och som premierade hans flerspråkiga färdigheter. De två andra var från en västsvensk stad, där de arbetade på samma företag. I studien analyseras deltagarnas tal om språkliga erfarenheter av arbetsplatsen och arbetet samt i övriga livet.

Studiens resultat visar att deltagarna vid vissa tillfällen upplever att de uppfattas som infödda talare och vid andra som icke-infödda talare. När de upplever att de uppfattats som icke-infödda talare kan detta förstås utifrån indexikala betydelser av språkliga praktiker, det vill säga, språkets uttryck och stilar förknippas med viss social status, och kan här kopplas till att deltagarna är invandrade med viss brytning. Det går i linje med Aghas (2003) antagande om att bilden av den stereotypa talaren av ett språkbruk som blivit enregisterad är viktig för hur registret uppfattas och sprids. Studiedeltagarnas språkliga register blir bedömt på en språklig marknad (Bourdieu, 1991). Bedömningen definierar deras språkliga kompetens, kunskaper, autenticitet och sociala tillhörighet (Park & Wee, 2009). Vidare visar resultaten hur register används reflexivt när deltagarna återberättar om nyckelhändelser då deras språkliga kompetens, av andra, framställts som icke-inföddlik.

Studien bidrar till att belysa inföddhet som en socialt förhandlad och situerad praktik. Den ger samtidigt en ökad förståelse för hur ett vi/detänkande skapas genom språkliga praktiker, och hur flerspråkiga unga vuxna av andra kan 'hindras' från att bli definierade som infödd på grund av deras språkliga stil och stilisering. Studien bidrar för avhandlingen som helhet till att synliggöra hur språkbruk är nära knutet till makt och identitet när begrepp som inföddhet i stor utsträckning visar sig ha med ideologi och makt att göra. Diaspora synliggörs genom de unga vuxnas språkliga habitus när de genom sina praktiska erfarenheter av språkanvändning införlivat ideologiska föreställningar om vilket sätt att tala som bör användas i vilket sammanhang för att de ska passera som infödda eller bli bemötta på ett visst sätt. Dessutom visar studien att de flerspråkiga unga vuxnas införlivade känsla för värdet av språkliga resurser i relation till vad som värderas i olika sammanhang används reflexivt. Trots att de för det mesta uppfattas som infödda talare kan de som diasporiska talare välja att i vissa situationer framställa kompetens i icke-infödd svenska genom att medvetet stilisera en invandrarröst. Detta visar på att kompetens och tillhörighet är socialt förhandlat i förhållande till olika

språkliga och andra symboliska marknader och att det framför allt har med föreställningar och värden (kapital och habitus) att göra.

5.2 Studie II: ”Självklart känns det mer tryggt att vara där inne i huset” – om den sociokulturella kontextens betydelse för språkliga repertoarer och identiteter

Denna studie introducerar och belyser begreppen *perifert centrum* och *kontextspecifik repertoar*, som visar på komplexiteten i de språkliga och sociala strategier som studiens unga vuxna använder. Studiedeltagarnas språkliga resurser förklaras med begreppet repertoar. Dessa repertoarer är beroende av den sociala och språkliga kontexten, som i sig kan vara knutna till en särskild fysisk plats (Hymes, 1972; Busch, 2014; Pennycook & Otsuji, 2014). Syftet med studien är att undersöka hur suryoyo i den assyriska/syrianska diasporan blir redskap för identitet, positionering och social och kulturell transformation.

Till följd av folkomflyttningar, som leder till nya språkmiljöer, exponeras vissa individer för flera språk, vilket avspeglas i individens *repertoar* (häri ingår register, genrer, stilar) (Blommaert & Backus, 2011; Busch, 2014). Pennycook och Otsujis (2014) term *spatiala repertoarer* blir här viktig då den fokuserar de tillgängliga resurser som finns på en plats snarare än hos individen. Språk som resurser, vilket hänger samman med repertoar, förstås utifrån Bourdieus (1991) antagande om kapital. Språkligt kapital är det värde som tillskrivs en persons repertoar, inom en specifik språklig marknad. Detta hänger samman med personens *habitus* (Bourdieu, 1977). Habitus är det som en person genom socialisation och praktiska erfarenheter förvärvat. Det är förkroppsligade normer och praktiker, som påverkar hur personen orienterar sig i den sociala världen och hur han eller hon uppfattas av andra.

Studiens data består av formella och informella audio-inspelade intervjuer. Formella semi-strukturerade intervjuer med intervjuguide genomfördes med två kvinnliga och två manliga deltagare i en mindre västsvensk stad samt med en manlig deltagare från Södertälje. Med en annan manlig deltagare från Södertälje används audio-inspelningar från två olika informella intervjutillfällen. De formella intervjuerna utgick från en intervjuguide med frågor om bakgrund, gymnasietid, boende- och familjeförhållanden, skolerfarenheter, erfarenheter av hur språkanvändning bemötts i olika sammanhang, fritidsintressen, framtidsaspirationer och nuvarande livssituation. De informella intervjuerna handlade om språkliga investeringar, strategier såsom avståndstagande, upprätthållande och vilka medel och redskap som används i olika strävanden. Dessa informella intervjuer spelades in på ett café på det lärosäte där deltagaren från Södertälje studerade. Vid det ena intervjutillfället hade

deltagaren med sig sin kusin och vid det andra sin kurskamrat som också identifierar sig som assyrier/syrian. Fokus för analyserna var hur deltagarna talade om och använde språket suryoyo som verktyg i konstruktionen och förhandlandet av diasporaidentitet.

Studiens resultat visar hur en *kontextspecifik repertoar*, som omfattar suryoyo, blivit en symbolisk resurs i Södertälje. Södertälje, som här beskrivs vara ett *perifert centrum*, tillhandahåller en alternativ språkmarknad där suryoyo utgör ett högt värderat kapital. Studiedeltagare, från den västsvenska staden, som inte behärskar suryoyo i sin språkliga repertoar, betraktas som mindre autentiska medlemmar av den assyriska/syrianska diasporan. De unga vuxna i Södertälje, å andra sidan, beskriver att suryoyo bidrar till att de känner sig inkluderade i en större assyrisk/syriansk gemenskap, som kan erbjuda social tillhörighet och trygghet.

Genom att synliggöra suryoyos starka ställning i den assyriska/syrianska diasporan, bidrar studien till att belysa hur den kollektiva diasporaidentitet skapats i det perifera centrum som Södertälje utgör. Resultaten pekar också på hur unga vuxna både kollektivt och individuellt strävar efter att röra sig bortom nationella kontexter i sitt sökande av diasporagemenskaper, till kontexter där deras språkliga och nationella ursprung tillskrivs högre status än de upplever att det görs i det svenska samhället. Detta kan beskrivas med utgångspunkt i Buschs (2017) resonemang om att språkliga repertoarer utvecklas och förändras under hela livet som svar på behov och utmaningar vi står inför. Vidare menar hon att ideologier om språk och språkbruk spelar en viktig roll i hur andra uppfattar oss och hur vi uppfattar oss själva. Särskilda språk eller sätt att tala kan ha så starka känslomässiga eller språkideologiska konnotationer att de är otillgängliga eller endast delvis tillgängliga vid vissa ögonblick. Busch (2017: 356) hävdar att vår ”repertoire is not determined solely by the linguistic resources we *have*, but sometimes by those we do *not* have; these can become noticeable in a given situation as a gap, a threat or a desire.” Den språkliga repertoaren återspeglar den synkroniska samexistensen i olika sociala rum och pekar inte enbart bakåt på språkbiografins förflutna utan även framåt på de framtida situationer och händelser som vi förbereder oss för att möta. Ett sådant perspektiv erbjuder större insikt om hur erfarenheter av språk präglar habitus. I denna studie framgår det via studiedeltagarnas metareflektioner om språk och språkanvändning vilket skiljer sig något från hur tidigare studier närmast sig studiet av repertoar, nämligen genom att observera talare och analysera deras interaktion.

Denna studie bidrar, som komplement till delstudie I, med att synliggöra hur språkideologiska gränsdragningar går att urskilja även inom den assyriska/syrianska gruppen. Studien bidrar därmed för avhandlingen i sin helhet till att belysa hur komplex förståelsen av diaspora är. Identitet, makt och förhandlandet av positioner genom språkanvändning aktualiseras inte enbart i

relation till majoritetssamhället. Med hjälp av Bourdieus terminologi erbjuder denna studie en mer nyanserad förståelse av diaspora. Här framgår det att vissa färdigheter i suryoyo blir kapital som positionerar individer i gruppen asymmetriskt, varför de unga vuxna utnyttjar den symboliska funktionen av 'arvspråket'. Bidraget visar även att de fysiska platserna får symbolisk status som tillsammans med andra kategorier och de värderingar som sammankopplas med dem utgör kapital i förhandlingar om identitet. Studien visar härigenom inte på homogenitet inom den assyriska/syrianska gruppen, utan på komplex heterogenitet inom denna diasporagrupp, där förhandlingar om diasporaidentiteter medieras genom individuella och spatiala repertoarer. En sådan utgångspunkt bidrar dessutom till att komma bort från tillvägagångssätt som behandlar kontext som begränsade domäner, såsom talgemenskaper (*speech communities*) eller nationsstater. Istället orienterar sig denna studie till att förstå det spatiala som betydelsefullt och i linje med hur Canagarajah (2018: 33) resonerar i sin senare forskning: "Treating spatiality as significant means understanding every practice as situated, holistic, networked, mediated, and ecological, thus integrated with diverse conditions, resources, and participants". En sådan inriktning innebär till exempel att ord är mobila tecken som är belägna i rum och tid och de får betydelse och grammatisk status genom processerna för indexikalitet (Silverstein, 2003; Agha, 2003). Därför menar Canagarajah (2018) att indexikalitet är en spatiotemporal process eftersom språkliga betydelser sedimenteras över tid för att utveckla grammatisk status och norm.

Det innebär att se bortom, dels det biografiska perspektivet som binder den språkliga repertoaren till individens livsbana (Blommaert & Backus, 2011), och dels repertoarerna som bildas genom enskilda livsbanor till de specifika platserna där dessa språkliga resurser används (Pennycook & Otsuji, 2014). Canagarajah (2018) argumenterar istället för en utvidgning av repertoarerna bortom det språkliga till att omfatta alla möjliga semiotiska resurser som fungerar tillsammans som en samling, utan möjlighet att separera dem. Gester, visuella bilder och andra paralingvistiska resurser skall alltså inte ses som kompensatoriska utan som att alla former, inklusive språk, arbetar tillsammans och formar varandra i kommunikation. Vidare innebär en sådan inriktning att hänsyn även bör tas till sociala nätverk, föremål och kroppar som alla utgör en samling av belägna och framväxande spatiala repertoarer, och istället för att komma lastade med värden och betydelser genererar de betydelser i situerad användning, menar Canagarajah (2018). Att anta ett sådant perspektiv med större fokus på spatiala inriktningar skulle innebära nya metodologiska och analytiska frågor inför vidare forskning. Istället för att som i denna studie enbart utgå från intervjuer och studiedeltagarnas metareflekationer krävs att mer omfattande överväga hur vi kan behålla andra sammanhang och resurser som en del av analysen genom att fokusera på de semiotiska resurserna som

spelar en betydande roll i kommunikativa aktiviteter. Det kan i sin tur generera större kunskap om hur enskilda talare/inlärare utökar sin repertoar genom andra funktioner, såsom att använda artefakter eller gester, för att hitta en gemensam grund för kommunikation med andra men också att underlätta språkutvecklingen.

5.3 Studie III: *Språk, makt och "Den Andre": Erfarenheter av underordning och/eller "möjliggörande" i Sverige*

Denna studie, publicerad i ett specialnummer om flerspråkighet i en utbildningsvetenskaplig tidskrift, visar hur språket och kroppen används som gränsmarkörer för att skapa och definiera det svenska genom vardaglig språk-användning. Studien undersöker hur olika maktrelationer kan omforma definitionen av att språkligt uppfattas som 'Den Andre'.

Det mest centrala analytiska begreppet i studien är *indexikalitet* (Silverstein, 2003) som bidrar till att förstå hur konstruktionen och utvecklandet av identitet kan kopplas till symboliskt kapital, ideologi och makt. Språk-användning i specifik samtalskontext analyseras i enlighet med Bourdieus (1991: 72) begrepp *symbolisk dominans*. Symbolisk dominans (Bourdieu, 1991: 153), betyder att visst språkbruk ges visst socialt värde, och därigenom mer eller mindre makt – påverkan – på en viss språklig marknad. Studien utgår från ett *intersektionalitetsperspektiv*. Detta för att förstå hur språk tillsammans med andra sociala kategorier värderas på olika språkmarknader, och hur individen, genom sitt vardagliga språkbruk, aktivt tolkar, reproducerar, ifrågasätter, och förändrar värdet av vissa språkliga praktiker.

Studiens data består av deltagande observation med en manlig deltagare i en västsvensk stad, där analyser främst görs av ett audio-inspelat samtal som uppstod mellan studiedeltagaren och två av hans kurskamrater under en seminariepaus på det lärosäte där de studerade.

Studiens resultat visar att det språkliga kapitalet ökar eller minskar möjligheterna för individen att inta vissa subjekspositioner. Den standardsvenska som refereras till i samtalet beskrivs vara en gränsmarkör som definierar 'det svenska' och skiljer ut det 'icke-svenska'. Vissa kroppar och sociala praktiker beskrivs som mer 'svenska' medan andra som mer kopplade till 'invandrare'. Analyserna av samtalet synliggör å ena sidan hur fysiskt utseende upplevs positionera individer som 'Den Andre', och å andra sidan hur språkliga praktiker som överensstämmer med normer och värderingar med hög status i det svenska samhället omförhandlar positionen 'Den Andre', som tillskrivits av yttre drag. Analyserna visar även att ett visst fysiskt utseende tillskrivs värde i majoritetssamhället och kan bidra till att en person uppfattas vara 'svensk' men som underkänns som sådan när språkbruket indexerar 'invand-

rarsvenska', vilket synliggörs i samtalet genom de metaspråkliga kommentarer som görs, och som också visar på individers medvetna språkval.

Studien bidrar till förståelsen om att språk inte är ett neutralt system av referenser utan ett medium genom vilket individer reproducerar, utmanar och gör motstånd mot dominerande föreställningar om språk. Men också hur språket och samtalet tjänar som arena för identitetsförhandlingar när individer strategiskt i sociala praktiker åberopar olika delar av sina identiteter för att förstärka önskvärda positioner. Studien bidrar med att belysa språkanvändning i en vardaglig interaktion hos flerspråkiga unga vuxna, och individers handlingsutrymme på en språklig marknad. Studien synliggör hur olika maktrelationer förhandlas om mellan individer som kommunicerar förhållningssätt och positioneringar i vardagslivet. Med språket som verktyg konstrueras sociala kategorier, sociala skillnader och ojämlikhet. Den visar hur språk och språkideologier är delar i social stratifiering, där det finns samband mellan historiska processer, som migration och diaspora, och situerad praktik. Fuller (2018), som utgår från intersektionalitet och Bourdieus koncept om språkligt habitus och språkligt kapital, utmanar med sina analyser av förhållandet mellan skollärdar- och studentidentiteter, förenklade antaganden om "the alignment or misalignment between these identities" (Fuller 2018: 1). Dessa resultat stödjer det som framkommer i denna delstudie. Fuller fokuserar på förhållandet mellan intersektionalitet, språkligt habitus och officiellt språk för att visa att språkanvändning påverkar ledarskapet. Hon visar i sin studie som utgår från en intervju med en kvinnlig studiedeltagare, hur hon använder olika register beroende på sammanhang och omständigheter. Dessa visade sig vara, till exempel, andra än undervisningsspråket eller register som är förknippade med att göra aspekter av identitet, såsom ras, kön, sexualitet och social klass som genomsyrar språkligt habitus. Vidare hävdar Arifeen och Gatrell (2013: 154) att individer "translate and negotiate" mellan flera aspekter av deras identiteter när de rör sig över geografiska och sociala utrymmen, vare sig de är länder, institutioner eller bådadera. Hur en individ gör ras, kön, sexualitet och social klass kan alltså förbättra eller försämra deras språkliga kapital. Språkligt kapital är ett förkroppsligat kulturellt kapital som får symboliskt värde beroende på lyssnarens eller samtalspartnerns respons. Enligt Thompson (1991: 18) kan språkligt kapital omvandlas till ekonomiskt kapital om det kan reproduceras på ett lämpligt sätt "for a particular market" eller publik. Sociala strukturer och maktrelationer uttrycks och reproduceras genom språkliga utbyten mellan individer. Vidare visar Fuller (2018), i likhet med resultaten i min studie, att analyser av erfarenheter av språkutbyten avslöjar fluktuationer i maktförhållanden som beror på språkanvändning och de intersektionella aspekterna av en individs identitet som antingen blir tillgångar eller brister. Som en förlängning av Fullers undersökning bidrar min studie även till att förklara hur individers intersektionella identitet i en

situation kan leda till förtryck eller till möjligheter genom tillämpningen av konceptet indexikalitet. Indexikalitet belyser den sociala informationen språkbruk för med sig och som inte kan frigöras från historien och ideologier. Studie III visar, vilket stöds av Fullers (2018) arbete, att Bourdieus koncept visar sig vara användbara verktyg vid analys av data som fokuserar på språk, diskurs och makt när de relaterar till intersektionella identiteter. Dessutom tydliggör studiens resultat vikten av att olika aktörer på olika nivåer inom utbildningsfältet bättre behöver förstå komplexiteten och fluiditeten i intersektionalitet och dess relation till språk, diskurs och makt. Utbildare, professionella, och beslutfattare behöver förstå, och reflektera över, dominerande ideologier, och hur dessa, i vissa sammanhang och situationer, tenderar att exkludera vissa talare eller kroppar, med potentiella negativa konsekvenser för individen.

Medan de två föregående delstudiernas analyser bygger på de unga vuxnas metarefleksioner kring erfarenheter av språk och språkanvändning som genererats via intervjuer, bidrar denna studie med att kasta ljus på en specifik interaktionssituation där språkvarieteter blir föremål för förhandling om makt och identiteter. Studien belyser hur språkideologier och andra föreställningar kopplade till sociala kategorier är historia inskrivna i kroppar. Denna (språk)känslighet i fält där svenskan är det legitima språket visar sig bli platser där normer, avvikande och dominans (re)produceras. Men det visar sig också, att trots erfarenheter som sätter sig i kroppen och kännedom om 'spelets regler', att dominant diskurser kan utmanas av motstånd som genererar andra sätt och förståelser. Individen som aktör framkommer tydligt, och studien lyfter därmed relationen mellan struktur och aktörskap, kontinuitet och förändring, makt och motstånd (Foucault, 1982). Studiens bidrag för avhandlingen i sin helhet är således att den belyser att, å ena sidan är habitus starkt präglad i individen, men å andra sidan, på grund av, dess komplexitet och sammansättning, är habitus också dynamiskt och känsligt för förändring. Därav går det att säga att studien styrker att habitus inte reproduceras entydigt utan ständigt förändras, om än mer eller mindre.

6 Sammanfattande diskussion

Föreliggande sammanläggningsavhandling intresserar sig för hur flerspråkiga unga vuxna i Sverige använder och reflekterar kring sina språkliga resurser. Det övergripande syftet är att utforska diasporidentiteter, bland unga vuxna assyrier/syrianer i Sverige, som medieras genom språket. Avhandlingens tre delstudier belyser detta, antingen genom studiet av de unga vuxnas tal om sina erfarenheter av språk i olika sammanhang eller genom användningen av olika sätt att tala i interaktion med andra. Var och en av studierna behandlar den komplexa och varierade språkanvändningen som följt med migration och

globalisering och bidrar tillsammans till att belysa skapandet av och förhandlandet om identiteter, och hur maktrelationer påverkar hur de flerspråkiga unga vuxna använder sina språk. Sammantaget bidrar delstudierna och introduktionskapiteln till de resultat som följer och presenteras.

I studiet av flerspråkighet har tonvikten länge varit på förvärvandet av målspråket, bevarandet av modersmålet, minoritets- och migrantgrupper, et cetera. Sådana begrepp är inte tillräckliga för, och skulle avgränsa, denna sociolingvistiska studie av flerspråkighet. Dessutom riskerar de att understödja den standardspråksideologi som styrker enspråkighetstänkandet (Blommaert, 2010; Pennycook, 2010; Blommaert m.fl., 2012; Ndhlovu, 2017; Canagarajah, 2019), och är ”trapped in the logic of the theoretical model which they are trying to supersede” (Bourdieu, 1977: 26). Med denna avhandling försöker jag att närma mig och diskutera fenomenet flerspråkighet med fokus på diaspora. Diaspora blir den kontext som situerar de unga vuxnas språk och sociala situation, men framför allt erbjuder detta fokus ett perspektiv, och verktyg, som möjliggör en bättre förståelse för språk, individ och samhälle. Avhandlingen visar, till exempel, att föreställda gemenskaper skapas men också förhandlas om i diaspora; diaspora blir ”connectivity through which new identities can be negotiated” (Wei, 2016: 6). Denna avhandling visar bland annat att ’arvsspråket’ och dess status förändras i diaspora. Assyriernas/syrianernas flerspråkighet, liksom många andra grupper i diaspora, går inte att fångas i statiska och bestämda beskrivningar. Gruppens historia präglas av lingvistisk heterogenitet (Hymes, 1972; Blommaert & Backus, 2011; Pennycook & Otsuji, 2015). Med detta perspektiv på språk bidrar avhandlingen till att belysa komplexa erfarenheter av diaspora och hur sådana erfarenheter medierar diasporaidentiteter och föreställningar om grupptillhörighet.

Språk synliggörs här, bortom språk som koder med identifierbara strukturer och grammatiska system, som olika språk- och kommunikationsformer, symboler och diskursiva praktiker. Ett sådant perspektiv på språk gör det möjligt att beskriva och synliggöra fenomen vars hela logik och legitimation bygger på att de är tagna för givet, osynliggjorda – doxa (Bourdieu, 1977). Denna avhandling belyser att det sker en symbolisk förändring av ’arvsspråket’ i diaspora när de flerspråkiga unga vuxna som identifierar sig som assyrier/syrianer anpassar tecken från olika språk och behandlar dem som tillhörande ett begränsat språk som indexerar deras arv, etnicitet och identitet. Dessa språkiga resurser används tillsammans med andra resurser, så som kroppsliga och materiella. Avhandlingens resultat pekar på att ideologiska förändringar av ’arvsspråket’ sker i diaspora men också att dessa språkideologier får konsekvenser för språkpraktiker som används för att indexera diasporaidentiteter, och för gränsdragningar inom diasporagruppen. Vidare framkommer att språket som bärare av ideologiska föreställningar är kopplat

till fysiska platser som tillskrivs olika symbolisk status. Avhandlingen visar att identitet, makt och förhandlandet om status och vad som tillskrivs värdefullt kapital, genom språkanvändning inte enbart sker i relation till majoritets-samhället utan även inom diasporagrupper. Här synliggörs komplexiteten i diaspora och diasporaidentiteter: diaspora, och (föreställda) gemenskaper är inte något statiskt och på förhand definierbart utan komplext, under förhandling och föränderligt.

De teoretiska koncepten som tillämpas i avhandlingen banar väg för nyanserade uppfattningar av diaspora. Foucaults (1972, 1980) förståelse av begrepp som motstånd, makt och diskurs har tillämpats, liksom Bourdieus (1977, 1991) begrepp fält, kapital och habitus. Med dessa begrepp har jag kunnat undersöka och synliggöra subjektpositioner och maktrelationer som framkommit i studiet av deltagarnas språkpraktiker och metarefleksioner kring sin språkanvändning. Vidare har språkvetenskapliga koncept tillämpats som viktiga komplement till Bourdieus och Foucaults bidrag. Denna teoretiska och konceptuella kombination tydliggör i avhandlingen hur de unga vuxnas upplevda språkliga möjligheter och begränsningar är nära sammankopplade med status och makt, habitus och språkideologier. Eftersom utsagorna i synnerhet kommit att handla om studiedeltagarnas erfarenheter från tiden i skolan blir det extra viktigt att poängtera att olika aktörer på olika nivåer inom utbildningsfältet men även beslutsfattare behöver förstå och reflektera över dominerande ideologier, och hur dessa, i vissa sammanhang och situationer, tenderar att exkludera eller inkludera vissa talare. Avhandlingens tre olika studier samt introduktionskapiteln pekar på implikationer för lärare och utbildare som befinner sig i situationer där de skulle dra nytta av att öka sin medvetenhet om flerspråkighet och sociokulturella förutsättningar för att uppnå 'fullständig' behärskning av omgivningens språk, i detta fall svenska. Sammantaget pekar därför implikationerna av denna avhandling på behovet att utforma en lärarutbildning som bättre motsvarar kraven i ett Sverige som blir alltmer flerspråkigt.

Avhandlingen visar på språk som ett socialt fenomen. Språket har i sig inte ett inneboende värde utan tillskrivs värde i förhållande till särskilda (föränderliga) villkor på en språkmarknad. Spatiala (rumsliga) och individuella språkliga resurser får betydelse för värdet, och möjlig status, på denna marknad. Brist på 'rätt' kapital, på den särskilda marknaden, kan skapa (känslor av) utanförskap, men på en marknad kan ett visst kapital få hög status medan samma kapital på en annan språkmarknad kan bidra till låg status. Avhandlingen bidrar till att synliggöra hur dessa värden och värderingar, det vill säga, språkideologier, tillsammans med andra sociala kategorier kategoriserar individer och definierar status, och aktivt används av individen för att positionera sig själv och andra. Dessa kategorier och kategoriseringar utgör habitus (Bourdieu, 1991), och blir 'historia inskrivna i kroppar'. Detta belyser avhand-

lingen genom resultat som pekar på att de flerspråkiga unga vuxna genom sina praktiska erfarenheter av språkanvändning införlivat språkideologier om vilket sätt att tala som är lämpligt att använda i vilket sammanhang. Avhandlingen visar att denna praktiska kompetens används reflexivt eftersom de unga vuxna förutser vilket språkbruk som lämpar sig i en särskild situation och väljer att antingen anpassa sig eller att göra motstånd mot den normen med sitt sätt att tala. Här framträder individens aktörskap, det vill säga, sätt att förhålla sig till olika strukturer. Denna kunskap, i linje med Busch (2017) som menar att den språkliga repertoaren inte enbart pekar bakåt på språkbiografins förflutna utan även framåt på de framtida situationer och händelser som vi förbereder oss för att möta, bidrar till en mer genomgripande förståelse av språkligt habitus (Bourdieu, 1991). Varje individs språkliga habitus är en struktur som är närvarande i situationen men eftersom den ena situationen inte är den andra lik återskapas inte individens språkliga habitus helt, vilket framgår i denna avhandling (för närmare beskrivning se nedan), men som också väcker nya frågor för vidare forskning. Språkligt habitus kan tänkas påverkas under en individs liv, och kanske särskilt i och med större förändringar som utbildning, (nytt) arbete, flytt till annan ort, tillhörighet till nya sociala sammanhang, et cetera. Det skulle därför vara intressant att komma tillbaka till studiedeltagarna senare i livet som vuxna, eller undersöka äldre människors metareflektioner kring sitt språk och språkbruk under livets gång. Frågor skulle kunna ställas om det Bourdieu (1990: 62) kallar *hysteresis*; det vill säga, att ett särskilt habitus inte längre passar eftersom omständigheterna har förändrats. Hur förhåller sig individen då till detta, och vilka sociala och språkliga konsekvenser blir det för henne eller honom, beroende på till exempel kön, ålder, språkligt kapital, och socioekonomisk status. För vidare forskning blir det därför intressant att fokusera processerna och de språkliga praktikerna, i tid och rum, när habitus (behöver) anpassas efter nya omständigheter (Bourdieu, 2000: 206–207), vilket också efterfrågas av Canagarajah (2018: 52).

Det är med Foucaults (1972) resonemang om sociala aktörer som avhandlingen bidrar till att förstå diasporiska talares språkliga val som kreativa lösningar, eller motståndsstrategier. I sina studier av normalitet och stigmatisering av avvikelser begreppslikt gör Foucault (1972) *makt* som något som kännetecknas av en ömsesidig förståelse över vad som, i en given situation och kontext, är det naturliga (möjliga och rätta), och här finns likheter med Bourdieus (1991) doxa. Maktutövandet legitimeras av samhälleliga normer och skapar en ordning genom att stigmatisera individer och grupper som anses stå utanför samhällets normer och vilka betraktas som avvikande. Men, Foucault pekar samtidigt på makt som föränderligt och något som ständigt förhandlas om. Det som är normalt eller avvikande i en viss kontext behöver inte vara det på en annan plats eller tid. Föreliggande avhandling bidrar till att

undersöka och belysa både maktutövande strukturer och individers aktörskap, det vill säga, individers strategier och del i att skapa, omtolka och göra motstånd mot strukturer.

Avhandlingen bidrar också till att belysa habitus som både strukturerande och bestämmande men också som föränderligt och förhandlat om (Bourdieu, 2000). Den sociala aktörens position i ett visst sociokulturellt sammanhang är produkten av historiska processer där värden och kapital definierats och människor kategoriserats; det som betraktas som normalt och avvikande tenderar att tas för givet och stratifieringen pågår omedvetet. På så vis blir individen delvis en produkt av historien. Denna bestämmande del av habitus (Bourdieu, 1977) synliggörs i avhandling när studiedeltagarna beskriver sin språkanvändning i sammanhang där svenskan är det legitima språket och 'invandrarsvenska', eller svenska 'med något utländskt', blir något negativt. Men avhandlingen avtäckar även dominanta diskurser (Foucault, 1972) som utmanas av motstånd, och ett habitus som reflekteras kring och förhandlas om (Bourdieu, 2000). Här kan avhandlingen bidra med att framhålla vikten av att inte bara förstå habitus som regelbundenhet och reproduktion. Förändring av habitus, som Bourdieu (2000) själv resonerar om, är resultatet av nya erfarenheter, genom nya möten. Förkroppsligade strukturer hos diasporiska talare, i relation till strukturerna på olika språkmarknader, reproducerar visserligen den sociala ordningen. Men individers motstånd och förhandlande om dessa strukturer, som Bourdieu (2000) anser är möjligt, visar på det föränderliga och dynamiska även i habitus – det finns 'sprickor' i alla sociala system som möjliggör förändring. I denna avhandling framgår sådana sprickor, i studiet av studiedeltagarnas språkanvändning, och deras metareflectioner av densamma; de unga vuxna assyriernas/syrianernas språkpraktiker blir politiska handlingar i formandet av diasporaidentiteter. Häri belyser avhandlingen att habitus är dynamiskt och känsligt för förändring; den sociala ordningen blir således något som reproduceras men också gradvis förändras. Begreppet habitus visar på detta, också i relation till språk och diaspora, och fysisk plats. I denna avhandling introducerar jag begreppet perifert centrum. Södertälje, som är en av de platser där data samlats in, är i relation till majoritetssamhället en segregerad stad präglad av socioekonomisk utsatthet – det är på detta sätt i periferin. Men, för de flerspråkiga unga vuxna som jag har följt, både de boendes i en västsvensk stad och de boendes i Södertälje, laddas Södertälje med positiv status: för den assyriska/syrianska diasporan i Sverige tycks denna plats vara centrum. Denna avhandling visar härmed på att det inte tycks finnas en plats eller en människa som alltid och enbart blir positionerad som marginaliserad. I och genom språket gör människor motstånd mot dominanta majoritetsdiskurser och skapar förändring och alternativa sätt att förstå sig själva och andra.

Avhandlingens resultat, och de bidrag som presenteras, bygger på analyser av i huvudsak intervjuer, formella och informella. I detta avseende bidrar avhandlingen till det sociolingvistiska forskningsfältet där de data som analyseras främst utgörs av video-inspelade interaktioner i 'natural occurring settings'. Intervju som metod har självfallet sina begränsningar men i denna avhandling har metoden visat sig värdefull, då den producerat en rik källa av flerspråkiga unga vuxnas metareflectioner om språk och social identitet. Analyserna av deras språkanvändning och metareflectioner om sin språk-användning visar både på strukturer och på individens positionering gentemot dessa strukturer. De flerspråkiga unga vuxnas medvetenhet kring sin språk-användning, och de strukturer som möjliggör och begränsar dem, och deras förhandlande om, reproducerande av, eller motstånd mot olika subjekspositioner, som framgår i deras återgivande av olika händelser, visar på mänsklig agens och därmed det föränderliga i sociala strukturer. Dock väcks vidare frågor som inte kan besvaras med intervju som metod. Till exempel, resultaten från delstudie III tyder på att förkroppsligade fenomen påverkar social handling, och detta hade kunnat analyserats grundligare genom analyser baserade på mer interaktiva sociolingvistiska data. Därutöver så har denna avhandling intresserat sig för indexikala värden som omfattas av språkideologiska processer, vilka ger social betydelse. Här skulle vidare forskning med mer fokus på interaktioner i kombination med videoinspelningar kunna bidra med att i detalj redogöra för hur rörelser, såsom ansiktsmimik, kroppsvridningar et cetera, är en följd av pågående samtal och har social betydelse. En sådan detaljerad analys, med den teoretiska insikt och de konceptuella verktyg från lingvistisk antropologi och sociolingvistik som tillämpas i föreliggande avhandling, skulle kunna belysa förkroppsligade diskursers kategoriseringskraft. Vidare skulle det kunna bidra med att synliggöra kroppen som en dialogisk produkt som samkonstrueras mellan samtalspartner i interaktion, vilket ytterligare kan öka våra kunskaper om förhållanden mellan språk, diaspora och makt.

English summary

This thesis examines diaspora identities that are mediated through language, among young adult Assyrians/Syrians in Sweden. The focus is on how multilingual young adults use their languages and reflect on their use of language. The young adults' experiences, and perceptions of languages are studied on two different socio-geographic locations in Sweden. These places are understood as socially, politically and historically contextualized (Bourdieu, 1999).

The thesis deals with the complex and varied language use that follows with migration and globalization. The construction and positioning of native

and non-native speakers of a language, and ideological beliefs that come with language, are highlighted (study I). Furthermore, the results chart diaspora identities as imagined communities that are continuously being reconstructed, and where new forms of multilingualism emerge (study II). Language ideologies can be understood as history inscribed in bodies, as language sensitivity in individuals, affected by language perceptions (study III). All in all, the thesis contributes to previous research by focusing on how diasporic communication varies and is reconstructed depending on the situation and (geographical) location. The study of individual and spatial repertoires and of habitus gives us knowledge about norms and norm building and of how this can vary depending on the social network being studied. Using the concept of indexicality (Silverstein, 2003), we can understand how a set of resources in a speaker's multilingual repertoire can be used to symbolize a desired heritage, ethnicity or ownership (Canagarajah, 2019). The young adults in this thesis utilize the symbolic function of the 'heritage language' Suryoyo. As Canagarajah (2019) has argued, there seems to be a symbolic change in the 'heritage language' in the diaspora. People in a social community share indexicality that is not really related to the original language itself, but concerns how "language resources worked in alignment with other multimodal resources to achieve meaning in spatial repertoires" (Canagarajah, 2019: 31). Here, it is not only individual grammatical resources that explain competence and constitute a resource, but also the individual's ability to adapt words appropriately and to use other forms of expression such as gesture, clothing, posture, etc. (Blommaert, 2010; Bourdieu, 1991). The current thesis shows how young adults adapt characteristics from different languages and treat them as belonging to a limited language that indexes their heritage and identity.

Diaspora is a central concept here. The participants in the study belong to the Assyrian/Syrian diaspora, which lacks an independent country of origin, and therefore the population lives dispersed in different countries. There are two broad approaches to understanding diaspora. One of these focuses on historical events and examines how different types of diaspora develop (e.g. Cohen, 1997; Safran, 1991). The second deals with diaspora as a mentality or consciousness and examines the socio-cultural practices and stories of transnational individuals and groups (Clifford, 1997).

In the current thesis, the first approach can be seen as framing the situation in which Assyrians/Syrians find themselves, while the second approach helps to visualize the complexity of understanding diasporas when identities are formed, (re)constructed and (re)negotiated through language. The process of 'doing' and understanding oneself in exile, in relation to others, is explored, rather than focusing on how diaspora identities are constructed in relation to the 'homeland' (Hall 1990). In this thesis, diaspora is conceptualized as a

continuous work process to construct and reconstruct a group, and its potential members. According to Wei (2016: 6), this is done by “suppressing or neutralising past and present differences and establishing commonality and connectivity through which new identities can be negotiated”. This use of diaspora involves an interest in the capacity of individuals and groups to construct new transnational experiences and practices. Furthermore, Wei (2016) points out that this diasporic community may involve the suppression or neutralization of previous differences. These processes of community creation show “various creative possibilities opened by the activities of diasporas in both local and transnational contexts” (Tsagarousianou, 2004: 58). Assyrian/Syrian families in Sweden do not necessarily have close contacts with their ‘country of origin’, since individuals in the group have been living in different countries for centuries, and due to migration, many Assyrians/Syrians now live dispersed in different parts of the world. However, modern technology and the new media have enabled many to maintain a transnational network with close contacts (cf. Androutopoulos, 2007). Such transnational networks are concrete examples of the ‘potentiality’ of life in the diaspora. Through different (linguistic) strategies and practices, individuals create a sense of belonging and community. Thus, being in diaspora, in exile together with others from the group, need not only be negative and traumatic (cf. Safran, 1991). Similarly, Brah (1996: 193) has identified hope and “new beginnings”. In accordance with the views presented in Brah (1996), the results of this thesis suggest that identities are not unambiguous but are generated by practices that produce a community that creates the feeling of a diasporic identity. These practices have been shaped by the circumstances under which the study participants have grown up, and the contexts within which young adults find themselves.

The theoretical concepts applied in the thesis pave the way for more nuanced conceptions of diaspora. The interest here has been to grasp how the young adults negotiate different identities through Foucault’s (1972, 1980) understanding of concepts such as resistance, power and discourse. Bourdieu’s (1977, 1991) conceptual apparatus has provided the theoretical concepts of field, capital and habitus, which have been helpful in highlighting subject positions and power relations that emerged in the study of young adults language practices, and experiences of languages through linguistic anthropological and sociolinguistic concepts that further develops Bourdieu and Foucault’s contribution. This conceptual combination clarifies how young adults’ perceived linguistic capabilities and limitations as closely linked to status and power, habitus and language ideologies.

The thesis examines the construction and negotiation of identities and how power relations affect how individuals use their languages. It also contributes, with the sub-studies and the summarizing chapter, to the research on

languages, diaspora and identity. In the presentation of the three separate studies, methods and analyzes applied in the thesis are also introduced.

Study I, co-authored with Christopher Stroud, was published in a special issue of the journal *Studies in Second Language Acquisition*, which mainly generates articles within the field of SLA. The point of departure is that high-proficiency second language (L2) learners challenge much of the theory and methodology in contemporary sociolinguistic and L2 acquisition research, which suggests the need for honest interdisciplinarity when working in the interstices of style, stylization, and advanced acquisition processes. When to consider fluent and highly competent speakers of a language to be language learners in ways relevant to SLA theory is a fraught and contentious issue. This study suggests that highly fluent multilinguals provide key data on notions of nativelikeness and near-nativelikeness that are of value to the understanding of processes of acquisition and use. It suggests that relative judgments of nativelikeness are interactionally accomplished (membership) categorizations made on the basis of specific linguistic features relative to particular linguistic markets. It appears that the young adults are generally perceived to be native speakers of Swedish on a daily basis. Nevertheless, at certain moments, the participants are reclassified as near-native or nativelike. The study analyzes their narrative accounts of metalinguistic reflexivity from occasions and interactional moments when they are classified as non-standard speakers and, therefore, near-natives or learners. The findings suggest the necessity of revisiting notions of nativelikeness and account for the phenomenon in terms of register, voice, and identity relative to different symbolic and linguistic markets.

The purpose of Study II is to highlight the function and the meaning of the two notions that are introduced – *peripheral centre* and *context-specific repertoire* – in order to understand the complexity of linguistic and social strategies that are developed among young adults. What this study contributes to, by using these notions, is that it shows the importance of allowing both individual and space bound repertoires that complement one another. What this study wishes to focus on is under what conditions the minority language Suryoyo can be afforded with symbolic power and play the role as linguistic capital for young Assyrian/Syrian adults. Data collection over a longer period of time, and fieldwork in two different socio-geographic places, has made it possible to identify some general tendencies. Through allowing the subject's personal experiences of language, the study illuminates the notion of 'spatial repertoires' (Pennycook & Otsuji, 2014) to be the point of departure for the interview analyzes. Some statements have been picked up from the fieldwork initiated already in 2003, in an effort to give an insight in the participants' social and historical trajectories and the different markets they have experience of. Thereby, it is possible to visualize positions in the centre and periph-

ery in the social space. Adopting the notion peripheral centre and context-specific repertoire entails recognizing how young Assyrian/Syrian adults, collectively and individually, search for diasporic communities, where their dispositions are assigned a higher status than they have been experiencing in society at large. Furthermore, the study shows that a collective diasporic identity has evolved in Södertälje, which can be linked to the peripheral centre the city has become in the Assyrian/Syrian diaspora in Sweden, where Suryoyo, in this imagined community (Anderson, 1991), constitutes a linguistic foundation onto which identities and cultural notions can be built. Moreover, these notions enabled an identification of the moral issue regarding how to use language. Also, and how it seems to be present, even within the Assyrian/Syrian diaspora community in Sweden, where the dominant ideology of Suryoyo in the diaspora rests on a historical sense of inferiority due to their Christian faith. The findings indicate that their language and cultural resources acquire symbolic value in the peripheral centre, which contributes to the creation of a sense of belonging and appears to have a springboard effect into mainstream society.

Study III in this research project contributes to intersectionality in research on language and diaspora by tracing multilingual subjects' experiences of different degrees and types of linguistically constructed 'otherness'. This paper, with reference to the idea of 'intersecting indexicalities of otherness', offers an insight into how marginality is constructed and resisted through negotiations of language and other different forms of capital (Bourdieu, 1977, 1991) that are used to distinguish between self and others. It unfolds the process of social categorization – experienced, reproduced, and resisted in everyday life by observing and analyzing an interaction between one of the participants and his classmates. The study uses concepts such as indexicality (Silverstein, 2003) and intersectionality (McCall, 2005), framed conceptually within Bourdieu's perception of symbolic power, in order to probe the participants' representations of self and other-positioning in different sites. Through language ideologies this paper brings forth the individual's "relation with different markets and the experience of the sanctions applied to one's own productions, together with the experience of the price attributed to one's own body" (Bourdieu, 1991: 82). By applying intersectionality as the key notion drawn on in the analysis, the study indicates that valued capitals are never just about one single category. The value of intersectional analysis is therefore to unravel the complexity of how categories are lived and experienced, and entails both recognition and misrecognition of cultural and linguistic resources brought to the field. With this theoretical foundation as a starting point the study shows how everyday linguistic and cultural practices and various forms of capital such as ethnicity and language combine to locate individuals, according to their representations of everyday encounters across difference.

What emerges in this study is that intersectionalities are redesigned in relation to different derived concepts of being Swedish and what it means to know Swedish. Thus, employing intersecting indexicalities in the analyzes enables an unfolding of how understandings about language are very fluid borders that are redrawn in encounters, here partly in relation to the body and, partly in relation to personality and playfulness in speech. Accounting for the idea of intersecting indexicalities of otherness enables us to explain, the subordinated positions of subjects and how they strategically, in different times and spaces, and even in the same interaction, invoke different dimensions of their identity in order to construct desirable positions.

The thesis' overall contribution highlights multilingual young adults' experiences from different contexts such as school, work, social groups and leisure activities. By scrutinizing an important period of early adulthood, this study can provide an insight into the circumstances under which different languages are used and developed. This can shed light on the conditions of integration in today's Swedish society and increase our knowledge of the relationships between language, diaspora and power.

Referenser

- Abrahamsson, N. & Hyltenstam, K. (2009). Age of onset and nativelikeness in a second language: Listener perception versus linguistic scrutiny. *Language Learning* 58, 249–306.
- Agha, A. (2003). The social life of culture value. *Language and Communication*, 23, 231–273.
- Agha, A. (2004). Registers of language. In: A. Duranti (ed.), *A companion to linguistic anthropology*. New York: Cambridge University Press. 23–45.
- Agha, A. (2005). Voice, footing, enregisterment. *Journal of Linguistic Anthropology*, 15, 38–59.
- Agha, A. (2007). *Language and Social Relations*. New York: Cambridge University Press.
- Ahmed, S. (2000). *Strange Encounters: Embodied Others in Post-Coloniality*. London: Routledge.
- Andersson, B. (1983). *Imagined Communities: Reflections on the Origins and Spread of Nationalism*. London: Verso. (2nd edition 1991.)
- Andersson, S. (1983). *Assyrierna. En bok om präster och lekmän om politik och diplomati kring den assyriska invandringen till Sverige*. Stockholm: Tidens Förlag.
- Androutsopoulos, J. (2007). Bilingualism in the massmedia and on the internet. In: M. Heller (ed.), *Bilingualism: A Social Approach*. Basingstoke: Palgrave. 207–232.

- Anzaldúa G. (1987). *La Frontera/Borderlands: The New Mestiza*. San Francisco: Aunt Lute Books.
- Appadurai, A. (1996). *Modernity at Large. Cultural Dimensions of Globalization*. Minneapolis: University of Minnesota.
- Arifeen, S. R. & Gatrell, C. (2013). A blind spot in organization studies: gender with ethnicity, nationality and religion. *Gender in Management* 28, 151–170.
- Armbruster, H. (2013). *Keeping the Faith. Syriac Christian Diasporas*. Canon Pyon: Sean Kingston Press.
- Aspers, P. (2009). Empirical phenomenology: a qualitative research approach. *Indo-Pacific Journal of Phenomenology*, 9, 1–12.
- Atto, N. (2011). *Hostages in the Homeland, Orphans in the Diaspora: Identity Discourses among the Assyrian/Syriac Elites in the European Diaspora*. Leiden: Leiden University Press.
- Bailey, B. (2001). The language of multiple identities among Dominican Americans. *Journal of Linguistic Anthropology*, 10, 190–223.
- Bach, L., Glick Schiller, N. & Blanc-Szanton, C. (1994). *Nations Unbound: Transnational Projects, Postcolonial Predicaments, and Deterritorialized Nation-States*. New York: Gordon and Breach.
- Bauböck, R. & Faist, T. (2010). *Diaspora and Transnationalism: Concepts, Theories and Methods*. IMISCOE Research: Amsterdam University Press.
- Björklund, U. (1981). *North to Another Country: The Formation of a Suryoyo Community in Sweden*. Stockholm: University of Stockholm.
- Blackledge, A. (2005). *Discourse and Power in a Multilingual World*. Amsterdam: John Benjamins.
- Block, D. & Corona, V. (2016). Intersectionality in language and identity research. In: P. Siân (ed.), *The Routledge Handbook of Language and Identity*. New York: Routledge. 507–522.
- Blommaert, J. (2010). *The Sociolinguistics of Globalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Blommaert, J. & Backus, A. (2011). Repertoires revisited: ‘Knowing language’ in superdiversity. *Tilburg Papers in Culture Studies*, 67, 1–26.
- Blommaert, J., Collins, J. & Slembrouck, S. (2005). Spaces of multilingualism. *Language & Communication*, 25, 197–216.
- Blommaert, J. & Rampton, B. (2011). Language and superdiversity. *Diversities*, 13, 1–21.
- Blommaert, J., Leppänen, S., Pahta, P., Virkkula, T. & Räisänen, T. (2012). *Dangerous Multilingualism: Northern Perspectives on Order, Purity and Normality*. London: Palgrave Macmillan.
- Blumenberg, H. (1996). *Shipwreck with Spectator. Paradigm of a Metaphor for Existence*. Cambridge: The MIT Press.

- Bourdieu, P. (1977). *Outline of Theory and Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bourdieu, P. (1983). The field of cultural production, or: the economic world reversed. *Poetic*, 12, 311–356.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In: J. E. Richardsson (ed.), *Handbook of Theory of Research for the Sociology of Education*. New York: Greenwood Press. 241–258
- Bourdieu, P. (1989). Social space and symbolic power. *Sociological Theory*, 7, 14–25.
- Bourdieu, P. (1990). *The Logic of Practice*. Stanford: Stanford University Press.
- Bourdieu, P. (1991). *Language and Symbolic Power*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bourdieu, P. (1993a). *The Field of Cultural Production: Essays on Art and Literature*. Columbia University Press.
- Bourdieu, P. (1993b). *Sociology in Question*. London: Sage.
- Bourdieu, P. (1996). Understanding. *Theory, Culture & Society*, 13, 17–37.
- Bourdieu, P. (1999). *The Weight of the World. Social Suffering in Contemporary Society*. Cambridge: Polity.
- Bourdieu, P. (2000). *Pascalian Meditations*. Cambridge: Polity.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. (1992). *An Invitation to Reflexive Sociology*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. (1996). *An Invitation to Reflexive Sociology*. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. (2000). The organic ethnologist of Algerian migration. *Ethnography*, 1, 173–182.
- Brah, A. (1996). *Cartographies of Diaspora*. London: Routledge.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77–101.
- Briggs, C. L. (1986). *Learning How to Ask: A Sociolinguistic Appraisal of the Role of the Interview in Social Science Research*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Broadly, D. (1991). *Sociologi och epistemologi. Om Pierre Bourdieus författarskap och den historiska epistemologin*. Stockholm: HLS.
- Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Bucholtz, M. (1999). ‘Why be normal?’ Language and identity practices in a community of nerd girls. *Language in Society*, 28, 203–223.
- Bucholtz, M. (2009). From stance to style: Gender, interaction, and indexicality in Mexican immigrant youth slang. In A. Jaffe (ed.), *Stance: Sociolinguistic Perspectives*. Oxford: Oxford University Press. 146–170.

- Bucholtz, M. & Hall, K. (2005). Identity and interaction: a sociocultural linguistic approach. *Discourse Studies*, 4-5, 585–614.
- Bucholtz, M. & Hall, K. (2016). Embodied sociolinguistics. In: N. Coupland (ed.), *Sociolinguistics: Theoretical Debates*. Cambridge: Cambridge University Press. 173–197.
- Busch, B. (2014). Building on heteroglossia and heterogeneity: The experience of a multilingual classroom. In: A. Blackledge & A. Creese (eds.), *Heteroglossia as Practice and Pedagogy*. Dordrecht: Springer Science. 21–40.
- Busch, B. (2017). Expanding the notion of the linguistic repertoire: In the concept of *Spracherleben* – the lived experience of language. *Applied Linguistics*, 38, 340–358.
- Butler, K. D. (2001). Defining diaspora, refining a discourse. *Diaspora*, 10, 189–219.
- Canagarajah, S. (2019). Changing orientations to heritage language: The practice-based ideology of Sri Lankan Tamil diaspora families. *International Journal of the Sociology of Language*, 255, 9–44.
- Canagarajah, S. (2018). Translingual practice as spatial repertoires: Expanding the paradigm beyond structuralist orientations. *Applied Linguistics*, 39, 31–54.
- Canagarajah, S. (2012). Styling one's own in the Sri Lankan Tamil diaspora: Implications for language and ethnicity. *Journal of Language, Identity, and Education*, 11, 124–135.
- Canagarajah, S. & Silberstein, S. (2012). Diaspora identities and language. *Journal of Language, Identity, and Education*, 11, 81–84.
- Chun, E. W. (2001). The construction of White, Black, and Korean American identities through African American Vernacular English. *Journal of Linguistic Anthropology*, 11, 52–64.
- Clifford, J. (1994). Diasporas. *Cultural Anthropology*, 9, 302–338.
- Clifford, J. (1997). *Routes: Travel and Translation in the Late Twentieth Century*. Cambridge: Harvard University Press.
- Clifford, J. & Marcus, G. E. (1986). *Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography*. Berkeley: University of California Press.
- Code, L. (1988). Experience, knowing, responsibility. In: M. Griffiths & M. Whitford (eds.), *Feminist Perspectives in Philosophy*. London: Macmillan. 187–204.
- Cohen, R. (1997). *Global Diasporas: An Introduction*. London: UCL Press.
- Corona, V. (2012). *Globalization, Identities, and School: Latinos in Barcelona*. Ph.D. thesis. Barcelona: Autonomous University of Barcelona.
- Coupland, N. (2007). *Style: Language Variation and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Crenshaw, K. W. (1989). Demarginalizing the intersection of race and sex: A black feminist critique of antidiscrimination doctrine, feminist theory and antiracist politics. *University of Chicago Legal Forum*, 140, 139–167.
- Cresswell, T. (1996). *In Place/Out of Place: Geography, Ideology and Transgression*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Cummins, J. (1991). Introduction. *The Canadian Modern Language Review*, 47, 601–605.
- Czarniawska, B. (2007). *Shadowing and Other Techniques for Doing Fieldwork in Modern Societies*. Lund: Liber.
- Davis, A. Y. (1981). *Women, Race, and Class*. New York: Random House.
- Davies, C. A. (2008). *Reflexive Ethnography. A Guide to Researching Selves and Others*. London/New York: Routledge.
- De Fina, A. & Perrino, S. (2011). Introduction: Interviews vs. ‘natural’ contexts: A false dilemma. *Language in Society*, 40, 1–11.
- Delamont, S. (2008). For lust of knowing: Observation in educational ethnography. In: G. Walford (ed.), *How to Do Educational Ethnography*. London: Tufnell Press. 39–56.
- Doran, M. (2004). Negotiating between *Bourge* and *Racaille*: ‘Verlan’ as youth identity practice in suburban Paris. In: A. Pavlenko & A. Blackledge (eds.), *Negotiation of Identities in Multilingual Contexts*. Clevedon: Multilingual Matters. 93–124.
- Du Bois, W. E. B. (2003). *The Souls of Black Folk*. New York: Barnes & Noble Classics Series.
- Eckert, P. (1989). *Jocks and Burnouts. Social Categories and Identity in the High School*. New York: Teachers College Press.
- Eckert, P. (1991). Social polarization and the choice of linguistic variants. In: P. Eckert (ed.), *New Ways of Analysing Sound Change*. San Diego: Academic Press. 213–232.
- Eckert, P. (2000). *Linguistic Variation as Social Practice*. Oxford: Blackwell.
- Eckert, P. (2003). Language and adolescent peer groups. *Journal of Language and Social Psychology*, 22, 112–118.
- Eckert, P. (2008). Variation and the indexical field. *Journal of Sociolinguistics*, 12, 453–476.
- Eckert, P. (2012). Three waves of variation study: The emergence of meaning in the study of sociolinguistic variation. *Annual Review of Anthropology*, 41, 87–100.
- Eliaso, J. (2005). *En skola – två kulturer. Assyrisk/syrianska elevers uppfattning av sig själva i relation till etniska svenskar och den egna folkgruppen*. Stockholm: Lärarhögskolan i Stockholm.
- Eisenlohr, P. (2011). Media authenticity and authority in Mauritius: On the mediality of language in religion. *Language and Communication*, 31, 266–273.

- Fishman, J. A. (1999). *Handbook of Language and Ethnic Identity*. Oxford: Oxford University Press.
- Fishman, J. A. (2001). 300-plus years of heritage language education in the United States. In: J. K. Peyton, D. A. Ranard & S. McGinnis (eds.), *Heritage Languages in America: Preserving a National Resource*. Washington DC: Center for Applied Linguistics. 81–98.
- Foucault, M. (1972). *The Archaeology of Knowledge*. New York: Pantheon Books.
- Foucault, M. (1980). *Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings 1972–1977*. Brighton: Harvester.
- Foucault, M. (1982). Afterword: The subject and power. In: H. Dreyfus & P. Rabinow (eds.), *Michel Foucault: Beyond Structuralism and Hermeneutics*. London: The Harvester Press.
- Fraurud, K. & Bijvoet, E. (2004). Multietniska ungdomsspråk och andra varieteter av svenska i flerspråkiga miljöer. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. 377–405.
- Fuller, K. (2018). New lands, new languages: Navigating intersectionality in school leadership. *Frontiers in Education*, 3, 1–12.
- Gal, S. (1988). The political economy of code choice. In: M. Heller (ed.), *Codeswitching: Anthropological and Sociolinguistic Perspective*. Berlin: De Gruyter. 245–264.
- Gal, S. (2006). Contradictions of standard language in Europe: Implications for the study of practices and publics. *Social Anthropology*, 13, 163–181.
- Gal, S. & Woolard, K. (2001). Constructing languages and publics authority and representation. In S. Gal & K. Woolard (eds.), *Languages and Publics. The Making of Authority*. Manchester: St. Jerome. 1–12.
- Garcia, M. E. (2003). Recent research on language maintenance. *Annual Review of Applied Linguistics*, 23, 22–43.
- Gilroy, P. (1993). *The Black Atlantic: Modernity and Double Consciousness*. London: Verso.
- Goodwin, M. H. (1990). *He-Said-She-Said: Talk as Social Organization among Black Children*. Bloomington: Indiana University Press.
- Guarnizo, L. E. (1997). The emergence of a transnational social formation and the mirage of return migration among Dominican transmigrants. *Identities*, 4, 281–322.
- Gumperz, J. (1982). *Language and Social Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Haglund, C. (2005). *Social Interaction and Identification among Adolescents in Multilingual Suburban Sweden. A Study of Institutional Order and Sociocultural Change*. Ph.D. thesis. Stockholm: Stockholm University.

- Hall, S. (1990). Cultural identity and diaspora. In: J. Rutherford (ed.), *Identity, Community, Culture, Difference*. London: Lawrence & Wishart. 222–237.
- Hall, S. (1992). The question of cultural identity. In: S. Hall, D. Held & T. McGrew (eds.), *Modernity and Its Futures*. Cambridge: Polity Press. 274–316.
- Hammersley, M. & Atkinson, P. (2007). *Ethnography: Principles in Practice*. London: Routledge.
- Heath, S. B. (1983). *Ways with Words. Language, Life and Work in Communities and Classrooms*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Heller, M. (1982). Negotiation of language choice in Montreal. In: J. Gumperz (ed.), *Language and Social Identity*. Cambridge: Cambridge University Press. 108–118.
- Heller, M. (1999). *Linguistic Minorities and Modernity. A Sociolinguistic Ethnography*. London: Longman.
- Heller, M. (2007). Bilingualism as ideology and practice. In: M. Heller (ed.), *Bilingualism: A Social Approach*. New York: Palgrave Macmillan. 1–22.
- Heller, M. (2008). Doing ethnography. In: L. Wei & M. G. Moyer (eds.), *The Blackwell Guide to Research Methods in Bilingualism and Multilingualism*. Oxford: Blackwell Publishing. 249–262.
- Heller, M. (2011). *Paths to Post-Nationalism: A Critical Ethnography of Language and Identity*. Oxford: Oxford University Press.
- Heller, M. (2012). Rethinking sociolinguistic ethnography. From community and identity to process and practice. In: M. Martin-Jones & S. Gardner (eds.), *Multilingualism, Discourse, and Ethnography*. New York: Routledge. 24–33.
- Holstein, J. & Gubrium, J. (1995). *The Active Interview*. London: Sage.
- Hooks, B. (1984). *Feminist Theory: From Margin to Center*. Cambridge: South End Press.
- Hornberger, N. (1998). Language policy, language education, language rights: Indigenous, immigrant, and international perspectives. *Language in Society*, 27, 439–458.
- Hymes, D. (1964). Introduction: Towards ethnographies of communication. In: J. Gumperz & D. Hymes (eds.), *The Ethnography of Communication*. (*American Anthropologist*, 66:6, special issue.) 1–34.
- Hymes, D. (1969). *Reinventing Anthropology*. New York: Random House.
- Hymes, D. (1972). On communicative competence. In: J. B. Pride & J. Holmes (eds.), *Sociolinguistics*. Harmondsworth: Penguin. 269–293.
- Irvine, J. T. (2001). ‘Style’ as distinctiveness: The culture and ideology of linguistic differentiation. In: P. Eckert & J. Rickford (eds.), *Style and Sociolinguistic Variation*. Cambridge: Cambridge University Press. 21–43.

- Irvine, J. T. (2006). Speech and language community. In K. Brown (ed.), *Encyclopedia of Languages and Linguistics*. Boston: Elsevier. 689–698.
- Irvine, J. T. & Gal, S. (2000). Language ideology and linguistic differentiation. In: P. V. Kroskrity (ed.), *Regimes of Language: Ideologies, Politics, and Identities*. Santa Fe: School of American Research Press. 35–83.
- Järvinen, M. (1998). Om Bourdieus reflexiva sociologi. *Sociologisk forskning*, 2, 5–19.
- Kramsch, C. (2009). *The Multilingual Subject*. Oxford: Oxford University Press.
- Kroskrity, P. V. (2010). Language ideologies – evolving perspectives. In: J. Jaspers, J-O. Östman & J. Verschueren (eds.), *Society and Language Use*. Amsterdam: John Benjamins. 192–211.
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Labov, W. (1963). The social motivation of a sound change. *Word*, 19, 273–309.
- Labov, W. (1966). *The Social Stratification of English in New York City*. Washington DC: Centre for Applied Linguistics. (2nd edition 2006. Cambridge: Cambridge University Press.)
- Lakoff, R. (1973). Language and Woman's Place. *Language in Society*, 2, 45–80.
- Leung, C., Harris, R. & Rampton, B. (1997). The idealised native speaker, reified ethnicities, and classroom realities. *TESOL Quarterly*, 31, 543–560.
- Mack, J. (2012). *Producing the Public: Architecture, Urban Planning, and Immigration in a Swedish Town, 1965 to the Present*. Ph.D. thesis. Harvard: Harvard University.
- Levon, E. & Mendes, R. B. (2016). Introduction: locating sexuality in language. In: E. Levon & R. B. Mendes (eds.), *Language, Sexuality, and Power. Studies in Intersectional Sociolinguistics*. Oxford: Oxford University Press. 1–18.
- Madsen, L. M., Karrebaek, M. S. & Spindler Møller, J. (2015). *Everyday Languageing: Collaborative Research on the Language Use of Children and Youth*. Berlin: De Gruyter Mouton.
- Maegaard, M., Milani, T. M. & Mortensen, K. K. (2019). Mediatizing intersectionality. *Discourse, Context & Media*, 32, 1–4.
- Martin-Jones, M. (2007). Bilingualism, education and the regulation of access to language resources. In: M. Heller (ed.), *Bilingualism: A Social Approach*. New York: Palgrave. 161–182.
- Mason, J. (1996). *Qualitative Researching*. London: Sage.
- McCall, L. (2005). The complexity of intersectionality. *Signs*, 30, 1771–1800.
- Milroy, J. & Milroy, L. (1999). *Authority in Language: Investigating Standard English*. London: Routledge.

- Murre-van den Berg, H. (2007). Syriac Christianity. In: K. Parry (ed.), *The Blackwell Companion to Eastern Christianity*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Narayan, K. (1993). How native is a ‘native’ anthropologist? *American Anthropologist*, 95, 671–686.
- Ndhlovu, F. (2018). Language, migration, diaspora: Challenging the Big battalions of groupism. In: O. Garcia, N. Flores & M. Spotti (eds.), *The Oxford Handbook of Language and Society*. Oxford: Oxford University Press. 141–161.
- Nortier, J. & Svendsen, B. A. (2015). *Language, Youth and Identity in the 21st Century: Linguistic Practices Across Urban Spaces*. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Ochs, E. (1988). *Culture and Language Development: Language Acquisition and Language Socialization in a Samoan Village*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Park, J. & Wee, L. (2009). The three circles redux: A market-theoretic perspective on World Englishes. *Applied Linguistics*, 30, 389–406.
- Parker, D. (2000). The Chinese takeaway and the diasporic habitus: Space, time and power geometries. In: B. Hesse (ed.), *Un/settled Multiculturalisms: Diasporas, Entanglements, ‘Transruptions’*. New York: Zed Books. 73–95.
- Parpola, S. (2004). National and ethnic identity in the Neo-Assyrian empire and Assyrian identity in post-empire times. *Journal of Assyrian Academic Studies*, 18, 5–22.
- Parszyk, I-M. (2002). *Yalla – det är bråttom: Assyrisk/syrianska elevers skolliv följs från förskolan till nian*. Lund: Studentlitteratur.
- Pavlenko, A. & Blackledge, A. (2004). Introduction: New theoretical approaches to the study of negotiation of identities in multilingual contexts. In: A. Pavlenko & A. Blackledge (eds.), *Negotiation of Identities in Multilingual Contexts*. Clevedon: Multilingual Matters. 1–33.
- Paz, A. (2015). The deterritorialization of Latino educación: Noncitizen Latinos in Israel and the everyday diasporic subject. In: R. M. Reiter & L. M. Rojo (eds.), *A Sociolinguistics of Diaspora: Latino Practices, Identities, and Ideologies*. New York: Routledge. 151–165.
- Pennycook, A. (2010). *Language as a Local Practice*. London: Routledge.
- Pennycook, A. & Otsuji, E. (2014). Metrolingual multitasking and spatial repertoires: ‘Pizza mo two minutes coming’. *Journal of Sociolinguistics*, 18, 161–184.
- Pennycook, A. & Otsuji, E. (2015). *Metrolingualism: Language in the City*. London/New York: Routledge.

- Pripp, O. (2001). *Företagande i minoritet. Om etnicitet, strategier och resurser bland assyrier och syrianer i Södertälje*. Botkyrka: Mångkulturellt centrum.
- Quist, P. (1998). *Ind i gruppen, ind i sproget*. København: Danmarks lærerhøjskole.
- Quist, P. & Svendsen, B. A. (2010). *Multilingual Urban Scandinavia. New Linguistic Practices*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Rampton, B. (1995). *Crossing: Language and Ethnicity among Adolescents*. London: Longman.
- Rampton, B. (1999). Styling the other: Introduction. *Journal of Sociolinguistics*, 3, 421–427.
- Rampton, B. (2011). From ‘multiethnic adolescent heteroglossia’ to ‘contemporary urban vernaculars’. *Language & Communication*, 31, 276–294.
- Rosa, J. (2015). Nuevo Chicago? Language, diaspora, and Latina/o panethnic formations. In: R. M. Reiter & L. M. Rojo (eds.), *A Sociolinguistics of Diaspora: Latino Practices, Identities, and Ideologies*. New York: Routledge. 31–47.
- Rosa, J. & Trivedi, S. (2017). Diaspora and language. In: S. A. Canagarajah (ed.), *The Routledge Handbook of Migration and Language*. Oxon: Routledge. 330–346.
- Safran, W. (1991). Diaspora in modern societies: Myths of homeland and return. *Diaspora*, 1, 83–99.
- Said, E. (1979). *Orientalism*. New York: Vintage Books.
- Salö, L. (2016). *Languages and Linguistic Exchanges in Swedish Academia: Practice, Processes, and Globalizing Markets*. Ph.D. thesis. Stockholm: Stockholm University.
- Salö, L. (2018). Seeing the point from which you see what you see: An essay on epistemic reflexivity in language research. *Multilingual Margins*, 5, 24–39.
- Sayad, A. (2004). *The Suffering of the Immigrant*. Cambridge: Polity Press.
- Schieffelin, B. B., Woolard, K. A. & Kroskrity, P. V. (1998). *Language Ideologies: Practice and Theory*. New York: Oxford University Press.
- Shankar, S. (2008). *Desi Land: Teen Culture, Class, and Success in Silicon Valley*. Durham and London: Duke University Press.
- Silverman, D. (2000). *Doing Qualitative Research: A Practical Handbook*. London: Sage.
- Silverstein, M. (2003). Indexical order and the dialectics of sociolinguistic life. *Language and communication*, 23, 193–229.
- Simon, R. I. & Dippo, D. (1986). On critical ethnographic work. *Anthropology and Education Quarterly*, 17, 196–202.
- Skeggs, B. (1997). *Formations of Class and Gender. Becoming Respectable*. London: Sage Publications.

- Skeggs, B. (2002). Techniques for telling the reflexive self. In: T. May (ed.), *Qualitative Research in Action*. London: Sage. 349–375.
- Slembrouck, S. (2004). Reflexivity and the research interview. Habitus and social class in parents' accounts of children in public care. *Critical Discourse Studies*, 1, 91–112.
- Street, B., Heath, S. & Mills, M. (2008). *Ethnography. Approaches to Language and Literacy Research*. New York: Teachers College Press.
- Stroud, C. (2002). Framing Bourdieu socioculturally: Alternative forms of linguistic legitimacy in postcolonial Mozambique. *Multilingual*, 21, 247–273.
- Stroud, C. (2004). Rinkeby Swedish and semilingualism in language ideological debates: A Bourdieuean perspective. *Journal of Sociolinguistics*, 8, 163–230.
- Tabar, P., Noble, G. & Poynting, S. (2010). *On Being Lebanese in Australia: Identity, Racism and the Ethnic Field*. Beirut: Lebanese American University Press.
- Thompson, J. B. (1991). Editor's introduction. In: J. B. Thompson (ed.), *Language & Symbolic Power* by Pierre Bourdieu. Cambridge: Polity Press. 1–31.
- Tsagarousianou, R. (2004). Rethinking the concept of diaspora: Mobility, connectivity and communication in a globalized world. *Westminster Papers in Communication and Culture*, 1, 52–65.
- Tölölyan, K. (2000). Elites and institutions in the Armenian transnation. *Diaspora*, 9, 107–136.
- Wacquant, L. (2008). *Urban Outcast: A Comparative Sociology of Advanced Marginality*. Cambridge: Polity.
- Wedoo, C. (1987). *Feminist Practice and Poststructuralist Theory*. Cambridge: Wiley-Blackwell.
- Wei, L. (2016). Transnational connections and multilingual realities: The Chinese diasporic experience in a global context. In: L. Wei (ed.), *Multilingualism in the Chinese Diaspora Worldwide: Transnational Connections and Local Social Realities*. New York: Routledge. 1–12.
- Wei, L. & Hua, Z. (2010). Voices from the diaspora: Changing hierarchies and dynamics of Chinese multilingualism. *International Journal of the Sociology of Language*, 205, 155–171.
- Wei, L. & Hua, Z. (2013). Diaspora: multilingual and intercultural communication across time and space. *AILA Review*, 26, 42–56.
- Werbner, P. (2000). The materiality of diaspora – between aesthetic and real politics. *Diaspora*, 9, 5–20.
- Willis, P. & Trondman, M. (2000). Manifesto for ethnography. *Ethnography*, 1, 5–16.

- Wolcott, H. F. (2008). *Ethnography: A Way of Seeing*. Lanham: Altamira Press.
- Woolard, K. A. (1998). Introduction: Language ideology as a field of inquiry. In: B. B. Schieffelin, K. A. Woolard & P. V. Kroskrity (eds.), *Language Ideologies: Practice and Theory*. New York: Oxford University Press. 3–47.
- Woolard, K. A. & Schieffelin, B. B. (1994). Language ideology. *Annual Review of Anthropology*, 23, 55–82.
- Wortham, S. (2008). Linguistic anthropology of education. *Annual Review of Anthropology*, 37, 37–51.
- Wulff, H. (1988). *Twenty Girls: Growing Up, Ethnicity and Excitement in a South London Microculture*. (Stockholm Studies in Anthropology, 21.) Stockholm: Stockholms universitet.
- Yon, D. (2000). *Elusive Culture. Schooling, Race and Identity in Global Times*. New York: State University of New York Press.
- Zentella, A. (1997). *Growing Up Bilingual: Puerto Rican Children in New York City*. Cambridge: Blackwell.

Bilaga 1: Intervjuguide

Språk	Vilka språk skulle du säga att du kan? Vilka språk använder du mest, varför? Hur använder du dina språk? Vilka av dina språk har du främst haft nytta av? Är det något språk du skulle vilja lära dig mer? Vilka erfarenheter har du av att tala på ett visst språk? Vilka erfarenheter har du av att tala på ett visst sätt?
Skolbakgrund/Gymnasietid	Vilket program gick du på gymnasiet? Varför valde du detta program? Vilka språk valde du att läsa, varför? Har du någon gång haft modersmålsundervisning, i så fall i vilket av dina språk?
Boende- och familjeförhållanden	Bor du hemma eller har du flyttat hemifrån? Vilka bor du med? Hur ser dina boendeplaner ut inom de närmaste åren? Vilka språk använder du i hemmet? Hur och med vem använder du dina språk hemma?
Skolerfarenheter	Vilka skolor har du gått på? Vilka erfarenheter har du med dig från din skolgång, bra och mindre bra erfarenheter? Vilket rykte tror du att de skolor du gått på haft? Vilka andra språk än svenska användes på de skolor du gått på? Tror du att dina skolerfarenheter påverkat dina nuvarande val i livet?
Fritidsintressen	Vad gillar du att göra på fritiden? Utövar du någon idrott? Vilka umgås du helst med? Talar du och de du umgås med något eller några språk än svenska med varandra?
Nuvarande livssituation	Vad har du hunnit/valt att göra efter att du gått ut gymnasiet? Trivs du med det du gör nu? Använder du något eller några språk än svenska på jobbet/universitetet? Skulle du vilja göra något annat än det du gör just nu?
Framtidsaspirationer	Vad gör du om några år? Vad vill du helst göra i framtiden? Vilka av dina språk, sätt att tala, tror du att du främst kommer att använda i framtiden, och med vem/vilka? Var vill du helst bo, och varför? Hur tror du framtiden ser ut?